

วษ 17589

5245

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

มุดจรินทร์ อุบลูมา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

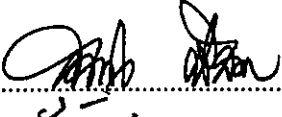
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2558

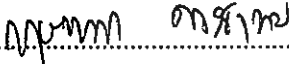
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางมุดจรินทร์ อุ๋นบุญมา แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

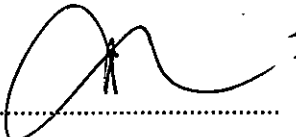

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รศ.ดร.สุวกิจ ศรีปัดดา) (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมปอง ศรีกัลยา) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงชาทม) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ผศ.ดร.จำเนียร พลหาญ) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผศ.ดร.สุรวาท ทองบุ)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผศ.ดร.สนิท ดีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ เดือน - 8 ต.ค. 2558 พ.ศ.

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ผู้วิจัย มุศจรินทร์ อุ่นบุญมา ปริญญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

กรรมการที่ปรึกษา ดร.กฤษกนก ดวงชาตม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ผศ.ดร.จำเนียร พลหาญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2) เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ
ของครูผู้สอน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
ครูผู้สอน จำนวน 483 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60- 1.00 ค่า
อำนาจจำแนกระหว่าง 0.34 - 0.72 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้
F - test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน

ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้ เป็นคณะ

2. ครูที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า 1) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการก่อนทำการสอน โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการรูปแบบต่าง ๆ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการนิเทศการสอน 2) ควรให้ผู้บริหารและครูเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนการบูรณาการแบบคู่ขนาน โดยมีการศึกษาร่วมกันถึงวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ 3) ครูควรมีเวลา ในการพูดคุยและวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน อย่างน้อยเดือนละครั้ง และ 4) ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกันสอน เป็นคณะได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์แก่กัน ให้นักเรียนมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

TITLE : A Study of the State of Integrated Learning Organization in the Basic Education Institutions under Kalasin Office of Primary Education Service Area 1

AUTHOR : Mudjarin Ounboonma **DEGREE :** M.Ed. (Educational Administration)

ADVISORS : Dr. Kritkanok Duangchatom Chairperson
Asst. Prof. Dr.Chumnian Pollaham Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

The research had the objectives to: 1) study the state of integrated learning organization in the basic education institutions under Kalasin Office of Primary Education Service Area 1; 2) compare the state of integrated learning organization in the basic education institutions under Kalasin Office of Primary Education Service Area 1, classified by the academic status of the teachers; 3) study guidelines on development of integrated learning organization in the basic education institutions under Kalasin Office of Primary Education Service Area 1. The sample comprised 483 teachers, obtained through multi-stage sampling. The instrument was a 5-level rating scale questionnaire with the index of item-objective congruence ranging from 0.67 - 1.00, the discrimination power ranging from 0.34 - 0.72, and the total reliability of 0.95. The analysis of data were to find frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypothesis testing employed F-test (One-way ANOVA).

The results are as follows:

1. Regarding the state of integrated learning organization in the basic education institutions under Kalasin Office of Primary Education Service Area 1, it was found that the educational institutions organized integrated learning, as a whole, in the high level. When considered by aspect, every aspect was in the high level. Ranked in descending

order according to the mean, the aspects were: infusion integration, parallel integration, multidisciplinary integration, and transdisciplinary integration or team teaching.

2. The teachers with a different academic status had difference in their opinions on the state of integrated learning organization in the basic education institutions under Kalasin Office of Primary Education Service Area 1, with statistical significance at the .05 level.

3. Regarding guidelines on development of integrated learning organization in the basic education institutions under Kalasin Office of Primary Education Service Area 1, the following were suggested: 1) before teaching, a workshop should be organized for teachers to learn about how to organize integrated learning in different models, how to write the learning organization plan, measurement and evaluation and teaching supervision; 2) the administrators and teachers should have their role in organizing parallel integration by studying together to find appropriate methods for efficient integration; 3) teachers should have time to discuss and plan their teaching together by setting the same topics/concepts/problems they would teach, at least once a month; and 4) teachers write their learning organization plan together, teach together in a team, exchange data, knowledge, ideas and experiences among themselves; students should be free to associate their ideas with other learning strands.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. กฤษณกนก ดวงชาทม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดดา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สมปอง ศรีกัลยา กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ที่ได้ให้คำชี้แนะในการสอบวิทยานิพนธ์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ชนาธิป สำเร็จ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 นายศิริรัตน์ ช่วยรักษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 นายธีระพงษ์ ลาภบุญเรือง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองพอกวิทยายน นายอินสวน สารุเม และนายชนนวรรธ วัชโสภ คีษานันเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความเหมาะสมของคุณภาพแบบสอบถาม

ขอกราบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาและข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในความสะดวก ความอนุเคราะห์ในด้านการให้ข้อมูล ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบคุณที่ทำให้กำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ความดีงามอันพึงมีของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น กตัญญูตราบูชาแต่ บุพการี บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ณ โอกาสนี้

มุดจรินทร์ อุ้นบุญมา

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การบริหารงานในสถานศึกษา	10
การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	28
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	28
ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	32
ประโยชน์และความสำคัญของการจัดเรียนรู้แบบบูรณาการ	34
ลักษณะและรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	41

หัวเรื่อง	หน้า
เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมและแบบบูรณาการ	50
ขั้นตอนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ	53
การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	69
กระบวนการ PDCA กับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	73
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	79
งานวิจัยในประเทศ	79
งานวิจัยต่างประเทศ	90
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	93
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	93
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	94
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	95
การเก็บรวบรวมข้อมูล	96
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	96
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	98
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	103
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	103
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	103
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการวิจัย	124
อภิปรายผล	125
ข้อเสนอแนะ	128
บรรณานุกรม	130

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ก การวิเคราะห์เพิ่มเติมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ	137
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	153
ภาคผนวก ค คุณภาพของแบบสอบถาม	165
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุมัติ	176
ประวัติผู้วิจัย	184

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบเดิมและแบบบูรณาการ	51
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ	94
3 ความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตาม ตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์ทางด้านการสอน	103
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน	104
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)	105
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)	107
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)	109
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 1 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือ การจัดการเรียนรู้ เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)	111

9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านจำแนกตาม จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ	113
10	แสดงการเปรียบเทียบสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ	115
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม	116
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน	117
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ	118
14	แสดงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก	119
15	แสดงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน	120
16	แสดงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ	121

17 แสดงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ 122

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย	6
2 แสดงโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการสามารถนำมาจัดผังมโนทัศน์	65
3 แสดงวงจรคุณภาพของ เคมีมิ่ง	74
4 แสดงกระบวนการ PDCA	75

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่

หน้า

- 1 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) จำแนกตาม
ตำแหน่งทางวิชาการ 138
- 2 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel) จำแนกตาม
ตำแหน่งทางวิชาการ 141
- 3 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)
จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ 145
- 4 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ
(Transdisciplinary Instruction) จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ 149
- 5 การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน 166
- 6 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 174

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้บรรลุตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) คือ การนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันใน ประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้ สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับ การพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ คนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เป็นอย่างมากและขาดไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงเป็น โจทย์ที่สำคัญของการจัดการศึกษาและปฏิรูป การศึกษาของประเทศไทย การศึกษาต้องเดินหน้าสู่การสร้าง การพัฒนา เตรียมความพร้อมให้ สอดคล้องกับสังคมโลก โดยเฉพาะสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 อันเป็นผลจากการปฏิวัติด้าน ดิจิทัล (Digital Revolution) และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่ทำให้โลกทั้งโลกเชื่อมโยงและสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องสร้างและ พัฒนาให้คนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถ มีทักษะ ความถนัด ความชำนาญพร้อมจะ ขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2556 : 3)

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน ยึดการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 กล่าวว่า “การจัดการ ศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข” ซึ่งถือได้ว่าการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต และได้กำหนดแนวทาง การศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จากการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่ง พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างได้สัดส่วน

สมควรกัน รวมทั้งปลูกฝัง ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นคนไทยที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติที่คาดหวังไว้นั้น

เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ครูจึงมีบทบาทสำคัญมาก เพราะครูจะต้องทำหน้าที่ในการบริหารจัดการห้องเรียน ปรับแนวความคิดความเชื่อ กระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ เจตคติ และการกระทำที่เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนอย่างแท้จริง ตอบสนองต่อคุณค่าในการดำรงชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน การบูรณาการ ความรู้ของวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อตอบสนองความต้องการหรือเพื่อการตอบปัญหาที่ผู้เรียน สนใจ ซึ่งเป็นเหตุผลที่ต้องศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาเป็นอย่างยิ่ง (พิมพ์พันธ์ เดชะ คูปต์. 2553 : 9) การบูรณาการจึงเป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอย่างกลมกลืน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการบริหารจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนแบบให้ตรงตามสภาพจริง เพื่อให้สามารถถ่ายโอนความรู้ไป ใช้ได้จริงเป็นการขจัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในต่างศาสตร์ การจัดเนื้อหาเหมาะสมผสานกัน เป็นการลดความซ้ำซ้อนวิชาใดวิชาหนึ่ง ทำให้ลดเวลาสอนไปด้วย ผู้เรียนเรียนรู้อย่างลึกซึ้งมี ความหมาย สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เกิดการถ่ายโอนความรู้ การบูรณาการจึงเป็น รูปแบบของการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักการจัดการศึกษา ซึ่งปัจจุบัน ยังเป็นนามธรรม ครูต้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ อีกทั้งครูต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐาน เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดตัวผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้น จึงควรเร่งพัฒนาคุณภาพของครู เพื่อให้ได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่มากยิ่งขึ้น สามารถที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของหลักการจัดการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า มีปัญหาและคำถามจากสาธารณชน ในประเด็นดังต่อไปนี้ (สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา. 2556 : 2) ใช้เวลาในห้องเรียนมากเกินไป ไม่มีโอกาสทำกิจกรรมนอก ห้องเรียน เนื้อหาซ้ำซ้อนไม่กันทำให้ผู้เรียนมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น และจากรายงานผลการ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาพลัทธิ เขต 1 ปีการศึกษา 2555 ที่ผ่านมา พบว่า ผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

(O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 40.38 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 39.34 ซึ่งพบว่า ทั้งสองระดับชั้นคะแนนเฉลี่ยลดลงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และต่ำกว่าคะแนนระดับประเทศ ส่วนผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ปีงบประมาณ 2554 - 2555 พบว่า มีโรงเรียนได้รับการประเมินระดับปฐมวัย 122 โรงเรียน ได้รับการรับรอง จำนวน 110 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.03 และไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 23 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.97 ถ้าพิจารณาในภาพรวม จะเห็นได้ว่า แม้ผลการทดสอบระดับชาติจะลดลง แต่ผลการประเมินภายนอก กลับอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งไม่เกินไปในทิศทางเดียวกัน จากดัชนีชี้วัดบอกให้ทราบถึงปัญหาของการจัดกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. 2555 : 2)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในองค์กรของสถานศึกษา ว่ามีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างไร เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการ การวางแผน การปรับปรุง พัฒนา และการส่งเสริมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 สามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษามาใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองตอบต่อการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นอย่างไร
2. ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ มีความเข้าใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างไร
3. แนวทางในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทำได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งของบุคลากรทางการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ของบุคลากรทางการศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดำเนินการดังที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน 184 โรงเรียน จำนวน 1,734 คน โดยจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้ ครู คศ.1 จำนวน 95 คน ครู คศ.2 จำนวน 118 คน ครู คศ.3 จำนวน 1,521 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. 2557 : 15)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2556 ได้มา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane (ไพศาล วรรคำ. 2556 : 101) ได้กลุ่มตัวอย่างตามตำแหน่ง ดังนี้ ครูผู้สอนประชากรจำนวน 1,734 คน เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด โดยเก็บข้อมูล จากครูผู้สอน ในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกได้ดังนี้

- 1.2.1 ครู คศ. 1 จำนวน 76 คน
- 1.2.2 ครูคศ. 2 จำนวน 91 คน
- 1.2.3 ครูคศ. 3 จำนวน 316 คน
- รวมทั้งสิ้น 483 คน

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาจากกรอบการศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยมีวิธีบูรณาการดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 12)

- 2.1 การบูรณาการแบบสอดแทรก
- 2.2 การบูรณาการแบบคู่ขนาน
- 2.3 การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ
- 2.4 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่งทางวิชาการ ประกอบด้วย
 - 3.1.1 ครู คศ.1
 - 3.1.2 ครู คศ.2
 - 3.1.3 ครู คศ.3
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประกอบด้วย
 - 3.2.1 บูรณาการแบบสอดแทรก
 - 3.2.2 การบูรณาการแบบคู่ขนาน
 - 3.2.3 การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ
 - 3.2.4 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ

4. ระยะเวลา

ระหว่างเดือน ธันวาคม 2556 - เดือน พฤษภาคม 2557

5. สถานที่

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร

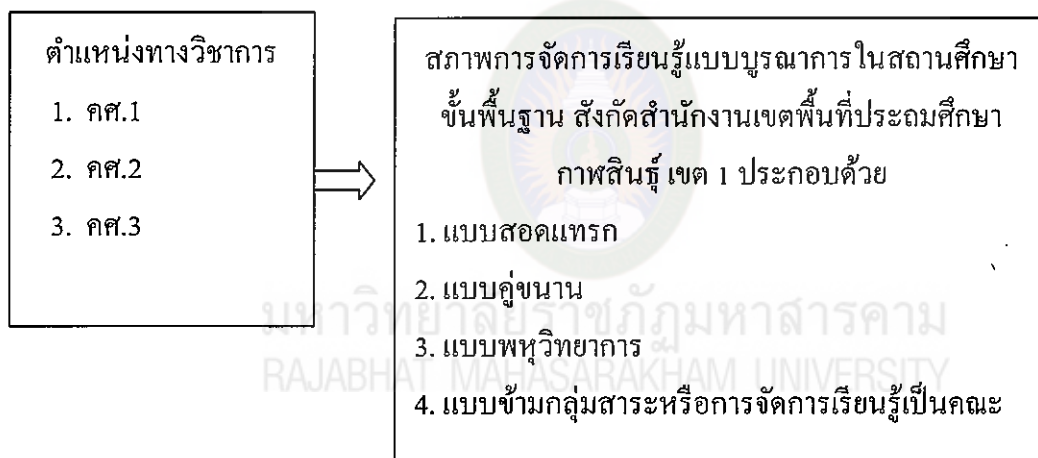
เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัย สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 4 ด้าน ต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated learning Management)

หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกในการเรียนการสอน โดยครูมีการเชื่อมโยง และผสมผสานกระบวนการสอน การเสริมคุณธรรมให้สอดคล้องกับความสามารถความสนใจ ของผู้เรียน ให้นำความรู้และไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม โดยมีวิธีการจัดการ เรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียน โดยนำกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมมาจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลาย ทักษะ และหลายประสบการณ์

2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยการนำสาระ การเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม และสามารถนำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การบูรณาการ ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีวิธีบูรณาการ ดังนี้

2.1 การบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) หมายถึง การดำเนินการจัดการ

เรียนรู้โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง โดยกำหนดเรื่องที่จะสอน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และกำหนดวิธีการวัดประเมินผลก่อนทำการสอนทุกครั้ง การเรียนรู้ ให้มีการบูรณาการ ตามหน่วยการเรียนรู้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ก่อน สอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่นในการสอน การดำเนินการสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่น เข้า ในการสอนของตนเอง โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆให้สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอน ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผนและกำหนดหลักเกณฑ์การเก็บชิ้นงาน/ผลงาน ครูได้บันทึกหลังสอนเกี่ยวกับ ปัญหา ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยอย่างต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำ ผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.2 การบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel) หมายถึง การดำเนินการจัดการ

เรียนรู้โดยครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตัดสินใจร่วมกันว่าจะจัดแผนการเรียนรู้และ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งสอนในหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกัน แต่แยกกันสอน ครูมีอิสระในการสอน ทั้งเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ และเวลาโดยสะดวกครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และประเมินผลครูได้

จัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้ขึ้นไป ครูได้สอน โดยเน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมและเชื่อมโยง ไม่แยกส่วนเนื้อหาสาระ การลดการซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนลง และช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู ครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียน ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาจากวิชาหนึ่งมาเชื่อมโยงกับอีกวิชาหนึ่ง การสอนแต่ละวิชาเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างวิชา และการวัดผลและประเมินผลตามวิชาของตนเอง โดยไม่ให้ซ้ำซ้อนกันกับครูอีกท่านหนึ่ง

2.3 การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline) หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ของครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ของตน ครูได้ศึกษาความรู้ ความต้องการ และความสนใจของนักเรียน เพื่อจัดกิจกรรมได้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ มีการวางแผนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต่างคนต่างสอน ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนจัดกิจกรรมและส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรม การนำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระเข้ามาเพื่อเชื่อมโยงจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การกำหนดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการชัดเจนและหลากหลายรอบด้าน การมอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงความรู้วิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ในกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง การที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงาน และการวัดประเมินผล

2.4 การบูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Trans disciplinary Instruction) หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยครูและเพื่อนครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผน กำหนดหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกันการร่วมกันวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ และวางแผนการจัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกันครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกันได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกัน มีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับวิชาอื่น การร่วมกันจัดห้องเรียนแบบบูรณาการ โดยมีอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกจากกลุ่มสาระต่างๆครบถ้วน และครูร่วมกันจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน โดยนำสภาพแวดล้อมใกล้ตัวมาผสมผสานกับการเรียนรู้ของนักเรียน ครูได้ร่วมกันจัดหาสื่อ ตำรา และแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้อย่าง

กระตือรือร้นและไม่หยุดนิ่ง นักเรียนได้ผลิตชิ้นงาน ชื่นชมผลงาน เกิดความภูมิใจและพอใจ ในสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ การมอบหมายงาน/โครงการให้นักเรียนทำร่วมกัน โดยครูทุกวิชา ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนร่วมกัน ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน วิเคราะห์ผล เสนอแนะ และแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้หลังจบกระบวนการเรียนรู้ครูได้ร่วมกับการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนและประเมินผลกิจกรรม

3. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือแต่ละรายวิชาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4. ตำแหน่งทางวิชาการ หมายถึง ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ได้แก่ ครู คศ.1 ครู คศ.2 และครู คศ.3

5. ประสบการณ์ทางการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้เริ่มปฏิบัติงานสอนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน แบ่งได้เป็น 3 ระยะเวลา คือ น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้แบ่งเป็นเขตพื้นที่ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขตที่ 1 มีพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาจำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอกมลาไสย อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอร่องคำ อำเภอสามชัย และอำเภอคอนจาน

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะ สำหรับครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนา ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยสามารถนำเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการ การวางแผน การปรับปรุง พัฒนา และการส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถนำไปจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อสนองตอบต่อการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยได้รวบรวม
เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารงานในสถานศึกษา
2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 2.2 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 2.3 ประโยชน์และความสำคัญของการจัดเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 2.4 ลักษณะและรูปแบบของการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 2.5 เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมและแบบบูรณาการ
 - 2.6 ขั้นตอนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 2.7 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้บูรณาการ
 - 2.8 กระบวนการ PDCA กับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารงานในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 28) การบริหารงานใน
สถานศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงาน
บุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ซึ่งงานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของ
สถานศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ

1. หลักการและแนวคิด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 28-29) ได้กล่าวถึงแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ โดยมีหลักการและแนวคิด ดังนี้

1.1 ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

1.2 มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

1.3 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้

1.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพ การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

1.5 มุ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อประสิทธิภาพคุณภาพในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ขอบข่ายและภาระงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 28-29) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับความคิดเห็นการพัฒนาระบบหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 บทบาทและหน้าที่ของเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดกรอบสาระเรียนรู้ท้องถิ่น

1.1.2 ศึกษา วิเคราะห์การจัดทำข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

1.1.3 การจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ท้องถิ่น

1.1.4 สอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปปรับปรุงและจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษาต่อไป

1.1.5 นำเสนอสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

1.1.6 เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กรอบสาระการเรียนรู้ให้สถานศึกษานำไปพิจารณาจัดทำรายละเอียดของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

1.1.7 นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลมาใช้วางแผนปรับปรุงกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

1.2.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้

1.2.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

1.2.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอนให้แก่ผู้เรียนประเมินผลและปรับปรุง

1.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.1 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาวางแผนดำเนินงานด้านวิชาการและนิเทศตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาเพื่อพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชน ให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การดำเนินการดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

2.2.1 วางแผนด้านวิชาการ โดยการรวบรวมข้อมูล และกำกับ ดูแล นิเทศติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกช่วงชั้น ตามแนว ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้
3. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้
4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการ เรียนรู้
5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้อย่าง
6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือ นักเรียนพิการ ด้อยโอกาสมีความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4.1 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดย

- 1) จัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อให้สถานศึกษาพิจารณา ใช้กรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) จัดทำศูนย์รวบรวมหลักสูตรและนวัตกรรมในสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา
- 3) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

4.1.2 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
สถานศึกษา

4.2 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

4.2.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

- 1) จัดให้มีวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น
- 2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- 3) จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา คณิตศาสตร์ นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ บกพร่อง ผู้พิการและการศึกษาทางเลือก
- 5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและโลก

4.2.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

4.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4.2.4 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา แลรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.1.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย

5.1.2 ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา

5.1.3 ส่งเสริม สนับสนุนและยกย่องครูที่มีความสามารถในการจัดและพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5.1.4 ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

5.1.5 เป็นศูนย์เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษา

5.2 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

5.2.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.2.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

5.2.3 การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

5.2.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5.2.5 ส่งเสริมสนับสนุนผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนรู้และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

5.2.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5.2.7 ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาอื่น

6. การวัดผล ประเมินผลและการดำเนินเทียบโอนผลการเรียน

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

1. กำหนดระเบียบวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

2. จัดทำหลักฐานเอกสารให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน

4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านการประเมิน

5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. การเทียบผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่แต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับ การศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และ เสนอคณะกรรมการบริหารบริหารหลักสูตรและวิชาการพร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษา อนุมัติการเทียบโอน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

7.1 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

7.1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา การ เรียน การสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้

7.1.2 ดำเนินการให้มีการพัฒนาบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษาให้สามารถทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7.1.3 รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้มีการให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

7.1.4 ส่งเสริมสนับสนุน และยกย่องครู บุคลากรทางการศึกษาและ ผู้บริหาร ที่ทำผลงานวิจัย

7.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7.2 พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขั้นทำให้ผู้เรียน ได้ฝึกการคิด

การจัดการ การหาเหตุผลผล ในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและ การเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

7.4 รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา
คุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยใช้เพื่อพัฒนา การเรียนรู้และพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

8.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

8.1 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศที่เอื้อต่อการสนับสนุนการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

8.2 รวบรวมสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
และเผยแพร่เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและสาธารณชน

8.3 เพิ่มสมรรถนะของระบบการให้บริการสื่อและแหล่งเรียนรู้โดยใช้
Ict ในเขตพื้นที่การศึกษา

8.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

8.2.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งในและนอกสถานที่ให้
พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

8.2.2 จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุด
เคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์
อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ Resource Center สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี
สวนหนังสือ สวนธรรมะ เป็นต้น

8.2.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบเชื่อมโยงเครือข่าย
ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

8.2.4 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก
สถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

8.2.5 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งรู้ในต่างประเทศ

9. การนิเทศการศึกษา

9.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- 9.1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนระบบการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 9.1.2 ส่งเสริม สนับสนุน ระบบนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน
- 9.1.3 เพิ่มสมรรถนะของระบบการให้บริการสื่อและแหล่งเรียนรู้โดยใช้ Ict ในเขตพื้นที่การศึกษา
- 9.1.4 ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ การนิเทศการศึกษาและจัดการเรียนการสอน

9.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

- 9.2.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจ กระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนา ปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่น ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ผู้เรียนและตัวครูเอง
- 9.2.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง เป็นระบบและกระบวนการ
- 9.2.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศ การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10 การแนะแนว

10.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- 10.1.1 กำหนดนโยบายและมาตรการด้านการแนะแนวและระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้สถานศึกษานำไปสู่การปฏิบัติ
- 10.1.2 พัฒนาครูทุกคนให้ทำหน้าที่แนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน พร้อมทั้งผลักดันให้เกิดกลไกในการปฏิบัติงานด้านแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อ พัฒนาศักยภาพผู้เรียน
- 10.1.3 ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรอื่นๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจและ ทักษะการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.1.4 พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริการ
แนะแนวและช่วยเหลือครูและนักเรียนทุกระดับและให้บริการอย่างทั่วถึงโดยใช้เทคโนโลยี
ข่าวสารสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม

10.1.5 พัฒนาระบบตรวจสอบและการประเมินประสิทธิภาพของระบบ
แนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.1.6 สนับสนุนและประสานงานสถานศึกษา สมาคมวิชาชีพ
หน่วยงานต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

10.2.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็น
องค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการ
แนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.2.2 จัดระบบงาน โครงสร้างองค์กรแนะแนวและดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

10.2.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.2.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและ
การแนะแนวดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยง
สู่การดำรงชีวิตประจำวัน

10.2.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและบุคลิกภาพที่
เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะกรรมการแนะแนว

10.2.6 ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะ
แนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

10.2.7 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง
และชุมชน

10.2.8 ประสานงานด้านการแนะแนว ระหว่างสถานศึกษา องค์กร
ภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

10.2.9 เชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

11.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

11.1.1 ดำเนินการดำเนินงานบริหารและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างรอบด้านเพื่อสร้างข้อมูลพื้นฐาน (Based Line Data) เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา

11.1.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

11.1.3 พัฒนามาตรฐานการศึกษาหรือตัวชี้วัดในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือพัฒนาตัวบ่งชี้ตามบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

11.1.4 ประกาศประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนทุกแห่งรู้เป้าหมายสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำหนด

11.1.5 กำหนดแผนงานและวิธีการส่งเสริมสถานศึกษาที่มีการพัฒนาเป็นระบบเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นสถานศึกษาที่มีความพร้อม วางแผนที่จะช่วยส่งเสริมวางแผนพัฒนาสู่มาตรฐาน

11.1.6 ดำเนินการตรวจสอบทบทวนคุณภาพของสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นเป้าหมาย

11.1.7 ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นระยะและนำผลการประเมินไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

11.1.8 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษา

11.1.9 จัดทำฐานข้อมูลสถานศึกษาเป็นโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เป็นภาพการพัฒนา

11.1.10 สร้างจิตสำนึกให้สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้ถึงมาตรฐาน

11.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

11.2.1 กำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของชุมชน

11.2.2 จัดระบบการบริหารและสารสนเทศ

11.2.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา

11.2.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษาและวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

11.2.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนมาเกี่ยวข้อง

11.2.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรับการประเมินภายนอก

11.2.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

12.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

12.1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

12.1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

12.1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนในเขตพื้นที่ศึกษามีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม

12.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

12.2.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ๆ

12.2.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

12.2.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

12.2.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร
อื่นๆ

13.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

13.1.1 ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นในการพัฒนางาน
วิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน

13.1.2 ส่งเสริมให้สถานศึกษาร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ

13.1.3 ส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการ
ของชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชน

13.1.4 ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ
ต่างๆ และภาคเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน
ส่วนราชการและการพัฒนาท้องถิ่น

13.1.5 การดำเนินงานตาม 1-4 โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขต
พื้นที่การศึกษา

13.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

13.2.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี
ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

13.2.2 เสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจน
ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน
และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

13.2.3 ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล
ข่าวสารกับแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นอื่น ๆ

13.2.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมหรือชุมชน
การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

14.1.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

14.1.2 จัดให้มีการสร้างความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อม ครอบครัวยุวมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14.1.3 ส่งเสริมสนับสนุนบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น สถาบันอื่นที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษา

14.1.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

14.1.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสม

14.1.6 เตรียมการยอมรับการจัดการศึกษาโดยบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาโดยเทียบโอนความรู้

14.1.7 ส่งเสริมให้สถานศึกษามีศักยภาพในการให้บริการบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เพื่อจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

14.1.8 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

14.2.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

14.2.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มความพร้อมให้กับ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

14.2.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ร่วมกับการจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

14.2.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

14.2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

14.2.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

15.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

15.1.1 ร่วมกับสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.1.2 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติ ของสถานศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

15.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

15.2.1 ศึกษาวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.2.2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.2.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง

15.2.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

15.2.5 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

16.1 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

16.1.1 ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

16.1.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

16.1.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

17.1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

17.1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตการใช้สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

17.1.2 จัดให้มีเครือข่ายบริการเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและสถานศึกษา

17.1.3 สนับสนุนให้มีการพัฒนาครู เพื่อให้ครูสามารถผลิตสื่อ และใช้สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการศึกษา

17.1.4 สนับสนุนให้มีการวิจัย พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

17.2 บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา

17.2.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

17.2.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะไร และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

17.2.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

17.2.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

17.2.5 นิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 3-4) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ มีรายละเอียดของงานดังนี้

1.1 การวางแผนวิชาการ

1.2 โครงการสอน

1.3 บันทึกการสอน

2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ดี จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตรงสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอนสถานที่ และผู้เรียน

2.2 การจัดชั้นเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดแบบเรียน

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน

2.6 การฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนำเอาทฤษฎีมาใช้กับชีวิตจริง

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการจัดหลักสูตร ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด

3.3 การนิเทศการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

จำเนียร พลหาญ (2554 : 334-339) ได้กล่าวถึงขอบข่าย การกิจการบริหาร และการจัดการของสถานศึกษาในปัจจุบัน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ

องค์กรอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สุวรรณ รัตนธรรมเมธี (2554 : 352-357) ได้กล่าวถึงขอบข่ายและภาระงานของสถานศึกษา ดังนี้

1. การจัดชั้นเรียนหรือการจัดกลุ่มเรียน สามารถทำได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนโยบายของโรงเรียน
2. การจัดครูเข้าสอน อาจแบ่งได้ ดังนี้
 - 2.1 การจัดครูประจำชั้น
 - 2.2 การจัดครูแนะแนวเพื่อให้คำแนะนำในการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 2.3 การจัดครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 2.4 การจัดครูสอนเป็นคณะ

3. การจัดทำแผนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน แผนการเรียนรู้ ขั้นตอนการทำแผนการเรียนรู้
4. การจัดตารางสอนหรือตารางเรียน เป็นการกำหนดวิชาและเวลาเรียนในแต่ละวันตลอดสัปดาห์
5. การนิเทศติดตามผลและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
6. จัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ ได้แก่ การให้รางวัล ผู้มีพฤติกรรมดีเด่น การกำหนดนโยบายการให้การบ้านให้ชัดเจน การจัดกิจกรรมส่งเสริมในด้านคุณธรรม จริยธรรม และการสร้างเครือข่ายวิชาการภายในสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ กรนเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน และ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง จำเป็นต้องใช้ความรู้และทักษะจากหลายสาขาวิชาร่วมกันแก้ปัญหาการเรียนรู้ในลักษณะเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ เหล่านั้นกับชีวิตจริงช่วยให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างความคิดรวบยอดในศาสตร์ทำให้เกิดการเรียนที่มีความหมาย ช่วยให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริงและในทางกลับกันก็สามารถเชื่อมโยงเรื่องในชีวิตจริงภายในนอกห้องเรียนหรือนำไปใช้จริง ช่วยขจัดความซับซ้อนทางเนื้อหาต่าง ๆ ในหลักสูตร ในปัจจุบันความรู้ข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ให้ทันเหตุการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงดังนั้น การเรียนรู้แบบบูรณาการแบบสัมพันธ์วิชาจึงมีความสัมพันธ์มากกว่าที่ต่างวิชาเพิ่มเนื้อหาเข้าไปในหลักสูตร ผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสามารถสรุปได้เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ทิสนา แคมมณี (2548 : 145-146) ในธรรมชาติละชีวิตจริง ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีความสัมพันธ์กัน การเรียนรู้ที่ดีจึงควรมีลักษณะเช่นเดียวกัน ควรมีลักษณะเป็นองค์รวม ไม่ใช่แบ่งเป็นแท่ง หรือเป็นท่อนแยกออกจากกัน ซึ่งทำให้การเรียนรู้ไม่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิตจริงและความเป็นจริง เป็นผลทำให้ผู้เรียน ไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริงได้ การบูรณาการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาโดยใช้ความรู้หลาย ๆ ด้านประกอบกันและช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาทั้งด้านความรู้ เจตคติไปพร้อม ๆ กัน การบูรณาการช่วยเปิดโลกทัศน์ของทั้งผู้สอนและผู้เรียนให้กว้างขึ้น ไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะด้าน เฉพาะทาง ช่วยให้การเรียนรู้น่าสนใจ น่าตื่นเต้น ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และมีความคิดมุมมองที่กว้างขึ้น ดังนั้นการเรียนการสอนแบบใหม่ จึงเน้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้คิดเชิงบูรณาการ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเกตพิจารณาใคร่ครวญ มีการทดลองซ้ำ มีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการทบทวนซ้ำไปมากับความรู้ที่มีอยู่เดิม จนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เห็นถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นกลายเป็นความรู้ใหม่ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงสรุปเหตุผลที่ต้องสอนแบบบูรณาการ ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเรื่อง/หัวข้อ สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับชีวิตจริง
2. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ที่เรียนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่ง จะช่วยเสริมการเรียนรู้อีกกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่ง
3. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากสิ่งที่เรียน ไปสู่ชีวิตจริง ภายนอกห้องเรียนได้ ทำให้เห็นความสำคัญของความรู้ที่เรียนในโรงเรียน
4. ช่วยตอบสนองความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามแนวคิดทฤษฎีปัญญา
5. ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสามารถเชื่อมโยงใช้ข้อมูลข่าวสารในโลกยุคข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ช่วยลดความซ้ำซ้อนในการเรียนเนื้อหาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตรซึ่งจะมีข้อมูลเพิ่มขึ้นทุกวันตามความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ ๆ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 224) ได้สรุปเหตุผลที่ต้องสอนแบบบูรณาการไว้ดังนี้

1. ศาสตร์ทุกศาสตร์ไม่สามารถแยกออกจากกันได้โดยเด็ดขาด เช่นเดียวกับวิถีชีวิตคนที่ต้องการอยู่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวม จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายสอดคล้องกับชีวิตจริง
2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ลดเวลาเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการแบ่งเบาภาระในการสอนของครู
3. การสอนแบบบูรณาการทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิด ประสพการณ์ความสามารถและทักษะต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระไปพร้อมๆ กัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 1-2) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื่องจากการดำเนินชีวิตมีการแข่งขันกันสูงเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว บุคคลต้องเรียนรู้พัฒนาตนเองและต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลา การดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องเชื่อมโยงประยุกต์ใช้ความรู้ที่หลากหลายสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ทำให้การเรียนรู้แบบแยกส่วนเนื้อหา แต่ละวิชาออกจากกัน ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของการดำเนินชีวิต มาเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีลักษณะเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

สุคนธ์ สนิธพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร (2556 : 147) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะและประสบการณ์ที่มีความหลากหลาย และสัมพันธ์กันเป็นองค์รวมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้แจ้ง ฐูจจริง ในสิ่งที่ศึกษามาสามารถนำไปใช้กับชีวิตจริงได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 1) ได้กล่าวว่า ในชีวิตความเป็นจริงของมนุษย์เป็นชีวิตที่บูรณาการ ไม่ใช่ชีวิตแยกส่วน แต่เมื่อสังเกตดูการจัดการจัดการศึกษาของทุกวันนี้ พบว่าเป็นการจัดการศึกษาแบบแยกส่วน (Fragmentation) ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนในระบบโรงเรียนทั้งในประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้เป็นรายวิชา และไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างวิชาซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนต้องจดจำเนื้อหา หรือเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ แยกออกจากกัน ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนมาไม่ค่อมได้ คือไม่สามารถนำความรู้สาขาวิชาต่างๆ มาบูรณาการเพื่อให้มีองค์ความรู้ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในการทำงาน หรือใช้ในการดำเนินชีวิต เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่ไม่สัมพันธ์กับความเป็นจริงของชีวิต และทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนระหว่างความรู้ที่ได้เล่าเรียนกับการดำเนินชีวิต จาก

ปัญหาดังกล่าวเพื่อจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร และสามารถที่จะแก้ปัญหาการจัดการศึกษาเป็นแยกส่วนเป็นเฉพาะ ๆ วิชาได้ จึงมีนโยบายให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการครบวงจร การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการครบวงจร เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงตั้งแต่หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่ครอบคลุมความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่มีความหมายอย่างหลากหลาย และสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง สอดคล้องกับความเป็นจริงในการดำเนินชีวิตและสนองกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ใช้ครบทุกชั้นปี อาทิ ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระ การสอนเนื้อหาแยกออกจากกัน การมอบภาระงาน เช่น มีภาระงานมาก ซ้ำซ้อน และการใช้เวลาเรียนให้เหมาะสม กับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละช่วงวัย และไม่เป็นภาระแก่ผู้เรียน ตลอดจนเปิดมิติใหม่ ของการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักใฝ่หาความรู้ เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตลอดจนสามารถนำไปใช้ให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21

บรูเนอร์ (Bruner. 1960 ; อ้างอิงมาจาก สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. 2546 : 145) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้แก่นักเรียน ครูสามารถจัดเตรียมประสบการณ์เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความพร้อม ได้โดยไม่ต้องรอให้พร้อมเองตามธรรมชาติ ถ้าการนำเสนอตรงการรับรู้ของนักเรียนและใช้วิธีการที่เหมาะสม

การ์ดเนอร์ (Gardner. 1983 ; อ้างอิงมาจาก สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. 2546 : 165) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความสามารถทางปัญญา เรียกว่า ทฤษฎีพหุปัญญาว่า ทุกคนมีความสามารถทางสติปัญญาหลายด้านแตกต่างกัน สามารถนำสติปัญญาไปใช้ในทางสร้างสรรค์และแก้ปัญหาต่าง สติปัญญาแต่ละด้านเป็นอิสระซึ่งกันและกัน และทุกคนสามารถพัฒนาได้ ในกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สติปัญญาที่หลากหลายเหล่านั้น ด้วยวิธีการสอนหลายวิธีและจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับความสามารถทางสติปัญญาด้านต่าง ๆ ของตนเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นแนวทางการจัดการศึกษาแนวทางหนึ่งและหลายแนวทางที่ได้ถูกกำหนดให้มาใช้จัดเป็นแนวทางการศึกษาในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากความเป็นจริงของชีวิตว่าในการทำงานใด ๆ เราไม่ต้องทำงานแยกเหมือนที่เราเรียนในโรงเรียน ในการแก้ปัญหาใด

ปัญหาหนึ่งในสังคมหรือในการทำงานจำเป็นต้องใช้ความรู้ในหลาย ๆ วิชาแก้ปัญหาในลักษณะองค์รวม การศึกษาจึงควรเป็นการศึกษาแบบบูรณาการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าประสงค์ของการศึกษาอย่างแท้จริง

2. ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ราชบัณฑิตยสถาน (2544 : 632) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การทำให้สมบูรณ คือ การนำหน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์กันมาทำเหตุผลเชื่อมโยงถึงศาสตร์ทุกสาขา คือ ความคิดที่เป็นบูรณาการ

อรทัย มูลคำ และคณะ (2544 : 20) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระหรือศาสตร์ของวิชา/กลุ่มวิชาต่าง ๆ ที่มีความหมายเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลาย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 33) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระหรือศาสตร์ของวิชา/กลุ่มวิชาต่าง ๆ ที่มีความหมายเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ทศนา แจมมณี (2548 : 147) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การนำเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกันมาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวมและสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549 : 12) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า เป็นการเชื่อมโยงสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้าเป็นส่วนประกอบของอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้สิ่งนั้นเกิดความสมบูรณ์ขึ้น มักเป็นการรวมกันของส่วนประกอบย่อยที่มีความแตกต่างกันตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป ให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนทั้งหมดที่ใหญ่กว่าการบูรณาการที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในโลกยุคใหม่ที่มีปัจจัยต่าง ๆ เชื่อมโยงและซับซ้อน การมีความสามารถในการบูรณาการจะช่วยให้พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ได้รอบคอบถี่ถ้วน และสามารถนำสิ่งที่ดีมีอยู่ในบริบทแวดล้อมมาช่วยสร้างความสมบูรณ์ และความสำเร็จในสิ่งที่ต้องการได้

ธีระ รุณเจริญ (2553 : 306) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ต่าง ๆ ในขอบเขตของหลักสูตร ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างความสัมพันธ์ในเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้เพราะไม่มีประสบการณ์เรียนอันใดอันหนึ่งเพียงอันเดียวที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง แต่ต้องอาศัยประสบการณ์หลายอย่างประกอบกัน ในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาในตัวผู้เรียน การวางแผนและการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อันดีจะไม่มีค่าเลย ถ้าไม่พิจารณาการประสานสัมพันธ์ของประสบการณ์การเรียนรู้นั้น ๆ ประกอบ

ชนาธิป พรกุล (2552 : 112) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การผสมผสานของมากกว่า 1 สิ่งเข้าด้วยกัน จนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2553 : 11) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การทำให้สมบูรณ์ การทำให้หน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวให้ครบสมบูรณ์ในตัวเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 16) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยการนำสาระการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม และสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 1) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลที่ครอบคลุม ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่มีความหมายอย่างหลากหลาย และสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ในสิ่งที่ศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ด้วยกระบวนการบริหารจัดการ และการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในระดับชั้นเดียวกันอย่างเป็นระบบ

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556 : 144) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนำศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่มีวามสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานให้เกิดความสมบูรณ์ มีความหมาย มีความหลากหลาย สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความจริงของชีวิต ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ รอบด้านเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้เพื่อดำรงชีวิตให้เป็นสุขได้ทั้งในสังคมปัจจุบันและอนาคต

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ หรือหนึ่งแนวคิดเด็กเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม และเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและตัวผู้เรียนมากที่สุด เน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละวิชา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง

3. ประโยชน์และความสำคัญของการจัดเรียนรู้แบบบูรณาการ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 50) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้แบบมีความหมาย ผู้เรียนสามารถจำความรู้ได้นานจึงจะเริ่มด้วยการทบทวนความรู้เดิมและเดิมของผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาเป็นการพัฒนาทุกด้าน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตามชีวิตของตนเองและในชีวิตจริงของผู้เรียน
4. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ ซ้ำหลายครั้งโดยไม่เบื่อ
5. ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดระดับสูง คิดไตร่ตรอง คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทำงานกลุ่ม ตั้งแต่สองคนขึ้นไปจนถึงเพื่อนทั้งชั้นเรียนตามที่กำหนดในกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะมนุษยสัมพันธ์
7. ผู้เรียนจะได้สร้างจินตนาการ ตามเรื่องที่กำหนด เป็นการเรียนรู้ด้านธรรมชาติ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ผสมผสานกันไปอันเป็นสภาพจริงของชีวิต
8. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวสิ่งที่ไกลตัว เช่น เรียนเกี่ยวกับตัวเรา บ้านครอบครัว ชุมชนประเทศไทย ประเทศเพื่อนบ้านและโลก ตามระดับความซับซ้อนของเนื้อหาและสติปัญญาของผู้เรียน
9. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน เห็นคุณค่าของงานที่ทำและคุณค่างานที่นำไปเสนอต่อเพื่อนต่อชุมชนทำให้เกิดการตระหนักเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ลาร์ดิซาเบล (Lardizabal, 1970 ; อ้างอิงมาจาก อมรรรัตน์ สุนย์กลาง, 2544 : 45) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนรู้ลึกป้ลอดค้บย มีควมพ้งพอใจ มีควมรู้ส้กเป็นส่วนหน้งของหมู่คณะและยอมรับผู้อื่น
 2. ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูกับ นักเรียน
 3. ช่วยพัฒนาค่านิยม โดยจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่สามารถพัฒนาจริยธรรม
 4. มาตรฐานการทำงาน มาตรฐานของกลุ่ม ความซาบซ้งในการทำงานและความซ้อสัตย์
 5. ช่วยพัฒนาวินัยในตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนควบคุมตนเอง โดยสามารถควบคุมอารมณ์และควมรู้ส้กของตนเอง
 6. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยพัฒนาการแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การละคร ฯลฯ เช่นเดียวกับทางด้านสังคม วิทยาศาสตร์และวรรณคดี ซึ่งผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการเลือกสิ่งที่เขาต้องการ
 7. เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมในสังคมมีความเต็มใจที่จะทำงาน
 8. ร่วมกับกลุ่มและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
 9. ช่วยวัดผลการเรียนรู้โดยการแนะนำกระบวนการวัดผลทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- อรรถย มูลค้ำ และคณะ (2544 : 20) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนี้
1. ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมสิ่งทีเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิตจริงได้ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นชีวิตจริงจำเป็นต้องใช้ควมรู้ และทักษะจากหลายวิชาพร้อมกันแก้ปัญหา
 2. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย
 3. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ เหล่านี้กับชีวิตจริง
 4. ช่วยขจัดความซ้้าซ้อนของการสอนตามเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร
 5. เป็นการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศเป็นธรรมชาติสอดคล้องกับชีวิตจริง
 6. ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ หลาย ๆ ด้านในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริง

บุรุษ สิริมหานคร (2545 : 15-16) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ไว้ว่า

1. วิธีชีวิตจริงคนเรามีเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันไม่ได้ แยกแยะออกจากกันเป็นเรื่อง ๆ แบบรายวิชา
2. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นและเรียนรู้อย่างมีความหมายเมื่อมีการบูรณาการเข้ากับชีวิตจริงโดยเรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวแล้วขยายกว้างไกลตัวออกไป
3. การขยายตัวของความรู้ในปัจจุบันมีเรื่องใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย จำเป็นต้องเลือกเฉพาะสาระสำคัญในวิชาต่าง ๆ มาบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้เวลา เท่าเดิม
4. ไม่มีหลักสูตรวิชาใดเพียงวิชาเดียวที่เป็นความรู้สำเร็จไป และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้
5. เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันหรือเกี่ยวข้องกัน ควรนำมาเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความหมาย ลดความซ้ำซ้อนเชิงเนื้อหาวิชา ลดเวลาแบ่งเบาภาระของครูผู้สอน
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถและทักษะที่หลากหลาย

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยเอกชน (2546 : 1) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ไว้ว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนในช่วงที่ผ่านมาเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างคนเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง เพื่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งเมื่อผู้เรียนผ่านกระบวนการป้อนความรู้หรือทักษะในบ้านนั้นแล้วก็สามารถที่จะออกไปประกอบกิจกรรมนั้น ๆ ได้ ซึ่งเปรียบเสมือนการสร้างหุ่นยนต์ที่ต้องการให้หุ่นยนต์ตัวนั้นไปทำงานใดก็ไปโปรแกรมข้อมูลเหล่านั้นเข้าไปและจำกัดบทบาทให้ทำกิจกรรมนั้นตลอดไป ซึ่งภาพรวมการสร้างคนในช่วงที่ผ่านมาเป็นการ “สร้างคนไปสร้างงาน” ที่มีตำแหน่งรองรับผู้มีความสามารถเฉพาะด้านนั้น ๆ อยู่แล้ว เมื่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมปรับเปลี่ยนไป แต่ไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสร้างคน จึงส่งผลให้คนที่ถูกสร้างตามวิธีการและแนวคิดเดิม คิดสร้างสรรค์งานไม่เป็นมุ่งที่จะเข้าสู่ตำแหน่งงานที่ตนถูกสร้างมาเท่านั้น ในที่สุดเกิดคนตกงานเต็มเมือง ไม่มีใครรับผิดชอบชีวิตใครได้ การแก้ไขโดยรวมจึงควรสร้างคนรุ่นใหม่ที่ไม่ยึดอยู่กับกรอบความรู้ที่เรียนมาเพียงอย่างเดียว ให้สามารถสร้างงานด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องรอให้ตำแหน่งงานที่ตนเรียนจบว่างลงจึงจะมิงานทำ นั่นคือ การมุ่ง “สร้างคนไปสร้างงาน” เพื่อให้

มีงานใหม่เกิดขึ้นเรื่อยไปไม่มีสิ้นสุด จัดทำให้คนในสังคม มีงานทำโดยทั่วหน้าไม่มีคนตกงาน
 อีกต่อไป แต่การสร้างคนไปสร้างงานต้องฝึกให้เขาคิดอย่างเป็นระบบคิดตลอดแนวคิด
 เชื่อมโยงในครบส่วนหรือ คิดกว้าง มองไกล ใฝ่ดี มองภาพของสังคมเป็นองค์รวม ฉะนั้น
 การจัดการวิจัยต้องบูรณาการ สาขาวิชาการอย่างหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมอง
 ภาพวิถีชีวิตทั้งระบบที่จะไปเผชิญกับสังคมโลกในอนาคต ไม่ใช่ให้เพียงแง่มุมใด แง่มุมหนึ่ง
 ของวิถีชีวิตหรือคิดว่าเขาคงไปวิจัยได้เอง ซึ่งที่ผ่านมาส่วนใหญ่มักจะคิดแบบแยกส่วนไม่
 เชื่อมโยงสัมพันธ์กันสังคมจึงได้เป็นอย่างนี้ ฉะนั้นจากความเชื่อที่ว่าการศึกษาจะเป็นผู้ปลูกฝัง
 และหล่อหลอมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักสังคม เรียนรู้ด้วยตนเองได้ สามารถค้นพบและ
 พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นกระทรวงฯ จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการวิจัย
 แห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม ได้มี
 บทบัญญัติว่าด้วยแนวทางการจัดการวิจัยใน หมวด 4 มาตรา 23 สาระการเรียนรู้เน้น
 ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม
 ในแต่ละระดับการวิจัยในเรื่องความรู้เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ชาติ สังคมโลก
 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาไทย คณิตศาสตร์ ภาษา
 ทักษะการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขโดยกำหนดให้การบูรณาการมี
 ลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและกระบวนการ
 เรียนรู้
2. เป็นการบูรณาการระหว่างพัฒนาการทางด้านความรู้ ด้านสังคม และ
 ทางด้านจิตใจ
3. เป็นการบูรณาการระหว่างกระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติ
4. เป็นการบูรณาการระหว่างสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความ เป็นอยู่ในวิถีชีวิต
5. เป็นการบูรณาการภายในวิชา หรือระหว่างวิชาต่างๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 2-3) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการ
 จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนี้

1. สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ไม่ได้จำกัดว่าจะเกี่ยวข้องกับวิชาใดวิชาหนึ่ง
 โดยเฉพาะ ในการดำเนินชีวิตเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ จำเป็นต้องใช้ความรู้และทักษะจากหลาย
 สาขาวิชาร่วมกันการเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ ในลักษณะเดียวกันจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึง
 ความสัมพันธ์ระหว่างวิชา และความสัมพันธ์วิชาต่าง ๆ กับชีวิตจริง

2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการช่วยให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เนื้อหาและกระบวนการที่เรียนในวิชาอาจช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วิชาหนึ่งได้

3. การจัดการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงความคิดรวบยอดจากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน ช่วยให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer Of Learning) ช่วยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับชีวิตจริงสามารถเชื่อมโยงชีวิตจริงภายนอกห้องเรียนกับสิ่งที่เรียนได้ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าสิ่งที่ตนเรียนมีประโยชน์สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. หลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีประโยชน์ในการลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาต่างๆ ความรู้และข้อมูลต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เพิ่ม ผู้เรียนต้องใช้เวลาเรียนเพื่อให้เชื่อมโยงกัน การเรียนรู้แบบบูรณาการจึงมีความเหมาะสมมากกว่าที่แต่ละวิชาจะเพิ่มเนื้อหาเข้าไปในวิชาของตนเอง

5. การเรียนรู้แบบบูรณาการสามารถตอบสนองความสามารถของผู้เรียนซึ่งมีหลายด้านเช่น ความสามารถทางภาษา คณิตศาสตร์ ความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว ดนตรี สังคม ความรู้ ความเข้าใจตนเอง การสนองต่อความสามารถที่จะแสดงออกและการตอบสนองทางอารมณ์ รวมทั้งทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการจัดการความรู้

6. กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ โดยผู้เรียน (Constructivism) กระบวนการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในโลกของการเรียนรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในโลกของการเรียนรู้ยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิมพันธ์ เคะชคุปต์ (2553 : 11) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนี้

1. ชีวิตจริงเกี่ยวกับศาสตร์หลากหลาย ไม่ใช่กลุ่มสาระการเรียนรู้ใด โดยเฉพาะต้องจัดการเรียนการสอนแบบให้ตรงตามสภาพจริง เพื่อให้สามารถถ่ายโอนความรู้ไปใช้ได้จริง

2. เป็นการขจัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในศาสตร์ การจัดเนื้อหาผสมผสานกันจึงเป็นการลดความซ้ำซ้อนโดยที่จัดสอนในศาสตร์หรือวิชาใดวิชาหนึ่ง จึงทำให้ลดเวลาสอนไปด้วย

3. ทำให้เรียนรู้อย่างลึกซึ้งไม่ผิวเผิน เพราะได้เรียนรู้เนื้อหาที่สัมพันธ์กัน จึงเน้นการเรียนรู้จริง เรียนรู้ที่มีความหมาย ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ ประยุกต์ใช้ความรู้ได้ หรือเกิดการถ่ายโอนความรู้

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556 : 153-154) ได้กล่าวว่าการสอนแบบบูรณาการถือเป็น นวัตกรรมขั้นสำคัญของครู เมื่อดำเนินการจัดทำงานเสร็จหากนำไปใช้สอนจริงย่อมเกิด ประโยชน์และมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างยิ่ง ผู้รู้หลายท่านได้กล่าว พอสรุปดังนี้

1. ช่วยให้เกิดการวางแผนการสอน วิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น
2. ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง
3. ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายใน ขณะเดียวกัน
4. ทำให้ขยายขอบเขตการศึกษาไปได้อย่างไม่จำกัด และมีความเกี่ยวข้องกับ สัมพันธ์กับวิชาอื่นอย่างกลมกลืน การเรียนรู้จึงไม่ติดขัดและหยุดชะงักเพียงเส้นทางเดียว
5. ช่วยให้การเรียนการสอนเกิดคุณภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยไม่จำกัดด้วยระยะเวลา
6. ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ คุณธรรมตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมหรือรอบด้าน
8. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตามประสบการณ์ชีวิตของตนเองและ ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตจริงของผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและเป็นไปแบบยั่งยืนยาวนาน
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ อย่างหลากหลายบ่อยครั้งโดยมีเป้าหมาย
10. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความคิดในระดับสูง คิดไตร่ตรอง คิดอย่างมี วิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา และคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างไม่หยุดยั้ง
11. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน(ดี เก่ง มีสุข) เห็นคุณค่าของ คน งาน หน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง เพื่อน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ โลกและ จักรวาล เป็นการเปิดขอบฟ้าทางการศึกษาอย่างไม่รู้สิ้น

สุคนธ์ สินะพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร (2556: 148) ได้กล่าวว่า การศึกษาของคนไทยในยุคปัจจุบันมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข เป็นไปตามพระราโชบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีผลทำให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเป็นส่วนสำคัญ ส่วนหนึ่งในปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นคนไทยที่มีความสมบูรณ์ ตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราโชบายการศึกษาแห่งชาติ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงวิถี การอยู่ร่วมกันในสังคมระดับภูมิภาคและโลก มีผลทำให้ประเทศไทยต้องรวมกลุ่มเป็นสมาชิก ของอาเซียน และมีเป้าหมายร่วมกันเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือ กันพัฒนาคุณภาพในประชาคมอาเซียน ครูอาจารย์เป็นบุคลากรกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญต่อ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการ สอนแบบบูรณาการเป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมต่อการบูรณาการความรู้เจตคติ ทักษะ/กระบวนการ เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 5-6) การจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งหวังให้ครูผู้สอนนำไปใช้ แต่ครูบางท่านบางโรงเรียนอาจ ยังไม่เคยนำไปใช้จัดการเรียนรู้หรือถ้ามีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะมีลักษณะเป็น การบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจมีการบูรณาการต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้บ้างแต่ยังไม่ ปรากฏภาพความสำเร็จอย่างจริงจังให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องให้ครูผู้สอนร่วมกันวางแผน และนำหน่วยบูรณาการ แบบครบวงจรลงสู่การจัดการเรียนรู้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง แต่สำหรับผู้ปกครอง ชุมชน อาจเป็นเรื่องใหม่ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องสร้างความตระหนักให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ เห็นประโยชน์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการครบวงจร มีความสำคัญดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริง เพราะในชีวิตประจำวันการทำงานต่าง ๆ ไม่ได้แยกส่วนในการใช้องค์ความรู้แต่ใช้ความรู้ที่หลากหลายสาขาที่มีความสัมพันธ์กันต่อการทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งและมีการบูรณาการองค์ความรู้ที่สอดคล้องกันกันจนงานหรือกิจกรรมที่ทำสำเร็จ
2. ทำให้ครูผู้สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการทำงานร่วมกัน มีแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการครบวงจรที่เกิดจากการวางแผน การจัดการเรียนการสอนร่วมกันอย่างเป็นระบบครบวงจรตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล
3. เป็นกระบวนการจัดการเรียนที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน การใฝ่หาความรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ และมีคุณธรรมจริยธรรม
4. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการเป็นองค์รวม ลดการใช้เวลาเรียนที่มีความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและภาระงาน และมีโอกาสทำกิจกรรมนอกห้องเรียนมากขึ้น
5. ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนกับความรู้นอกห้องเรียนเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน ไม่เรียนรู้แบบแยกส่วน ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น
6. ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ ผ่านสื่อที่หลากหลาย
7. ทำให้ลดภาระงานและเวลาเรียนรู้ในห้องเรียน
8. ช่วยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
9. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

สรุป ประโยชน์และความสำคัญของการจัด แบบบูรณาการ คือ เป็นการบูรณาการระหว่างวิชาต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นคนดี เก่ง มีสุข ส่งผลต่อเจตคติและการกระทำที่เหมาะสม ตอบสนองต่อคุณค่าในการดำรงชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อตอบปัญหาที่ผู้เรียนสนใจเรียนอย่างแท้จริง จึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและผู้เรียนให้เป็นคนไทยที่มีความสมบูรณ์ตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

4. ลักษณะและรูปแบบของการเรียนรู้แบบบูรณาการ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยมีวิธีบูรณาการ ดังนี้

- 1) การบูรณาการแบบหลอมรวมหรือสอดแทรก (Infusion) 2) การบูรณาการแบบคู่ขนาน

(Parallel) 3) การบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary) และ 4) การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Transdis Multidisciplinary) และมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ดังนี้

4.1 การเรียนรู้แบบบูรณาการแบบสอดแทรก

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 8) ได้กล่าวถึง การสอนบูรณาการระบบสอดแทรก การสอนแบบนี้ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่น ๆ เข้าไปในการสอนของตน เป็นการวางแผนการสอนและสอนโดยครูเพียงคนเดียว

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545 : 45) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้บูรณาการระหว่างวิชาแบบสอดแทรก เป็นการสอนในลักษณะที่ครูผู้สอนในรายวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาอื่น ๆ ในการสอนของตน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 3-4) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบหลอมรวมหรือสอดแทรก (Infusion) เป็นการสอนในลักษณะที่ผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ในการสอนของตน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553 : 62) ได้กล่าวถึง การสอนบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) หมายถึง เป็นการสอนที่ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นเข้าไปในการสอนของตน หรือนำผู้เรียนต่างชั้นมาเรียนร่วมกันในหัวข้อเดียวกัน เป็นการสอนตามแผนการสอนและประเมินผล โดยผู้สอนคนเดียว แต่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาได้ ถ้าผู้สอนมีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ (2553 : 10) ได้กล่าวถึง การบูรณาการการเรียนการสอนแบบสอดแทรก (Infusion) หมายถึง สอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เข้าในการสอนของตน โดยใช้ครู 1 คน

สุคนธ์ สินธพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร (2556 : 148) ได้กล่าวถึง การบูรณาการแบบหลอมรวมหรือสอดแทรก (Infusion) ในการจัดการเรียนรู้แบบนี้ผู้สอนคนเดียวจะสอนในเนื้อหาวิชาหนึ่งหรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่ง การจัดการเรียนรู้บูรณาการเนื้อหา หรือพัฒนาผลงานของผู้เรียน วิธีนี้เป็นการสอนบูรณาการแบบหลอมรวมโดยผู้สอนคนเดียวแต่บูรณาการความรู้และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมองเห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นการสอนแบบ Student-Center ตัวอย่าง ผู้สอนวิชาภาษาไทย ให้ผู้เรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระที่อ่านเรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านประชาคมและวัฒนธรรม ผู้สอนทบทวนเชื่อมโยง

ความรู้เรื่องอาเซียนซึ่งผู้เรียนเคยเรียนมาจากวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นเนื้อหาในการเรียน แล้วให้ผู้เรียนเขียนบรรยายแสดงความรู้สึก หรือวิเคราะห์ วิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ต่อจากนั้นให้ผู้เรียนส่งผลงานทำเป็นแผ่นพับโดยใช้ความรู้สึกเชิงศิลป์ในการออกแบบการจัดทำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 12) ได้กล่าวถึง การบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion Instruction) เป็นการจัดการเรียนรู้ในลักษณะที่ครูผู้สอนในกลุ่มสาระใดสาระหนึ่งสอดแทรกกลุ่มสาระอื่นๆ ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

สรุปได้ว่า การบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion Instruction) หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง โดยกำหนดเรื่องที่จะสอน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และกำหนดวิธีการวัดประเมินผลก่อนทำการสอนทุกครั้ง การเรียนรู้ ให้มีการบูรณาการตามหน่วยการเรียนรู้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ก่อนสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่นในการสอน การดำเนินการสอดแทรก เนื้อหาในกลุ่มสาระอื่น เข้าในการสอนของตนเอง โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดหลักเกณฑ์การเก็บชิ้นงาน/ผลงาน ครูได้บันทึกหลังสอนเกี่ยวกับปัญหา ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยอย่างต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

4.2 การเรียนรู้แบบบูรณาการแบบคู่ขนาน

กรมวิชาการ (2545 : 21) ได้กล่าวถึงการบูรณาการแบบคู่ขนาน ว่ามีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 8) ได้กล่าวถึงการสอนแบบขนาน (Parallel Instruction) การสอนตามรูปแบบนี้ ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน ต่างคนต่างสอนแต่ต้องวางแผนร่วม โดยมุ่งสอนหัวข้อเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน (Theme / Concept / Problem) ระบุสิ่งร่วมกันและตัดสินใจร่วมกันว่าจะสอนหัวข้อเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหานั้นๆ อย่างไรในวิชาของแต่ละคน งานหรือการบ้านที่มอบหมายให้นักเรียนทำจะแตกต่างกันไปในแต่ละวิชาแต่ทั้งหมดจะต้องมีหัวข้อเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาร่วมกัน

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545 : 45) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้บูรณาการระหว่างวิชาแบบคู่ขนาน เป็นการสอนโดยครูตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปวางแผนร่วมกันโดยมุ่งสอนหัวเรื่อง หรือความคิดรวบยอด หรือปัญหาเดียวกันแต่สอนต่างวิชากัน และต่างคนต่างสอน

อรัญญา สุชาติโนเบล (2545 : 23) ได้กล่าวถึงการสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) เป็นการสอนโดยครูผู้สอนตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ที่สอนต่างวิชากัน ต้องวางแผนร่วมกันในการกำหนดหัวเรื่อง สารสำคัญหรือความคิดรวบยอด และปัญหาเดียวกันเมื่อวางแผนร่วมกันแล้ว ครูแต่ละคนก็วางแผนการสอนของแต่ละคนซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของวิชา

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 184) ได้กล่าวถึงการบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนานกันไปภายใต้หัวหัวเรื่องเดียวกัน แต่การสอนนั้นยังแยกกันสอน เช่น

ผู้สอนคนที่ 1 สอนวิทยาศาสตร์ “เรื่องเงา”

ผู้สอนคนที่ 2 สอนคณิตศาสตร์ “การวัดระยะทาง โดยการวัดเงา”

คิดคำนวณในเรื่องของเงา จัดทำกราฟของเงาในระยะต่าง ๆ หรือ

ผู้สอนคนที่ 3 สอนวิชาศิลปะ “เทคนิคการวาดรูปที่มีเงา”

การบูรณาการแบบคู่ขนาน ผู้สอนสามารถบูรณาการจัดการเรียนรู้ได้มากกว่า 3 คน หรือ 3 สารการเรียนรู้ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นมาจะสามารถเชื่อมโยงให้เข้ากับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 396-397) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องเงา ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดระยะทางโดยการวัดเงา คิดคำนวณในเรื่องเงาในช่วงเวลาต่าง ๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะต่าง ๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 3-4) ได้กล่าวถึงการบูรณาการสอนแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) เป็นการสอนโดยผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันวางแผนโดยมุ่งหัวเรื่อง หรือความคิดรวบยอด หรือปัญหาเดียวกัน แต่สอนต่างวิชากัน และต่างคนต่างสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553 : 62) ได้กล่าวถึงการสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) หมายถึง การสอนที่ครูตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ซึ่งสอนต่างวิชากัน มาวางแผนการสอนร่วมกัน โดยมุ่งเน้นสอนหัวข้อหรือความคิดรวบยอดหรือปัญหาเดียวกัน จากนั้นแต่ละวิชาจะมอบหมายงานให้ผู้เรียนแตกต่างกันแต่สอดคล้องกับหัวข้อหรือความคิดรวบยอดที่กำหนดไว้ร่วมกัน การสอนแต่ละวิชาจะเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างวิชาชัดเจนยิ่งขึ้น

พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ (2553 : 11) ได้กล่าวถึงการบูรณาการการเรียนการสอนแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) หมายถึง สอนด้วยครู 2 คน ขึ้นไป 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นไป ครูวางแผนร่วมกันตามหัวข้อ (Theme) / มโนทัศน์ (Concept) หรือปัญหา (Problem) แล้วต่างคนต่างสอน เนื้อหาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง

สุคนธ์ สนิธพานนท์ และจินตนา วิริยะรัตนสุนทร (2556 : 149) ได้กล่าวถึงการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel) คือ การสอนที่ผู้สอนวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไป มาวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมุ่งสอนในความคิดรวบยอดหรือปัญหาเดียวกันหรือลักษณะเนื้อหาสาระใกล้เคียงกัน จะทำให้เนื้อหาสาระไม่ซ้ำซ้อนกัน ตัวอย่าง ผู้สอนวิชา สังคมศึกษาและผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์วางแผนร่วมกัน เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผู้สอนวิทยาศาสตร์จะเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและแนวทางการดูแลรักษา ผู้สอนวิชาสังคมจะเน้นเนื้อหาให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมปฏิบัติจริงในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการลดเนื้อหาสาระที่ซ้ำซ้อนกันและทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของเรื่องที่เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 12) ได้กล่าวถึงการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) เป็นการจัดการเรียนรู้โดยครูผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมุ่งจัดการเรียนรู้ในหัวข้อ ประเด็น ปัญหา เรื่องราวเดียวกันแต่ต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และต่างคนต่างจัดการเรียนรู้ของตนเอง

สรุปได้ว่า การบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) การดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตัดสินใจร่วมกันว่าจะจัดแผนการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งสอนในหัวข้อ (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกัน แต่แยกกันสอน ครูมีอิสระในการสอน ทั้งเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ และเวลาโดยสะดวกครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และประเมินผล ครูได้จัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้ขึ้นไป ครูได้สอน โดยเน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมและเชื่อมโยงไม่แยกส่วนเนื้อหาสาระ การลดการซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา กิจกรรม

การเรียนรู้ และช่วยให้เกิดการ ทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู ครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียน ใช้ความรู้ที่ ได้ศึกษามาจากวิชาหนึ่งมาเชื่อมโยงกับอีกวิชาหนึ่ง การสอนแต่ละวิชาเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างวิชา และการวัดผลและประเมินผลตาม วิชาของตนเอง โดยไม่ให้ซ้ำซ้อนกันกับครูอีกท่านหนึ่ง

3. การเรียนรู้แบบบูรณาการแบบสหวิทยาการ

อรรถัย มูลคำ และคณะ (2544 : 21) กล่าวถึงการบูรณาการหลักสูตรการ เรียนการสอนแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ได้แก่ การสร้างหัวข้อเรื่อง (Theme) ขึ้นมาแล้ว นำความรู้จากวิชาต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกับหัวข้อนั้น ซึ่งบางครั้งเราอาจจะเรียกวิธี บูรณาการแบบนี้ว่า สหวิทยาการแบบมีหัวข้อ (Thematic Interdisciplinary Studies) หรือ บูรณาการที่เน้นการนำไปใช้เป็นหลัก (Application-Fist Approach) เช่นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบ Storyline Method

กรมวิชาการ (2545 : 22) ได้กล่าวถึง การบูรณาการแบบสหวิทยาการ นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียน การสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่อง ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันใน เรื่องเดียวกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 8) ได้กล่าวถึง การสอนบูรณาการแบบ สหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) กล่าวคือตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มุ่ง สอนหัวเรื่องความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอน เป็นส่วนใหญ่แต่มีการ มอบหมายงานหรือโครงการ (Project) ร่วมกันซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ครูทุกคนจะต้อง วางแผนร่วมกันเพื่อที่จะระบุว่า จะสอน หัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหานั้น ๆ ในแต่ละวิชาอย่างไร และวางแผนสร้างโครงการร่วมกัน (หรือกำหนดงานที่จะมอบให้ นักเรียนทำร่วมกัน) และกำหนดจะแบ่งโครงการนี้ออกเป็น โครงการย่อย ๆ ให้นักเรียน ปฏิบัติในแต่ละรายวิชาอย่างไร

อรรถัญญา สุทธาสีโนเบล (2545 : 23) ได้กล่าวถึง การบูรณาการแบบพหุ วิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) เป็นรูปแบบการสอนที่มีลักษณะคล้ายกับการสอน บูรณาการแบบคู่ขนาน โดยครูผู้สอนตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปได้ร่วมกันวางแผนในการกำหนดหัว เรื่อง ความคิดรวบวม และปัญหาร่วมกัน แล้วแต่ละคนก็สอนตามลักษณะวิธีการของตน จากนั้น ครูผู้สอนก็จะมีการกำหนดงานหรือโครงการ ให้นักเรียนปฏิบัติ โดยกิจกรรมใน โครงการนั้นจะต้องเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 184) ได้กล่าวถึง การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการที่ผู้สอนนำเอาเรื่องหรือสาระการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ไปสอดแทรกในสาระการเรียนรู้หรือวิชาที่ตนรับผิดชอบสอน

ชนาธิป พรกุล (2552 : 113) ได้กล่าวถึง การบูรณาการวิธีพหุวิทยาการ (Multidisciplinary Model) เป็นวิธีการนำเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปสอดแทรก (Infusion) ในสาระการเรียนรู้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น บูรณาการเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2553 : 12) ได้กล่าวถึง การบูรณาการการเรียนการสอนแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) หมายถึง คล้ายแบบคู่ขนาน โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหัวข้อ (Theme) / มโนทัศน์ (Concept) หรือปัญหา (Problem) แล้วต่างคนต่างสอนเนื้อหาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง ครอบคลุมภายใต้ทำโครงการ (Project) ในทุกสาระการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 12) ได้กล่าวถึง การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) เป็นการจัดการเรียนรู้แบบคู่ขนาน แต่มีการมอบหมายภาระงาน/ชิ้นงาน หรือโครงการร่วมกัน

สรุปได้ว่า การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ของครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ของตน มีการวางแผนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต่างคนต่างสอน ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนจัดกิจกรรมและส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรม การนำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระเข้ามา เพื่อเชื่อมโยงจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การกำหนดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการชัดเจนและหลากหลายรอบด้าน การมอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงความรู้วิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ในกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง การที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงาน และการวัดประเมินผล

4. การเรียนรู้แบบบูรณาการแบบข้ามกลุ่มสาระหรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 8) ได้กล่าวถึง การสอนบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือคณะ (Trans disciplinary Instruction) การสอนตามรูปแบบนี้ครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกัน

สอนเป็นคณะ หรือเป็นทีมร่วมกันวางแผน ปรัชญาหรือและกำหนดหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาาร่วมกัน แล้วร่วมกันดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545 : 45) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้บูรณาการระหว่างวิชา แบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ เป็นการสอนที่ครูสอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกันสอนเป็นคณะ หรือสอนเป็นทีม มีการวางแผน ปรัชญาหรือร่วมกันสอนนักเรียนเป็นกลุ่มเดียวกัน

อรัญญา สุธาธิโนเบล (2545 : 23) ได้กล่าวถึง การบูรณาการแบบข้ามวิชา หรือการสอนเป็นคณะ (Transdisciplinary) เป็นการสอนที่ครูผู้สอนในวิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผนเป็นคณะ โดยร่วมกันวางแผนปรึกษาหารือในการกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด และปัญหาาร่วมกัน และดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 3-4) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบข้ามวิชา (Transdisciplinary Instruction) เป็นการสอนที่ผู้สอนวิชาต่างๆ ร่วมกันสอนเป็นคณะหรือเป็นทีม มีการวางแผนปรึกษาหารือร่วมกันแล้วร่วมกันสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มเดียวกัน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553 : 62) ได้กล่าวถึงการสอนบูรณาการแบบข้ามวิชา (Transdisciplinary Instruction) หมายถึง การสอนที่ผู้สอนวิชาต่าง ๆ มาร่วมกันปรึกษาหารือเพื่อกำหนดหัวเรื่อง หรือความคิดรวบยอดหรือปัญหาาร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (team teaching) โดยสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกันมอบหมายงานให้นักเรียนทำร่วมกัน และกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลงานของผู้เรียนร่วมกัน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2553 : 13) ได้กล่าวถึง การบูรณาการการเรียนการสอนแบบเป็นคณะจะร่วมกันสอนเป็นทีม (Transdisciplinary Instruction) หมายถึง ร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือ สร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการร่วมกัน และสอนร่วมกันเป็นทีม มอบหมายให้ทำโครงการ (Project) ในทุกสาระการเรียนรู้

สุคนธ์ สิ้นขวานนท์ และจินตนา วีระเกียรติสุนทร (2556 : 150) ได้กล่าวถึงการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Transdisciplinary Multidisciplinary) คือ การสอนที่คณะผู้สอนต่างกลุ่มสาระมาเรียนรู้ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือ วางแผนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สอนร่วมกันโดยพิจารณากำหนดหัวข้อที่เป็นปัญหาสำคัญในชีวิตและสังคมที่ผู้เรียนควรศึกษาและช่วยกันแก้ไข ผู้เรียนและผู้สอนกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนรู้จักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามหัวข้อที่ตนเองถนัดและสนใจอย่างเป็นอิสระ เมื่อคณะผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ร่วมกันแล้วจะร่วมกันสอนเป็นคณะ (Them) ซึ่งอาจมีผู้สอนแกนนำคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ เป็นผู้สอนทักษะที่จำเป็นซึ่งเน้นประเด็นปัญหาทางการศึกษาค้นคว้า การเขียน โครงการ การพัฒนาโครงการ การนำเสนอโครงการ ในรูปแบบต่าง ๆ ส่วนคณะผู้สอนร่วมเป็นผู้ให้ความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า สื่อ อุปกรณ์ และให้คำแนะนำปรึกษาหารือแต่ให้อิสระในการวางแผนการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน ให้ผู้เรียนคิดและทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่อยู่ในขอบข่ายที่ตนเองกำหนด ครูทุกวิชา (ต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้) จะร่วมกันกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนร่วมกัน การสอนบูรณาการแบบนี้ Learner-Independence หรือ Self-Directed Learner ตัวอย่าง คณะผู้สอนทุกวิชานำประเด็นการลักลอบตัดไม้หาอยากเพื่อการค้าของอาเซียนมาประชุมปรึกษาหารือกัน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเชื่อมโยงความรู้และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณะครูผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้และจัดทำแผนการเรียนรู้ร่วมกัน สอนเป็นทีมหรืออาจให้ครูผู้สอนที่เป็นแกนนำเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตนเองกำหนด มอบหมายภาระงานหรือชิ้นงานให้ผู้เรียนเขียนโครงการตามความสนใจ ตามขอบข่ายที่กำหนด ผู้สอนร่วมมือกันกำหนดเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 12) การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Transdis Multidisciplinary Instruction) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระเรียนรู้ต่างๆ ร่วมกันสอนเป็นคณะหรือเป็นทีม มีการวางแผนปรึกษาหารือร่วมกัน โดยกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือปัญหาาร่วมกัน แล้วร่วมกันจัดการเรียนรู้มีผู้เรียนเป็นกลุ่มเดียวกัน

สรุปได้ว่า การบูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction) หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยครูและเพื่อนครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผน กำหนดหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน การร่วมกันวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ และวางแผนการจัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกันครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับวิชาอื่น การร่วมกันจัดห้องเรียนแบบบูรณาการ โดยมีอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกจากกลุ่มสาระต่างๆครบถ้วน และครูร่วมกันจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน โดยนำสภาพแวดล้อมใกล้ตัวมาผสมผสานกับการเรียนรู้ของนักเรียน ครูได้

ร่วมกันจัดหาสื่อ ตำรา และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้อย่างกระตือรือร้นและไม่หยุดนิ่ง นักเรียนได้ผลิตชิ้นงาน ชื่นชมผลงาน เกิดความภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ การมอบหมายงาน/โครงการให้นักเรียนทำร่วมกัน โดยครูทุกวิชา ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนร่วมกัน ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน วิเคราะห์ผล เสนอแนะ และแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้หลังจบกระบวนการเรียนรู้ครูได้ร่วมกันการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนและประเมินผลกิจกรรม

โดยสรุป ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และได้นำวิธีบูรณาการตามข้อบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 12) ดังนี้

- 1) การบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) 2) การบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)
- 3) การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) และ 4) การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระหรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Transdis Multidisciplinary)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยได้สรุปรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อจะนำมาใช้ได้ ดังนี้

1. บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)
2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)
3. การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary)
4. การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Transdis Multidisciplinary)

Multidisciplinary)

5. เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมและแบบบูรณาการ

ข้อดีของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

อรทัย มุลคำ และคณะ (2544 : 14-45) ได้เขียนถึงส่วนดีและส่วนดีของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ ดังนี้

ส่วนดี

1. เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้เป็นผู้ที่มีทัศนคติกว้างไกล จิตใจไม่คับแคบ
2. ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ได้กว้างขวาง หลากหลายรูปแบบ
3. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างถูกต้องตรงตามความสนใจและความเป็นจริง
4. ส่งเสริมให้เกิดทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งผู้เรียนและผู้สอน รวมทั้งส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยด้วย

ส่วนย่อย

1. เป็นวิธีการที่ทำได้ค่อนข้างยาก เพราะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้อำนวยการในวิทยาการต่างๆ หลายฝ่าย และต้องเป็นความร่วมมืออย่างจริงจังและจริงจังด้วย
 2. เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนจะต้องทุ่มเททั้งความรู้ และความสามารถอย่างเต็มที่ บางโอกาสต้องร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย จึงอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารการเรียนการสอน
 3. ความกว้างขวางของการบูรณาการหลักสูตรเข้าด้วยกันอาจทำให้ผู้เรียนขาดความลึกซึ้งในการเรียนรู้ได้ครบทั้งสามด้านของการเรียนรู้ (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย)
 4. สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมักจะกำหนดเวลาที่ตายตัวแน่นอน อาจไม่สอดคล้องกับการจัดการสอนตามวิธีนี้
- บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556: 159-160) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนจึงขอเปรียบเทียบการเรียนรู้อย่างแบบเดิมและแบบบูรณาการมาเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบการเรียนรู้อย่างแบบเดิมและแบบบูรณาการ

ประเด็น	การเรียนรู้อย่างแบบเดิม	การเรียนรู้อย่างแบบบูรณาการ
1. หน่วยการเรียนรู้	คนเดียว/ตัวใครตัวมัน	กลุ่ม/เพื่อน/เดี่ยว
2. จุดเน้น	เนื้อหาเดี่ยว/แยกย่อย/สติปัญญา/	องค์รวม/กลุ่ม/บูรณาการ
3. การพัฒนา	ความรู้ความจำ	ร่างกาย อารมณ์ สังคม
ประสบการณ์		สติปัญญา สังคม ค่านิยมตนเอง
4. บทบาทผู้เรียน	ฟัง จดจำ สอบ ถูม	ส่วนรวม โลก จักรวาล เอื้ออาทร น้ำใจไมตรี พุทธิภาวะ ห่วงแทน ภูมิปัญญา มีส่วนร่วมคิด กระทำ ปฏิสัมพันธ์ คนว่า สรุปด้วย ตนเอง หลอมรวมความคิด กระตือรือร้น อดทน ฝึกฝน

ประเด็น	การเรียนรู้แบบเดิม	การเรียนรู้แบบบูรณาการ
5. บทบาทครู	สอนบอก บรรยาย สั่ง ประเมิน	ร่วมแรงแบ่งปันเนื้อหาเปิดใจกว้าง อำนวยความสะดวก เป็นแหล่ง เรียนรู้ สนับสนุน กระตุ้นเป็นพ่อแม่
6. การสื่อสาร	ทางเดียว/สั้น/ชั่วคราว	รอบด้าน กว้างไกล ยาวนานา
7. บรรยากาศ	เป็นทางการ ปิดกั้น ย้ำ สถานภาพ ครู นักเรียน ช้าชาก ครูตั้งโจทย์ คำความรู้ให้บอก เนื้อหา ให้ท่องจำ	ไม่เป็นทางการ ผ่อนคลาย สนุกสนาน ไม่ย้ำสถานะภาพ เป็นกันเอง ปรับเปลี่ยนเสมอ
8. วิธีการเรียนรู้	ครู	ครูกระตุ้น สนับสนุน กระบวนการ กลุ่มให้คิดหาคำตอบเอง
9. ผู้รับผิดชอบต่อ ผลการเรียน	ครู	ผู้เรียน เพื่อน ครูและผู้ปกครอง
10. ผู้ได้รับการ ตอบสนองความ ต้องการ	ครู	ผู้เรียน ผู้ปกครอง
11. การถ่ายโอน การเรียนรู้ไปสู่การ ทำงาน ชีวิตจริง	น้อย ไม่แน่นอน อ้างว้าง	มาก ไม่ดกงาน สร้างงานเองได้
12. ความรัก	คับแคบเห็นแก่ตัว มิติเดียว	เปิดกว้าง เห็นแก่ส่วนรวม หลายมิติ
13. คุณธรรม	ต่ำ หยากร	สูงส่ง มากมี
14. อุดมคติ	เอาตัวรอดเป็นยอดดี	ส่วนรวม

ประเด็น	การเรียนรู้แบบเดิม	การเรียนรู้แบบบูรณาการ
15. การประเมิน	เนื้อหา	ผลงาน กระบวนการ
16. ผู้ประเมิน	ครู	นักเรียน เพื่อน ครูและผู้ปกครอง

จากข้อความที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีทั้งข้อดีและเสีย จากการสังเคราะห์เป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับศรยุคใหม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ซึ่งบางท่านอาจเห็นเป็นไปได้ยาก เป็นเพียงทฤษฎีเท่านั้น ความเป็นจริงบรรพบุรุษเคยทำมาแล้ว เพียงแต่ศรยุคปฏิรูปจะเอาจริงทำจริง หรือไม่เท่านั้น ดังนั้นคำตอบจึงอยู่ที่ครุว่า จะปรับเปลี่ยนจะเปิดใจตัวเองให้มากกว่าเดิมได้หรือไม่

6. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

จริณ แก้วสนิท (2544 : 55) ทั้งนี้เพื่อให้เห็นเป็นตัวอย่างซึ่งผู้สอนสามารถจะทำความเข้าใจได้แล้วนำไปประยุกต์ใช้ตลอดจนสร้างหัวเรื่องและเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนการสอน 4 ขั้นตอนดังนี้

1. สังเคราะห์และวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
2. การเขียนหลักสูตรและแผนการสอน
3. การกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องให้สอดคล้องกับหลักสูตรหรือหัวเรื่อง
4. การประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 22-28) ได้เสนอวิธีไว้ดังต่อไปนี้

1. การสำรวจความต้องการ เป็นการศึกษาถึงความต้องการและความสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ โดยการซักถาม หรือการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสรุปเป็นความต้องการที่จะเรียนรู้ร่วมกัน จากนั้นจึงสำรวจความรู้หรือเดิมของผู้เรียนที่มีต่อเรื่องเหล่านั้น การสำรวจพื้นฐานของผู้เรียน ทำให้เกิดการกำหนดถึงประเด็นหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการที่จะรู้คำตอบ ซึ่งจะเป็นแนวทางของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

2. การเตรียมการ เมื่อได้เรื่องและหัวข้อเรื่องแล้ว ครุกับเด็กร่วมกันเตรียมการ โดยเริ่มจากครุต้องศึกษาถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเรื่องกับสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร การกำหนดสำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ และการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

นำเรื่องที่ ผู้เรียนต้องการเรียนบูรณาการสาระความรู้เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และครูร่วมแสดงความคิดเห็นออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้จาก พร้อมทั้งจัดเตรียมแหล่งความรู้ สื่ออุปกรณ์ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ออกแบบร่วมกันไว้

3. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ออกแบบไว้ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อเรื่องที่จะเรียน ผู้สอนควรใช้คำถาม กิจกรรม หรือสถานการณ์ที่กระตุ้น หรือท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยอยากรู้ในประเด็นต่าง ๆ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งปัญหา และตอบคำถามจากหรือการคาดคะเน

3.2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการตามกิจกรรมที่ได้เตรียมการไว้ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอนของกิจกรรม มีการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มและสมาชิกระหว่างกลุ่ม ครูจะคอยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาและอำนวยความสะดวก คอยสนับสนุนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง เกิดการพัฒนาทั้งปัญญาวิชาการและปัญญาทางอารมณ์ควบคู่กันไป

3.3 ขั้นวิเคราะห์ อภิปรายผล เป็นการสรุปผลจากการทำกิจกรรม โดยครูจะร่วมกับผู้เรียนอภิปรายถึงผลงานหรือที่ผู้เรียน ได้ค้นพบจากกิจกรรม และครูจะสนับสนุนเพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจต่อความรู้ และวิธีการแสวงหาความรู้เกิดเป็นแนวทางที่จะใช้ในการแสวงหาความรู้ต่อไป

3.4 การประเมินผล เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นไปตาม จุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ตามวิธีการและเครื่องมือที่ได้ออกแบบไว้ การประเมินผลนี้ต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะการแสดงออกและความรู้สึกลงของผู้เรียนและต้องประเมินถึงกระบวนการที่ผู้เรียนได้ใช้ในการสร้างความรู้ รวมทั้งผลการเรียนรู้ ทั้งนี้การประเมินจะประเมินทั้งในขณะที่ยังดำเนินกิจกรรมและประเมินหลังกิจกรรม

3.5 การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้ หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดและรวบรวมเป็นความรู้ที่ได้สร้างขึ้นด้วยตนเอง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เกิดเป็นข้อสรุปจากสาระที่ได้เรียนรู้ ครูจะแนะนำให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงผลการเรียนรู้ โดยการสะท้อนความคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน การแสดงผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดการแสดง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมทั้งการแสดงแนวทางในการนำไปใช้

ประโยชน์ที่เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตประจำวันในลักษณะต่างๆและการแสวงหาความรู้ต่อไปบทบาทครูในด้านการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจึงเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และได้สร้างความรู้ด้วยตนเองในขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก รวมทั้งการให้เวลาสำหรับผู้เรียนที่จะเรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งในที่สุดผู้เรียนจะได้ คำตอบหรือแก้ปัญหาด้วยตนเองเกิดเป็นความรู้ที่มีความหมายและนำไปใช้ประโยชน์ได้

จริณ แก้วสนิท (2546 : 46) เขียนถึงครูมีบทบาท และหน้าที่ในการเตรียมการและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ ดังต่อไปนี้

1.1 ทำการวิจัยหลักสูตรและวิเคราะห์เรื่องที่สอน ซึ่งการวิจัยหลักสูตรนั้นจะต้องวิจัยบูรณาการกับวิชาต่างๆ ด้วยเพื่อจะได้เนื้อหาบูรณาการกัน

1.2 การเตรียมแหล่งข้อมูล ครูจะต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้ให้พร้อม เพราะครูจะเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ดังนั้น ครูอาจเตรียมโดยทำสื่ออุปกรณ์ ใบความรู้เป็นต้น

1.3 การจัดทำแผนการสอน ก่อนทำการสอนทุกครั้ง จำต้องมีการวางแผนและเตรียมการสอนด้วยการจัดทำแผนการสอน

1.4 การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนด้วยวิธีใด ก็จะต้องมีการเตรียมสื่อและอุปกรณ์ทั้งนั้น บทบาทของครูตรงนี้ คือ การเตรียมสื่อเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การเรียนของผู้เรียน

1.5 เตรียมการวัดประเมินผล เมื่อมีการเรียนการสอนก็จะต้องมีการประเมินผล ดังนั้น ครูต้องเตรียมเครื่องมือสำหรับวัดประเมินผลด้วย

1.5.1 การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา ครูต้องทำตัวเสมือนพ่อ แม่ที่มีน้ำใจคอยให้ความช่วยเหลือผู้เรียนตลอดเวลา

1.5.2 การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง ครูเป็นผู้คอยสนับสนุนและเสริมแรงให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีที่พึ่งและมีครูคอยให้กำลังใจ

1.5.3 การเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ครูต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยทำเสมือนว่าตนเป็นเพียงผู้เรียนคนหนึ่งเท่านั้น

1.5.4 การเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน เกี่ยวกับกระบวนการเรียนพฤติกรรมเรียนและให้เสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน

1.5.5 การเป็นมิตรหรือสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ครูต้องคอยเป็นมิตร คอยให้ความช่วยเหลืออย่างอบอุ่นแก่ผู้เรียน

บทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

จริณ แก้วสนิท (2546 : 47) ได้กำหนดบทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการไว้ดังต่อไปนี้

1. มีส่วนร่วมในห้องเรียน ทางด้านร่างกาย จิตใจ ในทุกๆ ด้าน ที่ กำหนดให้
2. วิจัยค้นคว้าปฏิบัติด้วยตนเองทุกเรื่องราว เพื่อให้เกิดความรู้
3. ตั้งใจเรียนด้วยความสนุกสนาน ตื่นเต้น ทำทหายอยู่ตลอดเวลาเรียนใน สถานการณ์จริง (Reality) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม
4. กระฉับกระเฉง ว่องไว ในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
5. ทำงานด้วยความร่วมมือร่วมใจ และเต็มใจ เจตคติที่ดีต่อกัน
6. ตอบคำถามด้วยความเป็นจริงจากของตนเอง
7. มีความสามารถในการแก้ปัญหา คิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์
8. มีความสามารถในการสื่อสารเป็นอย่างดี
9. สามารถสร้างความรู้ (Construct) สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ไตรรงค์ เจนการ (2547 : 27) การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินผลที่อ้างอิงมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. หลักฐานที่ยืนยันได้ว่าผู้เรียนเรียนรู้จริงตามมาตรฐานการเรียนรู้
3. แนวทางการให้คะแนนเชิงคุณภาพ (Rubrice) เพื่อให้ประเมิน

หลักฐานผลงานหรือการกระทำ

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดจึงเป็นการกำหนด จุดเริ่มต้นการบูรณาการที่มีความหมาย และมีเป้าหมายเป็นผู้เรียนทุกคนสำคัญที่สุดตาม มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่ กำหนด ไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อยๆ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่ง

เมื่อเรียนครบหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค
ของทุกวิชา

มติข สทศทศมบรณ (2549 : 7) ได้สรุปขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการ
เรียนรู้ไว้เป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดสาระการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 เลือกกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดสื่อการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 7 ระบุแหล่งการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 8 กิจกรรมเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 9 บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 10-17) ขั้นตอนการจัดทำหน่วยการ
เรียนรู้แบบบูรณาการ มี 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ

1. วิเคราะห์ผู้เรียน
2. จัดทำเอกสารตามองค์ประกอบของแนวทางรวม 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

2.1 พังการวางแผน (Planning Web) เป็นการจัดทำ 1 แผนต่อ 1

หน่วยการเรียนรู้ เพื่อแสดงให้เห็นชัดเจนว่าการสอนในหน่วยการเรียนรู้ สามารถไปบูรณาการ
กับสาระการเรียนรู้อื่นอย่างไร ในเนื้อหาเรื่องอะไร สาระการเรียนรู้ใด มาตรฐานใด ดัง
ตัวอย่าง

2.2 ตารางวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่พหุปัญญา
เป็นการวางแผนให้เห็นภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละประกอบด้วย ลำดับที่ของ
แผน พฤติกรรมการเรียนรู้ของแผน สาระการเรียนรู้/กิจกรรม องค์ประกอบที่ประเมินผล
การเรียนรู้ที่คาดหวังทั้งด้านความรู้ (K) ด้านทักษะกระบวนการ (P) และด้านเจตคติ (A)
บูรณาการสาขาวิชาใด เกิดพหุปัญญา (M.I.) ด้านไหน และใช้จำนวนชั่วโมงการสอนเท่าไร

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

แบบบูรณาการสู่พหุปัญญา ประกอบด้วย

2.3.1 สารสำคัญ

2.3.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (สามารถเขียนรวมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์)

2.3.3 สารการเรียนรู้

2.3.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้

2.3.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้

2.3.6 สื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้

2.3.7 การวัดผลและประเมินผล

2.3.8 กิจกรรมเสนอแนะ

2.3.9 เอกสารประกอบการเรียนรู้

2.3.10 เครื่องมือวัดและประเมินผล

2.3.11 บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้/

1) ปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา

2) แนวทาง/รูปแบบการจัดการเรียนรู้/เทคนิคที่ควรใช้พัฒนาหรือ

3) ความเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้สอน

4) ความเห็นของฝ่ายวิชาการ

3. ประสานการบูรณาการสู่พหุปัญญา เช่น การประสานความร่วมมือ

กับสาขาวิชาต่างๆ

4. การใช้สื่อ/อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนสอน วิธีการประเมินผล

ขั้นที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียน

2. กิจกรรมการเรียนรู้

3. สรุป

4. การวัดและการประเมินผล

วัฒนา ปุณณฤทธิ (2552 : 74) การเขียนแผนการจัดรายวันจะนำสาระที่ควรเรียนรู้และสำคัญที่กำหนดเป็นหน่วยบูรณาการ (Unit Plan) นำมาออกแบบเป็นแผนการจัดการ

รายสัปดาห์ (Weekly Plan) มาวางแผนการจัดแต่ละวันในกิจกรรมประจำวัน ซึ่งแผนการจัดนั้น จะยึดหลักความสอดคล้องกับสาระสำคัญและจุดประสงค์ของหน่วยบูรณาการที่กำหนดไว้ใน ตอนต้นหัวข้อของแผนการจัดรายวัน ประกอบด้วย

1. ชื่อกิจกรรม/เรื่อง
2. ระดับชั้นและเวลา
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์
5. เนื้อเรื่อง
6. กิจกรรม
7. สื่อและแหล่งเรียนรู้
8. การประเมินผล
9. บันทึกผลหลังสอน
10. กิจกรรมสนับสนุน

ทิตินา แจมมณี (2553 : 256-257) รูปแบบการสอนที่เน้นบูรณาการทางตรง ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1.1 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนและระดับการเรียนรู้พฤติกรรม ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน

1.2 ผู้สอนชี้แจงสาระของบทเรียนและความสัมพันธ์กับความรู้และ ประสบการณ์เดิม

1.3 ผู้สอนชี้แจงกระบวนการเรียนรู้ และหน้าที่รับผิดชอบของผู้เรียนใน การเรียนแต่ละขั้นตอน

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนนำเสนอบทเรียน

2.1 การนำเสนอเนื้อหาสาระ ข้อความรู้หรือมโนทัศน์ผู้สอนควร กลั่นกรองคุณสมบัติเฉพาะของมโนทัศน์เหล่านั้นและนำเสนออย่างชัดเจน

2.2 ตรวจสอบผู้เรียนมีความเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ก่อนลงมือปฏิบัติ หากไม่เข้าใจต้องสอนซ่อมเสริมก่อน

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนฝึกปฏิบัติ ผู้สอนปฏิบัติให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่างผู้เรียน ปฏิบัติตาม ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้การเสริมแรงหรือแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติภายใต้การชี้แนะ โดยครูผู้สอนคอยดูห่างๆ สามารถประเมินการเรียนรู้ได้จากความสำเร็จและความผิดพลาด โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ขั้นที่ 5 ขั้นตอนฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ ผู้สอนควรปล่อยให้ผู้เรียนต่อไปอย่างอิสระเพื่อให้เดความชำนาญและการเรียนรู้อย่างคงทน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2553 : 14-15) ขั้นตอนการสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1. กำหนดหัวเรื่อง (Theme)
 - 1.1 กำหนดมโนทัศน์ (Concept)
 - 1.2 ประเด็นปัญหา (Problem)
 - 1.3 เรื่องที่เป็นปัญหา (Issue)
 - 1.4 เรื่องที่ต้องใช้การสืบสอบ/แก้ปัญหา (Problem Solving)
 - 1.5 แหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการค้นคว้า (Resource Learning)
 - 1.6 ความสนใจของผู้เรียน (Student 'S Interest)
2. ทำเครือข่ายความคิด (Web) หรือผังความคิดเกี่ยวข้องของเรื่องดังนี้
 - 2.1 เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับหัวเรื่อง
 - 2.2 หัวข้อเรื่อง (Topic) และทักษะของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. จัดเรียงลำดับเนื้อหาและทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับหัวเรื่องเพื่อนำไปวาง

แผนการจัดการเรียนรู้

4. วางแผนการจัดการเรียนรู้
 - 4.1 ระบุมโนทัศน์
 - 4.2 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
 - 4.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.4 เตรียมสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้
 - 4.5 กำหนดวิธีประเมินการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 9-41) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างรอบด้าน และมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น ครูเป็นบุคคลสำคัญจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
2. การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
3. การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. การพัฒนาผู้เรียน
5. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการใช้หลักสูตร

สถานศึกษา เพราะเป็นการนำเอามาตรฐานการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดไปสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

- 5.1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้
- 5.2 การกำหนดหลักฐานการเรียนรู้
- 5.3 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 7) ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนระดับชั้นเดียวกัน ต้องร่วมกันวางแผน โดยวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดเนื้อหาจัดทำ โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญา ท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี ผล นิเทศ กำกับและติดตาม อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการวางแผนและดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร เป็นขั้นตอนที่สำคัญ ของการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่ชั้นเรียน การออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการสามารถ ออกแบบได้ 2 วิธี คือ วิธีที่ 1 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้เริ่มจากกำหนดประเด็น/หัวเรื่องจาก สภาพปัญหาหรือสิ่งที่ผู้เรียนสนใจวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับ ประเด็นหัวเรื่อง ระบุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเนื้อหา สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กันเป็นหน่วยการเรียนรู้ แล้วจึงกำหนดประเด็นหัวเรื่อง โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้หรือรายวิชา ศึกษาคำอธิบายรายวิชา
- 1.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดทุกกลุ่มสาระของระดับชั้น

1.3 พิจารณาคัดเลือกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่สัมพันธ์กัน และสามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการร่วมกันได้ จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้บูรณาการตลอดภาคเรียน/ปีการศึกษา

2. กำหนดกลุ่มเนื้อหา/สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการนั้นได้มาจากสาระการเรียนรู้แกนกลาง และสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่นำมาบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ

3. กำหนดเวลา/กำหนดการสอน

การกำหนดเวลาเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้บูรณาการควรจัดให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะใช้ในการพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้รวมทั้งเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้

4. จัดทำโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

การนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ควรให้ความสำคัญต่อโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เพราะเป็นการกำหนดขอบข่ายของการจัดการเรียนรู้บูรณาการแลเห็นภาพรวมของการจัดการเรียนรู้บูรณาการ และช่วยให้เห็นภาพรวมของการจัดการเรียนรู้แต่ละระดับชั้นตลอดภาคเรียน/ปี ประกอบหน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าใด มีสาระการเรียนรู้ใดบ้าง และใช้เวลาเท่าใด

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ จัดทำได้ 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และครอบคลุมทุกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด การบูรณาการแบบนี้เหมาะสมสำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งการจัดการเรียนรู้บูรณาการระดับชั้นดังกล่าวสามารถบูรณาการได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงไม่ได้กำหนดเป็นรายวิชา แต่จะกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้บูรณาการบนพื้นฐานของมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรครูผู้สอนจึงต้องจัดทำโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

กรณีที่ 2 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่บูรณาการได้บางกลุ่มสาระการเรียนรู้บางมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด การบูรณาการลักษณะนี้เหมาะสมสำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

จากโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ควรตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้ น่าสนใจ เหมาะกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันและสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ได้มาจากการจัดกลุ่มมาตรฐานในระดับที่สอนซึ่งมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยอาจนำมาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้นำมาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้เดียวกัน

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด เป็นแก่นความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ระบุอยู่ในหน่วยการเรียนรู้

4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด นำมาจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

5. ชิ้นงาน /ภาระงาน เป็นหลักฐานร่องรอยที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน และสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งชิ้นงาน/ภาระงาน ดังกล่าว จะเกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้ และชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

6. เวลา เป็นเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้โดยพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ และจำนวนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้

นอกจากนี้ ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับพัฒนาการของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยการสอดแทรกไว้ในทุกหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ดังนี้

1. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นความสามารถที่ผู้เรียนได้รับการปลูกฝัง/พัฒนา จากการเรียนรู้ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ นำไปใช้ในการสร้างชิ้นงาน/ภาระงานที่กำหนด

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่แสดงคุณภาพด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมซึ่ง คุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะที่นำมาจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คุณลักษณะตามธรรมชาติวิชา คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้นของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จะใช้ในกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ เช่น ทำโครงการการฝึกประสบการณ์ด้านต่าง ๆ กิจกรรมเพื่อสังคมอันจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ที่จะแสวงหา

ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีโอกาสนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมนอกห้องเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้บูรณาการสามารถเขียนรายละเอียดตามองค์ประกอบ ดังนี้

- ชื่อหน่วยการเรียนรู้
- กลุ่มสาระที่นำมาบูรณาการ และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
- สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- สาระการเรียนรู้
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ชิ้นงาน/ภาระงาน
- การวัดและประเมินผล
- กิจกรรมการเรียนรู้

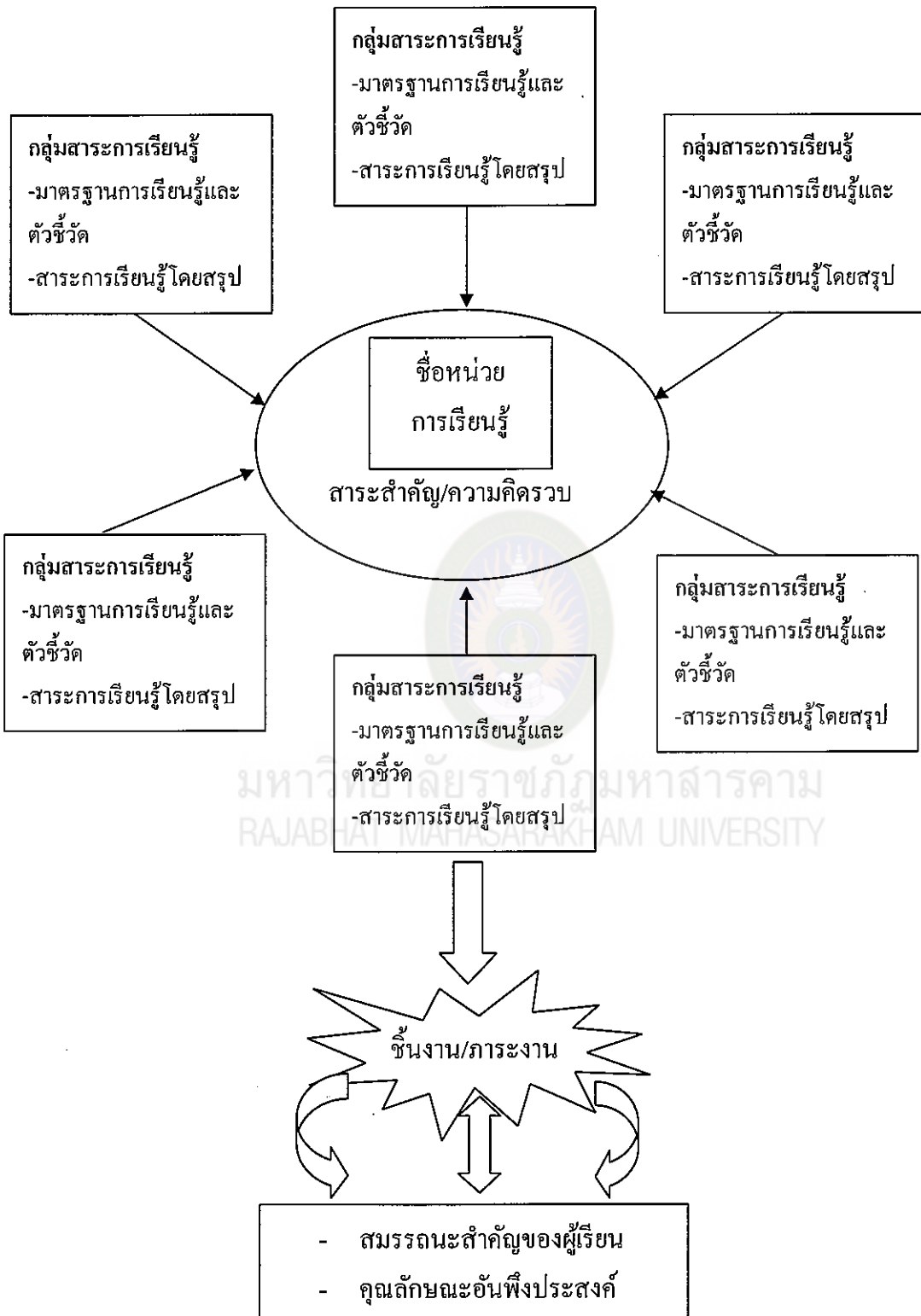
5. การจัดการเรียนรู้

6. เตรียมสื่อ/แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. การวัดผลประเมินผล

8. นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงาน

ตลอดจนต่อยอดการเรียนรู้และเป็นฐานความรู้ในการเรียนในห้องเรียนและการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไปซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพรวมของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้ชัดเจนดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 จากโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการสามารถนำมาจัดผังมโนทัศน์
 ที่มา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2556 : 11)

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556 : 173-174) วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เหมาะสม มีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำหน่วยเนื้อเรื่อง (Thematic Unit)

- 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- 1.2 การวิเคราะห์หลักสูตร
- 1.3 การกำหนดเป้าหมายระดับชั้น
- 1.4 การเขียนที่ความคิด (Mind Mapping) ที่จะนำไปสู่เป้าหมาย
- 1.5 การกำหนดเป้าหมาย เนื้อหา กิจกรรม การวัดผลประเมินผลของแต่ละหน่วยเนื้อเรื่องย่อย

1.6 การสร้างภาพความเกี่ยวข้อง (Web) ของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ

1.7 การเขียนแผนที่ความคิด

ขั้นตอนที่ 2 การเขียนแผนการสอนของแต่ละเนื้อเรื่องย่อยและปรับปรุง

แผนการสอนเป็นการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดผลประเมินผล ซึ่งมีเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อยๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยเนื้อหาย่อยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2.2 กำหนดแนวการจัดการเรียนการสอน
- 2.3 กำหนดวิธีวัดประเมินผล

การปรับปรุงแผนการสอนมี 3 ขั้นตอน

1. เสนอแผนการสอนในที่ประชุมครูที่ร่วมกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ระดับชั้นเดียวกัน
2. ที่ประชุมพิจารณาความเหมาะสมตามแบบประเมิน
3. เสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3 การใช้แผนการสอน

1. การเตรียมการสอน เป็นการเตรียมสื่อ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้และทบทวนขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอน

2. การปฏิบัติตามแผนการสอนและการเขียนบันทึกหลังแผนการสอน

(Journal)

3. การประชุมสะท้อนผลการปฏิบัติงานเป็นการทบทวนตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้าย เพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

สุคนธ์ สนิทพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร (2556: 152-154) กล่าวถึงแนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการกันภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และตั้งชื่อหน่วย เขียนผังมโนทัศน์แสดงความเชื่อมโยงของหัวข้อ/สาระต่าง ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ แล้วนำมาออกแบบการจัดการเรียนการสอนตามหัวข้อต่อไป

ขั้นตอนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้
2. วิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้/วิชาที่จะนำมาบูรณาการ

3. กำหนดหัวข้อเรื่อง
4. เขียนผังมโนทัศน์ แสดงความเชื่อมโยงหัวข้อของสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ

5. ออกแบบการเรียนรู้
6. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
7. ดำเนินงานการจัดทำแผนการเรียนรู้
8. ประเมินผลหน่วยการเรียนรู้
9. ปรับปรุงแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา
10. ดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามแผนพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ (วิชา) คณะครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตั้งแต่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (วิชา) ขึ้นไป มาวางแผนการจัดทำหน่วยบูรณาการร่วมกัน ร่วมกันวิเคราะห์ว่าเรื่องใดเป็นปัญหาสำคัญที่ควรจะได้รับการแก้ปัญหาด้วยการร่วมมือกันของคณะครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือถ้าไม่มีเรื่องใดที่เป็นปัญหา ก็อาจจะมาวิเคราะห์ร่วมกันว่าเรื่องใดควรจะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ/

กระบวนการหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกัน โดยการวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน แล้วนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของแต่ละสาระการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ อย่างเข้าใจลึกซึ้งใกล้เคียงกับชีวิตความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น เมื่อได้หัวข้อหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแล้ว ครูผู้สอนมาร่วมกันพิจารณาสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (วิชา) ที่สามารถนำมาบูรณาการกันได้ ซึ่งอาจเป็นเนื้อหาด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ หรือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ แล้วนำมาเขียนผังมโนทัศน์แสดง ความเชื่อมโยงของประเด็น/หัวข้อเรื่อง/สาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ ต่อจากนั้นครูผู้สอน มาร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการกรณีที่รายวิชาเพิ่มเติมให้วิเคราะห์จากผลการ เรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม ขั้นตอนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์เรื่องราว/ประเด็น หัวข้อ ที่เป็นปัญหาสำคัญ หรือเป็น เรื่องราวที่ควรจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน
- 2) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนด
- 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มการ เรียนรู้
- 4) เขียนผังมโนทัศน์แสดงความเชื่อมโยงของประเด็น/หัวข้อเรื่อง/สาระการ เรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ
- 5) ร่วมกันการจัดการเรียนรู้
- 6) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- 7) คณะครูผู้สอนดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามกำหนดที่วางแผนร่วมกัน
- 8) ประเมินผลหน่วยการเรียนรู้และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
- 9) ดำเนินงานพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนเรียนรู้แบบบูรณาการ ประกอบด้วย กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การพัฒนาผู้เรียน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การ จัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อ/แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น การวัดผลประเมินผล และ นิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงาน

7. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้บูรณาการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2556 : 19-27) การวัดและประเมินผล การการเรียนรู้ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้วิธีการให้หลากหลาย เพื่อเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ทุกด้าน บนหลักพื้นฐาน 2 ประการ คือ

1. การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Evaluation) เพื่อนำผลไปพัฒนาให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เป็นข้อมูลพัฒนาการเรียนการสอนของคุณครู
2. การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) ประเมินได้เป็น 2 ระยะ ระยะแรกเป็นการประเมินหน่วยการเรียนรู้ ระยะที่ 2 เป็นการประเมินเมื่อเรียนครบทุกหน่วยการเรียนรู้ของระดับชั้นนั้น ๆ แล้วรวมกับผลการประเมินรายภาค/ปลายปีเพื่อสรุปผลรายภาค/รายปี การประเมินสามารถดำเนินได้เป็น 2 กรณี

กรณีที่ 1 การวัดและประเมินผลหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการครอบคลุมทุกมาตรฐานการเรียนรู้ มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดคะแนนผลการเรียนรวบยอดประจำชั้น 100
2. กำหนดสัดส่วนคะแนน 70 : 30
3. กำหนดคะแนนและหลักฐานการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้
4. กำหนดคะแนน วิธีการและเครื่องมือวัดความสามารถปลายปี
5. กำหนดแนวทางการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน
6. ประเมินชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอดของหน่วยการเรียนรู้
7. นำผลการประเมินที่ผ่านเกณฑ์ บันทึกผลผ่านตัวชี้วัดที่ปรากฏในหน่วยเรียนรู้นั้น ๆ
8. นำคะแนนของชิ้นงาน/ภาระงาน มาเทียบตามสัดส่วนคะแนนจริงตามหน่วย และบันทึกผลคะแนนเก็บประจำหน่วย
9. รายงานผลการเรียนรู้รายหน่วยของผู้เรียนรายบุคคล รายงานให้ผู้ปกครองรับทราบ ระหว่างเรียน
10. ตัดสินผลการเรียน โดยนำผลคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้กับผลการประเมินรายปี มารวมกัน ตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์สถานศึกษากำหนดแล้วรายงานผลการเรียนระดับชั้นให้ผู้ปกครองทราบตลอดปีการศึกษา

กรณีที่ 2 การวัดและประเมินผลหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ บางมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดสัดส่วนคะแนนของผลการเรียนภาพรวมรายวิชา
2. กำหนดคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้
3. กำหนดคะแนนและวิธีการประเมินปลายภาค/ปี
4. ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องประชุมวางแผนศึกษารายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
5. กำหนดชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอดประจำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการที่สะท้อนทุกตัวชี้วัด
6. กำหนดแนวทางการให้คะแนนจำแนกตามตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ
7. ตรวจสอบให้คะแนนจากผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่ครูผู้สอนแต่ละคนกำหนด
8. นำผลการประเมินของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์มาบันทึกผลรายตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ถ้าไม่ผ่านต้องดำเนินการปรับปรุง
9. รายงานผลการเรียนรู้รายหน่วยการเรียนรู้และรายงานระดับผลการเรียนของรายวิชา ทำให้ผู้เรียนทราบคุณภาพของตนเอง และผู้ปกครองทราบความถนัดความชอบของผู้เรียนเพื่อการศึกษาต่อไป

สุคนธ์ สนิธพานนท์ และจินตนา วีระเกียรติสุนทร (2556 : 144-145) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกันคือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการวัดและประเมินการเรียนรู้ทั้ง 4 ระดับ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ ทบทวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ยังสามารถนำเป็นข้อมูลใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไปอีกด้วย

1. วัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน ในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ผู้สอนควรมีการประเมินผลทุกครั้งที่สอน และควรประเมินให้ครบทั้ง 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนว่ามีพื้นฐานความรู้เรื่องที่กำลังเรียนมากน้อยใด แต่ทุกคนมีความรู้แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เหมาะสมและถูกต้องต่อไป

1.2 การประเมินระหว่างเรียน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาหรือประเมินย่อยเมื่อสอนไปแล้วระยะหนึ่ง มีการตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบหรืออธิบาย หรือตอบในแบบฝึกและแบบทดสอบ ครูและผู้เรียน ร่วมกันเฉลย เพื่อครูและผู้เรียนทราบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนว่าได้ผลมากน้อยเพียงใดพร้อมๆ กัน

1.3 การประเมินหลังเรียนสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ หลังจากที่ครูสอนจบไปแล้ว 1 ชั่วโมง 1 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อจะได้เตรียมเนื้อหาและวิธีทดสอบไว้พร้อมกับการทดสอบครั้งต่อไป และประเมินเมื่อเรียนครบตามหลักสูตรเป็นการทดสอบความรู้ทั้งหมดที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้วว่าผู้เรียนมีความเข้าใจสามารถปฏิบัติให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้มี 2 รูปแบบ คือ

1) รูปแบบการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่เป็นทางการ เป็นการวัดและประเมินผลโดยการทดสอบ การใช้แบบทดสอบหรือแบบวัดที่ผู้สอนสร้างขึ้น การเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ในการวัดประเมินผลเป็นคะแนน แล้วนำไปใช้เปรียบเทียบ เช่น เปรียบเทียบก่อนและหลัง เปรียบเทียบเพื่อดูพัฒนาการ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์เมื่อสิ้นสุดการสอน วิธีการวัดและประเมินผลแบบเป็นทางการ เหมาะสำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนมากกว่าดูพัฒนาการผู้เรียน

2) วิธีการวัดและประเมินผลที่ไม่เป็นทางการ เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลการเรียนรู้รายบุคคลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายที่ผู้สอนเก็บรวบรวมตลอดเวลา เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาความพร้อมและพัฒนาผู้เรียน เพื่อใช้แก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมวิธีการประเมิน ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การสอบปากเปล่า การพูดคุยเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม การใช้คำถาม การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ การประเมินการปฏิบัติ การประเมินโดยแฟ้มผลงาน (Portfolio Assessment) การวัดประเมินผลด้วยแบบทดสอบ การประเมินด้านความรู้ที่นึกคิดซึ่งเป็นการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะและเจตคติที่ควรปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้ การประเมินตามสภาพจริง

(Authentic Assessment)

2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนมีวิธีการวัดและประเมินผลโดยเนื้อหาสาระจากผลการเรียนรู้ และตัวชี้วัดคุณลักษณะของเด็กไทย ซึ่งกำหนดครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ ผู้สอนจะต้องนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งต้องครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าว ให้มีความหลากหลายในรูปแบบของการวัดและประเมินผล ผู้สอนควรพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระบวนการเรียนของผู้เรียนเพื่อให้ได้รับการพัฒนาที่เต็มตามศักยภาพ ดังนี้

2.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ มีทั้งด้านความรู้เชิงเนื้อหา เชิงกระบวนการ และเจตคติ ค่านิยม

ตัวอย่างความรู้เชิงเนื้อหา เช่น ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กฎบัตรอาเซียน เป็นต้น

ตัวอย่างความรู้เชิงกระบวนการ เช่น มีความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์งาน การวิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผล การทำงานและร่วมกับผู้อื่น การเคารพยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

ตัวอย่างความรู้ด้านเจตคติ เช่น การยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนาการยอมรับและเห็นประโยชน์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาเซียน การรู้คุณค่าของความเป็นไทยและเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน วิถีประชาธิปไตยของกลุ่มประเทศอาเซียน

2.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นการวัดและประเมินผลที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง วิธีการวัดและประเมินผลจึงควรวัดความสามารถในการทำงานและการแสดงออกที่มีความคล่องแคล่ว ภายใต้อาณัติและเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยวัดทั้งวิธีการ (Process) และผลงาน (Product) ที่ผู้เรียนกระทำและแสดงออก วิธีการวัดและประเมินผลมีหลายวิธี เช่น การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบภาคปฏิบัติ การสร้างสถานการณ์จำลอง เพิ่มสะสมผลงาน การบันทึกพฤติกรรม

2.3 การวัดและประเมินผลด้านเจตคติ

การวัดเจตคติ ต้องใช้เทคนิคแตกต่างจากการวัดความรู้และวัดทักษะ/กระบวนการ เทคนิคการวัดเจตคติ ความรู้สึก ความซาบซึ้งต่างๆ ควรใช้วิธีการดังนี้ เช่น

การตอบคำถามสั้นๆ การให้แสดงถึงอุดมคติ การสำรวจโดยครู การสอบถาม การสัมภาษณ์ การประเมินตนเอง

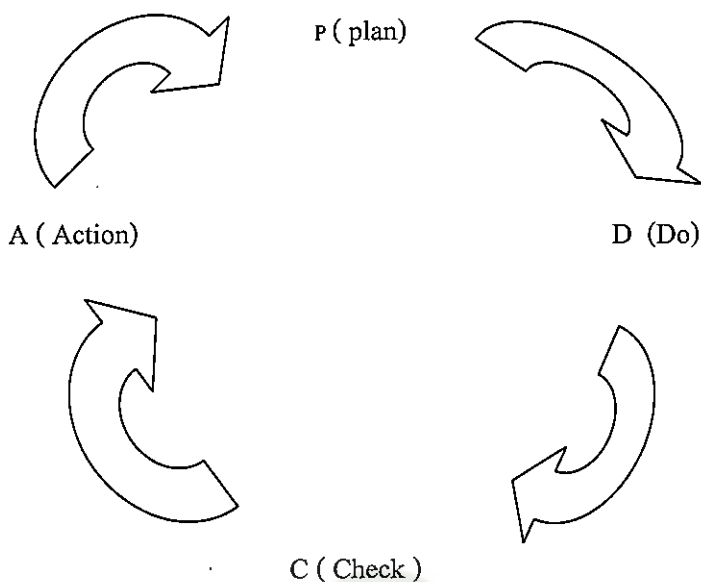
จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดและประเมินการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประกอบด้วย 4 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกันคือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้มี 2 รูปแบบ คือ เป็นทางการ กับไม่เป็นทางการ และมี 3 ระยะ คือ การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินระหว่างเรียน และการประเมินหลังเรียน

8. กระบวนการ PDCA กับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ถวัลย์ มาศจรัส. (2546 : 61-64) กระบวนการ PDCA เข้ามาเกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในฐานะการเป็นนวัตกรรมทางด้านการบริหารที่จะทำให้การเขียนแผนการสอนเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน สัมกับความเป็นครูมืออาชีพ โดยมีกระบวนการและขั้นตอน ดังนี้

1. P (Plan) วางแผนเพื่อเขียนแผนการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้
2. D (Do) การปฏิบัติเพื่อเขียนแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้
3. C (Check) ตรวจสอบและประเมินแผนการสอนหรือแผนการจัดการ
เรียนรู้
4. A (Action) การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนการสอนหรือแผนการ
จัดการเรียนรู้

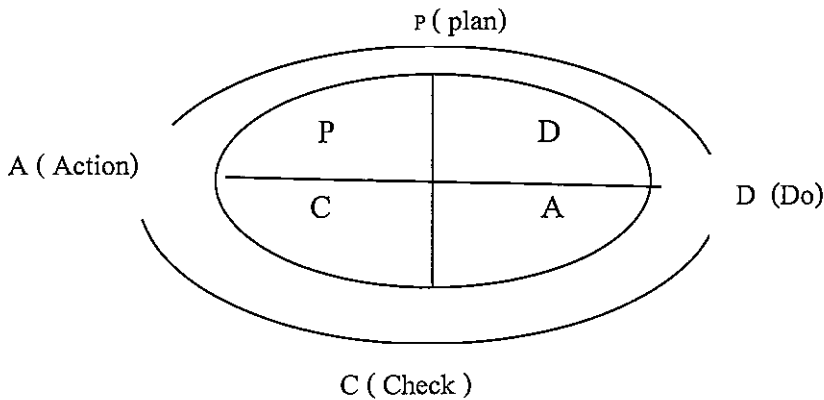
หลังจากการดำเนินงานจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตาม วงจร PDCA แล้วมิได้หมายความว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะยุติด้วยการจัดทำแผนตามวงจร PDCA เพียงครั้งเดียว หรือรอบเดียวแต่ต้องดำเนินการเป็นวงจรซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนเป็นปกติของการ ดำเนินชีวิตและต้องเป็นหนึ่งเดียวกับวิถีชีวิตที่ต้องการปรับปรุงแผนการสอนหรือแผนการ จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุคสมัยตลอดเวลา ดังนั้น PDCA จะหมุนอยู่ในชีวิต ทุก ขั้นตอนของการทำงาน ดังแผนภูมิที่แสดง

แผนภูมิที่ 3 แสดงวงจรคุณภาพของ เดมมิ่ง

ที่มา ถวัลย์ มาศจรัส. 2546 : 65

บุญล้ำ ธรรมสินธุ์. (2548 : 40) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการพัฒนาคุณภาพที่ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นการยกระดับคุณภาพที่ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดไป ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำแนวความคิดของ เดมมิ่ง เกี่ยวกับวงจร PDCA มาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หมดยุคแล้วเริ่มต้นใหม่ไปเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุด กล่าวคือ P คือ การวางแผน (Plan) D คือ การปฏิบัติ (Do) C คือ การตรวจสอบ (Check) A คือ การพัฒนา/ปรับปรุงแก้ไข (Action) ผู้สอนสามารถดำเนินการทั้งส่วนที่ดีเป็นจุดแข็งให้ดียิ่งขึ้นตลอดไป และส่วนที่ยังปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นจนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยกระดับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นไป หัวใจสำคัญของวงจร PDCA คือ ต้องทำให้ครบวงจรและทำอย่างจริงจังต่อเนื่องตลอดไป

แผนภูมิที่ 4 แสดงกระบวนการ PDCA

ที่มา บุญดำ ธรรมสินธุ์. 2548 : 40

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการนำกระบวนการ PDCA มาใช้การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการพัฒนาคุณภาพที่ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดไป

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตั้งอยู่ที่ อาคารเลขที่ 62 ถนนสนามบิน ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000 โทรศัพท์ 043-813249 โทรสาร 043-811211

สภาพปัจจุบัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 มีพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา จำนวน 6 อำเภอ 45 ตำบล ดังนี้

1. อำเภอเมืองกาฬสินธุ์	จำนวน 17 ตำบล
2. อำเภอกมลาไสย	จำนวน 8 ตำบล
3. อำเภอสหัสขันธ์	จำนวน 8 ตำบล
4. อำเภอร่องคำ	จำนวน 3 ตำบล
5. อำเภอสามชัย	จำนวน 4 ตำบล
6. อำเภอดอนจาน	จำนวน 5 ตำบล

เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาขึ้น จำนวน 12 กลุ่มเครือข่าย โดยมีรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และศึกษานิเทศก์ รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแล และประเมินผล ดังนี้

1. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาโสมพะมิตร	มี 17 โรงเรียน
2. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาโปงลาง	มี 16 โรงเรียน
3. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเมืองกาฬสินธุ์ 3	มี 14 โรงเรียน
4. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเมืองกาฬสินธุ์ 4	มี 14 โรงเรียน
5. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาพุทธไสยาสน์	มี 13 โรงเรียน
6. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาดอนจาน	มี 14 โรงเรียน
7. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษากมลาไสย	มี 20 โรงเรียน
8. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษามืองฟ้าแดดสูงยาง	มี 18 โรงเรียน
9. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาศหัสขันธ์ก้าวน้ำ	มี 19 โรงเรียน
10. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษานอนนาทอง	มี 15 โรงเรียน
11. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาร่องคำ	มี 11 โรงเรียน
12. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสามชัย	มี 20 โรงเรียน

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นองค์กรหลักขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาภาคบังคับของสถานศึกษาในสังกัดให้ได้มาตรฐาน และสูงเทียบค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี 2563 รวมทั้งลดช่องว่างของโอกาสและคุณภาพการศึกษา

พันธกิจ

พัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่คุณภาพสากล

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเสมอภาค
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาลและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล

กลยุทธ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้กำหนดกลยุทธ์ปีงบประมาณ 2556 เป็น 5 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (Raising The Bar)

กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Moral And Ethics)

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงและลดความเหลื่อมล้ำ ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (Filling The Gap)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (Teacher Enhancement)

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา (Good Governance)

จุดเน้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้กำหนดจุดเน้นปีงบประมาณ 2556 ดังนี้

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักเพิ่มขึ้น โดยผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3 (Student Achievement)
2. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ (Eq : Emotion Quotient)

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคน อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง และมีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน (Literacy Numeracy And Reasoning Abilities)

4. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency And Public Mind)

5. นักเรียนมีความสามารถด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปะศาสตร์ ทุกคนได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศ (Excel To Excellence)

6. ประชากรวัยเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาด้วยทางเลือกที่หลากหลายเพื่ออัตราเด็กตกหล่น ออกกลางคัน ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อหรือประกอบอาชีพ (Alternative Access)

7. นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม(Asean Community)

8. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก (Quality Schools)

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพตามมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (Effective Service Areas)

ผลผลิต

ผลผลิตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. ผู้จบการศึกษาก่อนประถมศึกษา
2. ผู้จบการศึกษาภาคบังคับ
3. ผู้จบการศึกษามัธยมปลาย
4. เด็กพิการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาสมรรถภาพ
5. เด็กด้อยโอกาสได้รับการศึกษาภาคบังคับ
6. เด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดเป็นหน่วยปฏิบัติการในการจัดการศึกษาเพื่อให้เป้าหมายบรรลุภารกิจดังกล่าว สามารถตอบสนองสภาพปัญหาและรองรับการขับเคลื่อน

นโยบายของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. 2556 : 30 - 32)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

บุญล้ำ ธรรมสินธุ์ (2548 : 100) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานวิจัยขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดแบบบูรณาการของผู้สอนในสถานวิจัยขั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ชั้นกำหนดเรื่องที่สอน ชั้นปฏิบัติการสอน ชั้นกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน ชั้นประเมินผลและชั้นวางแผนการสอน 2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งโดยรวมและรายด้าน 3. ผู้บริหารและครูผู้สอนเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดแบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานวิจัยขั้นพื้นฐานว่า ควรออกนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดแบบบูรณาการตามโรงเรียน ควรจัดเครือข่ายครูแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามอำเภอต่าง ๆ และผู้บริหารควรให้ความสำคัญ ให้การสนับสนุนส่งเสริมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดทำสื่อประกอบการสอน

ธีระ ภักดีภูมิินทร์ (2549 : 182-184) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาก่อนการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการในกลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน ขาดความรู้ความเข้าใจไม่สามารถเขียนแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ จึงพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการนิเทศภายใน พบว่า กลยุทธ์ที่นำมาใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามกรอบแนวคิดทั้ง 6 ขั้นตอนอยู่ในระดับมาก วงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศตรวจแผนการจัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอน ผลการดำเนินการ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ครูสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมและความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 65) และเมื่อพัฒนาในวงรอบที่

3 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก แผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามขั้นตอนอยู่ในระดับดี โดยนักเรียนมีความพึงพอใจกับการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในระดับดีมาก (ร้อยละ 77)

สิรินาถ กางโหล่น (2549 : 145-146) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการชนิดข้ามกลุ่มสาระโดยใช้ผังความคิด (Mind Mapping) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเปือยน้อยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการชนิดข้ามกลุ่มสาระโดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.25 / 84.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนแบบบูรณาการชนิดข้ามกลุ่มสาระโดยใช้ผังความคิดมีค่าเท่ากับ 0.4096 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.96 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการชนิดข้ามกลุ่มสาระโดยใช้แผนผังความคิดหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีพฤติกรรมต่อการเรียนด้วยแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการชนิดข้ามกลุ่มสาระโดยใช้แผนผังความคิดโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลจากความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการชนิดข้ามกลุ่มสาระโดยใช้แผนผังความคิดโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

สุนทร สุวรรณภูมิ (2549 : 87-92) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กรณี โรงเรียนวัดสารภีวิทยาคาร อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนวัดสารภีวิทยาคาร อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กของโรงเรียนวัดสารภีวิทยาคาร อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน กรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ใช้วิเคราะห์ประเด็นตามวัตถุประสงค์ และนำเสนอในรูปแบบความเรียง จากการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ผลการดำเนินงานการบริหารรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนวัดสารภีวิทยาคาร อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนมีความพึงพอใจในการดำเนินการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ด้วยวิธีการรวมชั้นเรียนและบูรณาการระหว่างวิชาโดยใช้สิ่งแวดล้อมเป็นสื่อมาก เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถ

แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลาในการสอน สามารถแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น และขาดแคลนสื่อการเรียนได้

2. ด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียนการสอนรูปแบบบูรณาการด้วยวิธีการรวมชั้นเรียนและบูรณาการระหว่างวิชาโดยใช้สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี นักเรียนมีความสนใจการเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน สามารถนำเสนอแนวคิด ช่วยกันวางแผน เสนอแนวทางวิธีการทำงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็กของโรงเรียนวัดสารภีวิทยาการอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหา คือ ครูไม่มีเวลาจัดการเรียนรู้ให้ครบร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะต้องทำงานด้านอื่น เช่น งานธุรการ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อย บุคลากรมีจำนวนจำกัดข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น จัดบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการทำงานธุรการ เพื่อลดภาระครู ให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ และการทำงานควรทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยนำชุมชนเข้ามาช่วยเหลือ

ประพิศ นาโควงศ์ (2550 : 108) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายนาจิวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายนาจิวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง และระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายนาจิวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในงาน ระดับชั้น และสาขาวิชาที่สอนต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เครือพรรณ นนทสิงห์ (2552 : 99) ได้ศึกษาสภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการกำหนดหัวข้อเรื่อง

และจุดประสงค์ ด้านการวางแผนการสอน ด้านการปฏิบัติการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล 2) ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ตำแหน่งต่างกัน มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกันและสอนช่วงชั้นต่างกัน มีสภาพการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผาสุก วงศ์พันธ์ (2551 : 66-68) ได้วิจัยเรื่อง การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำพูน จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนกลุ่มสาระต่างๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำพูน ใน 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ เรื่องพลังงานไฟฟ้า การใช้และประหยัดพลังงานไฟฟ้า หน่วยการเรียนรู้มีอ้อมไม่มีอ้อม และหน่วยการเรียนรู้ภูมิใจในคนและชุมชนของเรา นั้น พบว่าหลักสูตรมีการบูรณาการในหลายลักษณะแต่ตามปกติทั่วไปส่วนใหญ่จะเป็นการบูรณาการแบบคู่ขนาน คือมีครูผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปวางแผนการเรียนการสอนในเรื่องที่สัมพันธ์กับหัวข้อในสาระที่ตนเองรับผิดชอบในช่วงเวลาเดียวกัน โดยยึดประเด็นหรือหัวข้อเป็นหลัก พร้อมกันนั้นครูผู้สอนแต่ละคนยังมีการบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียวไปพร้อมกัน ในกรณีที่ตนเองสอนหลายวิชา บางครั้งในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องในทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ ก็จะมีการบูรณาการในลักษณะของสหวิทยาการ เช่น ในวันสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการเข้าค่ายหนูน้อยพ้อเพียงที่เป็นลักษณะของการ บูรณาการแบบโครงการ มีฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้ศึกษาโดยครูมีการสอนในลักษณะเป็นทีมในการจัดทำหลักสูตร บูรณาการนั้น ทางโรงเรียนได้ยึดแนวทางตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แต่งตั้งคณะครูเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โดยใช้หัวเรื่องที่สอดคล้องตามโครงการ วิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับหัวเรื่อง นำมาพัฒนาเป็นหน่วยการเรียนรู้ มีการระดมสมอง เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล จัดทำเป็นแผนการสอนนำไปใช้ การกำหนดขอบเขตของเนื้อหาครุทุกคนที่สอนในแต่ละสาระร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในสายชั้นและในระดับช่วงชั้น เสร็จแล้วก็จัดทำแผนการสอน ซึ่งเป็นแผนการสอนที่เขียนแบบแยกไปตามสาระการเรียนรู้ ส่วนประกอบของแผนการสอนมีครบถ้วนตามรูปแบบทั่วไป แผนการสอนมีความสอดคล้องกันดีและทำเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งสายชั้น สำหรับการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระเป็นผู้กำหนดโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนและความถนัด

ของครู กิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการลงมือปฏิบัติ ใช้กระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมให้เด็กได้สืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมมีทั้งจัดในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ ได้ยึดการประเมินผลตามสภาพจริงประเมินในทุกด้าน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถและคุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียน มีการประเมินทั้งในระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนจะมีในเรื่องของอาคารเรียน ห้องเรียนประกอบ ลือ และ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้มากที่สุด เนื่องจากมีการรื้ออาคารและก่อสร้าง อาคารใหม่ รองลงมาก็มีปัญหาในการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้และวิทยาการเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาด้านอาคารด้วยทำให้ขาดห้องพิเศษที่ใช้จัดกิจกรรมต่างๆ ส่วนแหล่งเรียนรู้ ที่อยู่นอกโรงเรียนมีปัญหาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดก็คือเรื่องของ คุณลักษณะที่พึงประสงค์การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนทำให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนี้ นักเรียนได้ เรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 3 หน่วย สามารถสืบค้นศึกษาเรื่องของพลังงาน ไฟฟ้า การใช้ ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย การประหยัดไฟ และทรัพยากรอื่นๆ เรื่องของเงินตรา ค่าของเงิน การ ประหยัดและอดออม การลดรายจ่าย และการหารายได้สามารถจัดทำบัญชี รับจ่าย รักษาดูแล สิ่งแวดล้อมให้ดี มีการประหยัดและการออมเกิดทัศนคติที่ดีในเรื่องของการประหยัด การ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน รวมทั้งการเป็นอยู่อย่างพอเพียง รู้จักวางแผนในการทำงาน ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนในการทำงานกลุ่ม และจากการได้ฝึกปฏิบัติจริงนักเรียน สามารถนำทักษะกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การทำกระปุกออมสิน การใช้และ การประหยัดพลังงานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การออม การหารายได้ เป็นต้น ทำให้ เกิดประโยชน์ต่อตนเองครอบครัว และสังคม

ประจักษ์ลักษณ์ บัวกลาง (2551 : 134-136) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : กรณี โรงเรียนเทศบาลพลประชานุกูล สังกัดกองการวิจัย เทศบาลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลจากการสัมภาษณ์หลัง การศึกษาดูงาน กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดแบบบูรณาการมากขึ้น เห็น ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดแบบบูรณาการ และเห็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบบูรณาการ จากการสัมภาษณ์ภายหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย

สามารถบอกวิธีการและขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ และมั่นใจว่าสามารถจัดรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ และจากผลการทำแบบทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการของกลุ่มเป้าหมายมีคะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.56 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดแบบบูรณาการ 2. ผลจากการประเมินการเขียนแผนการจัดและการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดแบบบูรณาการ โดยที่มีวิทยากรติดตามนิเทศภายในและประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยทำการนิเทศภายในและประเมินผลงาน 2 ครั้ง พบว่าประเมินผลงานครั้งที่ 1 มีผลการประเมินการเขียนแผนการจัดแบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก และผลจากการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดแบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก จากการนิเทศภายในและการประเมินผลงานครั้งที่ 2 มีผลการประเมินการเขียนแผนการจัดแบบบูรณาการอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดแบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก

สด บุตร โคตร (2551 : 193-194) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองเมย อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า จากการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน โดยมีวิทยากรที่มีความชำนาญมาให้ความรู้ให้การอบรมแนะนำตามแผนที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจผลการทำกิจกรรมขณะประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้เข้าร่วมศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดหัวเรื่อง (Theme) 2) การวิเคราะห์ผังความคิด 3) ครูออกแบบการเรียนรู้ 4) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ 5) ผู้เรียนสรุปความรู้ 6) ผู้เรียนนำเสนอความรู้ 7) ประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการเขียนแผนการจัดแบบบูรณาการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการจัดครบองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) สารสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนการสอน 5) สื่อการเรียนการสอน 6) การวัดผลประเมินผลได้ และเมื่อใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของครูผู้ร่วมวิจัย พบว่า ผลการทดสอบก่อนการอบรมปฏิบัติการเฉลี่ย 14.30 คิดเป็นร้อยละ 71.53 และผลการทดสอบหลังการอบรมปฏิบัติการมีคะแนนทดสอบเฉลี่ย 17.38 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.92 ซึ่งยืนยันว่าผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ต่อพงศ์ เหล็กกล้า และคณะ (2552 : 28-30) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองน้ำสีนวล กลุ่มเครือข่าย

โรงเรียนภูพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองฆ้องนาสีนวล กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนภูพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การศึกษา ดูงาน การฝึกอบรม และการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) 2 วงจรอบ

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมี 15 คน กลุ่มเป้าหมาย 6 คน และกลุ่มให้ข้อมูล 48 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองฆ้องนาสีนวล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประจักษ์ระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่าสภาพปัจจุบัน นักเรียนยังขาดทักษะในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีส่วนมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ไม่พัฒนาตนเองตามศักยภาพของนักเรียนครูไม่มีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่าครูไม่มีความกระตือรือร้นในการขวนขวายหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาตนเอง ขาดการฝึกฝนประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตลอดจนมีการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยและมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงน้อย ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด จึงได้มีการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและมีการนิเทศภายในเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง โดยมีการดำเนินการ 2 วงจร

ผลการพัฒนาในวงจรที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การศึกษาดูงาน (Field Trip) และการฝึกอบรม (Training) พบว่า ผู้ร่วมการวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการดี สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ร่วมวิจัยได้แนวคิดและประสบการณ์ตรงจากการศึกษาดูงานและการฝึกอบรมซึ่งทำให้นำไปใช้ได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของตนเอง แต่ผู้ร่วมวิจัยยังขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งต้องมีการฝึกปฏิบัติจริงจากการสอน และนำไปสู่การพัฒนาในวงจรที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การสอนงาน (Job Instruction And Coaching) และการนิเทศแบบมีส่วนร่วม (Participatory Supervision) พบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้ดี สามารถเขียนการจัดการเรียนรู้ ผู้ร่วมวิจัยได้แนวคิดและประสบการณ์ตรงจากการสอนงานในการปฏิบัติจริง และได้รับคำแนะนำจากผู้นิเทศและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยด้วยกัน ทำให้นำไปใช้ได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของตนเอง

คอกอ อิมมะละ (2552 : 123) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ และการศึกษาสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติ ดำเนินการปฏิบัติ 3 วงจร แต่ละวงจรประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ พบว่าคะแนนการประเมินผลงานนักเรียน คะแนนทดสอบท้ายวงจร คะแนนวัดความสามารถในการแก้โจทย์คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.31 2. ผลการศึกษาสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ จากการวิเคราะห์ชิ้นงาน สรุปได้ว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรม มีความสนใจ ตั้งใจเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ สามารถอ่านสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เขียนแผนภาพโครงเรื่องได้ด้วยภาษาของตนเอง สื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถจัดหมวดหมู่ข้อมูลได้เป็นระบบ มีทักษะการอ่านการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการวางแผนและแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ได้

ถวิล พันธุ์น้อย (2552 : 72-76) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองผือ อำเภออุบลรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการศึกษายปัญหาและพัฒนาครูโรงเรียนบ้านหนองผือ อำเภออุบลรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับหลักการปฏิรูปการศึกษา ครูไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนั้นจึงได้ดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอนโดยการสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน ผลการพัฒนาความสามารถด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการของครู ในวงรอบที่ 1 ในการอบรมเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการพบว่ากลุ่มเป้าหมาย 2 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการในระดับดี ได้แนวทางในการจัด กระบวนการเรียนแบบบูรณาการ แต่กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน เขียนแผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ แต่กลุ่มเป้าหมายทั้ง

3 คน เขียนแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ดีพอใช้แต่ยังไม่สมบูรณ์ การวางแผนการจัดการกระบวนการเรียนซึ่งมีกิจกรรมเรียนรู้ไม่หลากหลายการเชื่อมโยง เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กันไม่ชัดเจน การใช้สื่อการเรียนรู้ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับกิจกรรม และสื่อไม่พอเพียง จึงได้ดำเนินการพัฒนาการต่อไปในรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ คือกลุ่มเป้าหมายศึกษา ค้นคว้า จากตำรา เอกสาร เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรียนรู้แบบบูรณาการมากขึ้นสามารถเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ในระดับดี มีการปรับปรุงการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการดีขึ้น

ศรินยา นำเอ็นดู (2553 : 100) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า 1) สภาพการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 อยู่ในระดับน้อย 3) ครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จันทร์หอม ทองนำ (2553 : 59-60) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ กำหนดเกณฑ์ มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ 70/80 กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่าศาลาประชารังสรรค์ อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ ขอนแก่น เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 9 คน ใช้รูปแบบการศึกษาเชิงทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) หน่วยการเรียนรู้บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น จำนวน 1 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 11 แผน 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัย ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าร้อยละ (Percentage) ผลการศึกษา ผลการศึกษาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีคะแนนการประเมินผลงาน เฉลี่ยร้อยละ 83.87 และนักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 88.88 จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เฉลี่ยร้อยละ 74.06 และนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

กนกพร โชคชัย (2554 : 49-50) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้อุตสาหกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการ และเพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สาระวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทุ่งหัวช้าง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาโดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 25.00 นำเสนอโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า 1) ได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการเรียนรู้รวม 22 ชั่วโมง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ 31.73 มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 25.00

กฤษดา บุญญาสถิตย์ (2555 : 107-108) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนจินดาอารมณ์ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการนิเทศภายในพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแต่ในการนำไปสู่การเรียนการสอนยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยจะเห็นได้จากการทำแบบทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการกลุ่มเป้าหมายสามารถทำแบบทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ สามารถทำแบบทดสอบได้เฉลี่ย 26 คะแนนจากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และจากการสัมภาษณ์หลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสามารถที่จะนำวิธีเชื่อมโยงและผสมผสานเนื้อหาตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ในการบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน กลุ่มเป้าหมายบอกวิธี

และขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ยังไม่มั่นใจว่าจะสามารถจัดการเรียนการสอน ได้จริงตามกำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ ดังนั้น การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการในวงรอบที่ 1 ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ แต่ยังไม่สามารถจัดการเรียนรู้ ได้ พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ระดับดี แต่ปฏิบัติการสอนอยู่ใน ระดับปานกลาง ดังนั้นจึงพัฒนาต่อเนื่องในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในและการ ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการผลการประเมินทั้ง 2 ครั้งของ ผู้เชี่ยวชาญ พบว่าการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ระดับดี และระดับดีมาก โดยการ ปฏิบัติการสอนแบบบูรณาการ แสดงให้เห็นว่าการนิเทศภายในทำให้กลุ่มเป้าหมายมี ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ปรีชา พุทธลา และบุญถิ่น ทิศโร (2556 : 54-55) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้าน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์ อำเภอประทุมรัตน์ จังหวัด ร้อยเอ็ด การศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูโรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์ อำเภอประทุม รัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6 คน ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ 2 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ 2. ความสามารถในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนแบบบูรณาการ ครูผู้สอนโรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์ อำเภอประทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบเดิม คือ เน้นการบรรยายเพื่อบอกความรู้แก่ผู้เรียน เป็นหลัก ไม่ให้โอกาสนักเรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้วนำมา สรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเองภายหลังการพัฒนา ปรากฏว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเขียนแผนการจัดการความรู้แบบบูรณาการ และมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอนได้ค่อนข้างดี แต่ยังไม่ชัดเจนในการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้ และขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ จึงดำเนินการพัฒนาโดยใช้กล ยุทธ์ การประชุมระดมความคิดร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศ วิทยากร และกลุ่มเป้าหมาย ปรากฏ ว่า ครูกลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจในการเขียนแผนการเรียนรู้เป็นอย่างดี และสามารถนำเนื กิจกรรมการเรียนรู้อบรมบูรณาการได้ดี ส่วนด้านการนำแผนการเรียนรู้ไปปฏิบัติจริงพบว่า สามารถทำได้ดีทุกคน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน มีกิจกรรมที่หลากหลาย และเหมาะสมกับเนื้อหาให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีส่วน ร่วมในการเรียนรู้ และได้ฝึกปฏิบัติจริง

สว่างจิต วิเศษ และฉลองรัฐ อินทรี (2556 : 96-98) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนเทศบาล 7 เทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเทศบาล 7 เทศบาลนครอุดรธานี ให้มีความรู้ความสามารถในการเขียนหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตลอดจนนำแผนการจัดการเรียนการสอนไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ และศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า ในวงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอนทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการจากระดับดีเป็นดีมาก ในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศการสอนเพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในการเขียนแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. กำหนดชั้นที่จะสอน 2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3. กำหนดเนื้อหาย่อย 4. วางแผนการสอน 5. การปฏิบัติการสอน 6. ประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้เหมาะสมและบรรลุตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ ได้ในระดับดีมากทั้ง 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา สามารถปฏิบัติได้จริงและไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้ร่วมวิจัยมีความพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยรวม และข้ออยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากบุคลากรเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนที่ดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้รับการพัฒนา ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก และสนใจการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น นวัตกรรมที่เกิดขึ้น คือ คู่มือการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียน 4 .การสอนแบบบูรณาการที่ผ่านการทดลองใช้และการเผยแพร่ จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้นำกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้บุคลากรในสถานศึกษาอื่น ๆ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ฮิลล์ (Hill, 2002 : 2168-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์ที่จัดการสอนแบบบูรณาการกับการสอนแยกหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์ ที่จะเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 6 ในโรงเรียนเขตเมืองมลรัฐเท็กซัส ผลการศึกษาพบว่า 1)

นักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์แบบบูรณาการมีความงอกงาม และคล่องแคล่วในทักษะวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มมากขึ้น 2) นักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์แบบบูรณาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และมี ทักษะวิชาคณิตศาสตร์มากกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตรปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนทั้งกลุ่มมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน 4) นักเรียนที่ เรียนหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์แบบบูรณาการมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และเห็นคุณค่าของวิชาคณิตศาสตร์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมมากกว่าในสังคมมากกว่านักเรียนที่ เรียนหลักสูตรปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ระหว่างความคล่องแคล่วทางวิชาคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ฉวง (Chuang. 2003 : 2731-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ สารสนเทศของครูระดับมัธยมศึกษาต้นและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศการบูรณาการเข้าใน หลักสูตร ได้หวั่นการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรู้สารสนเทศ ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศการบูรณาการเข้าในหลักสูตร ได้หวั่น (จีน) จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของครูในปัจจุบัน ศึกษาขอบข่าย ของการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าในหลักสูตรและความสัมพันธ์ระหว่าง 2 สิ่ง ข้างต้น (ระดับการรู้สารสนเทศของครูมัธยมในปัจจุบันและการบูรณาการเทคโนโลยี สารสนเทศเข้าในหลักสูตร) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าระดับการรู้สารสนเทศของครูอยู่ใน ระดับปานกลางขอบเขตของการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าใน หลักสูตรอยู่ระดับปานกลาง พบความสัมพันธ์ในระดับสูงของระดับการรู้สารสนเทศของครู ระดับมัธยมต้นในปัจจุบันและการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าในหลักสูตรนี้บ่งชี้ว่า ความสามารถในการรู้สารสนเทศของครูมีผลต่อระดับการบูรณาการเทคโนโลยี สารสนเทศเข้าไปในหลักสูตร การศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยว่า ครูมัธยมต้นของ ได้หวั่นควรมีการรวมสารสนเทศเข้าไปในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อที่จะขยายขอบเขตการบูร ณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปในหลักสูตรต่างๆ

คลาสเคิล (Castle. 2003 : 3097-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการสอนเชิง วิพากษ์ที่แปรรูปได้ เพื่อการทำงานที่มีมาตรฐานของรัฐในปัจจุบันและทักษะ ซึ่งครูปัจจุบัน ต้องการสอนส่วนประกอบที่มีความรู้สึกได้รับการออกแบบเพื่อช่วยครูพัฒนาฐานทางอันเป็น ส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล วิธีการวิจัย ดำเนินการ 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งใช้การวิจัยแบบมีส่วนร่วมที่ครูฝึกสอนและผู้วิจัยระบุองค์ประกอบ

ของวิธีการสอนที่แปรรูปได้ เมื่อใช้วิธีการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ กลุ่มได้ประเมินสภาพที่เป็นอยู่และทรัพยากรที่ช่วยเสียงและการเสริมพลังอำนาจนักเรียน ส่วนที่สองของการวิจัยดำเนินการกับกลุ่มนักการวิจัยผู้มีและใช้กระบวนการ Hermeneutic นำทาง และจะเปลี่ยนวิธีการสอนเป็นการออกแบบการวิจัยเชิงวิพากษ์ที่มีความรู้สึกรู้ได้หลายอย่าง ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมวิชาการที่เข้มแข็งนี้รวมเข้ากับสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมาทางสังคมเชิงวิพากษ์โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ การค้นพบและการแก้ปัญหาช่วยประสิทธิผลของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนนักเรียนที่แตกต่างกันหลากหลายได้รับการเสริมพลังอำนาจให้พัฒนาทักษะทางวิชาการและทางสังคมและได้เรียนรู้มาตรฐานเมื่อมาตรฐานเหล่านี้ได้บูรณาการเข้าในหลักสูตรที่ต้องการความรู้ความเข้าใจ พบว่านักเรียนเป็นไปตามความคาดหวังของรายวิชาและเก่งในรายวิชาด้วย โดยสรุปมีงานวิจัยไม่มากที่วิเคราะห์บทบาทการพัฒนาทักษะเชิงวิพากษ์ในโรงเรียนประถมวิจัย สิ่งท้าทายคือจะดึงเอามาจากปรัชญาการวิจัยที่ตั้งใจจะบูรณาการการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและการสอนที่อาศัยทักษะเป็นฐาน

เคิร์ก (Kirk, 2003 : 780 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเวลาที่ใช้ในการศึกษาระบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่ใช้สอนเสริมการเรียนการสอนแบบปกติกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นเกรด 2, 3 และ 4, 5 โดยมีตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ระดับชั้นระดับความสามารถและเพศ ผลการศึกษาระดับเรียนรู้แบบบูรณาการมีทั้งผลเชิงบวกและเชิงลบและไม่มีผลต่อผลการเรียนดังกล่าว โดยผลทางลบเกิดขึ้นในช่วงปีที่มีการใช้ระบบดังกล่าวน้อยมากและไม่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เกิดขึ้นต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์การเรียนคณิตศาสตร์เพิ่มมากขึ้นแต่ไม่มีผลต่อนักเรียนระดับชั้น 4, 5, 6 และการสืบค้นทางคณิตศาสตร์มีผลทางบวกต่อคะแนนคณิตศาสตร์โดยรวม

จากการวิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการรวมความรู้หลาย ๆ วิชาเข้าด้วยกันเป็นแบบองค์รวม และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เป็นแบบบูรณาการ โดยครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจชัดเจนในเรื่องการสอนแบบบูรณาการ การเขียนแผนจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในชั้นเรียนมีการเลือกใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ศักยภาพของผู้เรียนเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน และพัฒนาศักยภาพของครูให้เป็นครูยุคใหม่

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในครั้งนี้ มีขั้นตอน
การวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน 184 โรงเรียน จำนวน 1,734 คน
โดยจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้ ครู คศ.1 จำนวน 95 คน ครู คศ. 2 จำนวน 118 คน
ครู คศ.3 จำนวน 1,521 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. 2555
: 30-38)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2556 ได้มาโดยกำหนด
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane (ไพศาล วรคำ. 2556 : 101) ได้กลุ่มตัวอย่าง
ตามตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้ ครู คศ.1 จำนวน 76 คน ครู คศ.2 จำนวน 91 คน ครู คศ.3
จำนวน 316 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 483 คน เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
ตำแหน่งทางวิชาการแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับ
สลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนในสถานศึกษาที่
เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการ	ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ครู คศ.1	95	76
ครู คศ.2	118	91
ครู คศ.3	1,521	316
รวม	1,734	483

ข้อมูล ณ วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2557. กลุ่มบริหารงานบุคคล. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามการปฏิบัติ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม โดยการกำหนดประเด็นให้ครอบคลุม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบตรวจรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีแนวทาง Likert Rating Scale ปรับปรุงมาจากบุญชม ศรีสะอาด (2553 : 83-84) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไข

3. นำเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และความเป็นปรนัย (Objectivity) ของแบบสอบถาม ความถูกต้องชัดเจนของภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.1 ดร.ชนาธิป สำเร็จ ปร.ค. (สังคมศาสตร์) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษา สถิติ การวัดและประเมินผล

3.2 นายศิริรัตน์ ช่วยรักษา ค.บ. (เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา)ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษาการวิจัย

3.3 นายอินสวน สาธุเม กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษาการวิจัย

3.4 นายธนวรรธ วัชโสภ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านการวัดผลและการประเมินผล

3.5 นายธีระพงษ์ ลาภบุญเรือง กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองพอกวิทยายน ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านการวัดผลและการประเมินผล

ซึ่งผลการประเมินค่า IOC ปรากฏว่ามีค่าระหว่าง 0.60 – 1.00

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจการจำแนกรายชื่อโดยได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.34 – 0.72 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่ม ตัวอย่างที่กำหนดไว้ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเสนอ ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อขออนุญาตออก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัด ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อนำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 483 คน พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ที่จะเก็บแบบสอบถามคืน

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 483 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100ดำเนินการตรวจนับและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. นำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปหาค่าสถิติสำหรับใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดแบบสอบถาม ฉบับที่สมบูรณ์ตามประเภทตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.2 จัดทำสมุดรหัสเพื่อบันทึกข้อมูลของแบบสอบถาม

- 1.3 กรอกข้อมูลของแบบสอบถามจากสมุดรหัสลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 1.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2.2 ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
มาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
น้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

2.3 คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามแต่ละฉบับดังนี้

2.4.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

2.4.2 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ภาคผนวก ค)

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.6 เกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 43)

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

2.7 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยเครื่องมือโครคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์

เปรียบเทียบสภาพการจัดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการใช้สถิติ F – test (One – Way Anova) และเมื่อพบความแตกต่างจะใช้ค่าการทดสอบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

2.8 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ และนำเสนอแนะในลักษณะการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติพื้นฐานใช้

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (ไพศาล วรคำ. 2556 : 321)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ค่าความถี่

N แทน จำนวนทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (ไพศาล วรคำ. 2556 : 323)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัวในกลุ่ม

N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 :

45)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

- เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน จำนวนคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติหาค่าคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item- objective congruence : IOC)

จากสูตรของ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 42-43)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 R แทน คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Analysis)

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

(บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 130)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

- เมื่อ r_{xy} แทน ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อที่พิจารณาใน r-distribution
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแต่ละคน
 $\sum Y$ แทน คะแนนรวมในแต่ละข้อกระทงของผู้ตอบแบบสอบถาม

Σ แทน ผลรวม

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 42-43)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ F-test (One-way ANOVA)

3.1 สถิติ F-test (One-way ANOVA) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 143)

ใช้สูตร ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจากการแจกแจงแบบ F เพื่อทราบนัยสำคัญ

MS_b แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
(Mean square between groups)

MS_w แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม
(Mean square within groups)

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่เป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 117)

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (K - 1)}$$

เมื่อ	M_1 และ M_2	แทน	ค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ที่ต้องการทดสอบ ความแตกต่าง
	n_1 และ n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาทดสอบ
	$df = (K-1), (K-2)$	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance) ที่ระดับ .05
- n แทน กลุ่มตัวอย่าง
- SS แทน ผลบวกกำลังของคะแนน (Sum of Square)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- F แทน สถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ F
(F - distribution)
- sig แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 483 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์ผล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของข้าราชการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตารางที่ 3 ความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตาม

ตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์ทางด้านการสอน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n = 483 คน)	
	ความถี่	ร้อยละ
ตำแหน่งทางวิชาการ		
ครู คศ.1	76	15.74
ครู คศ.2	91	18.84
ครู คศ.3	316	65.42
รวม	483	100.00

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n = 483 คน)	
	ความถี่	ร้อยละ
ประสบการณ์ทางการสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	91	18.84
5 – 10 ปี	208	43.06
10 ปีขึ้นไป	184	38.10
รวม	483	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู คศ. 3 (ร้อยละ 65.42) ครู คศ. 2 (ร้อยละ 18.84) และ ครู คศ. 1 (ร้อยละ 15.74) มีประสบการณ์ทางการสอน 5 – 10 ปี (ร้อยละ 43.06) 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 38.10) และน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 18.84) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม และรายด้าน

สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	\bar{X}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก	4.01	0.82	มาก
2. ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน	3.78	0.73	มาก
3. ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ	3.77	0.67	มาก
4. การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ	3.73	0.82	มาก
รวม	3.82	0.76	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมมีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก
($\bar{X} = 4.01$) ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ
($\bar{X} = 3.77$) และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ ($\bar{X} = 3.73$) และ
เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พิจารณาได้จากตารางที่ 5 – 8

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)

สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปฏิบัติ
1. ครูได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลาง	4.08	0.80	มาก
2. ครูกำหนดเรื่องที่จะสอน กำหนดจุดประสงค์การ เรียนรู้และกำหนดวิธีการวัดประเมินผลก่อนทำ การสอนทุกครั้ง	3.88	0.90	มาก
3. ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มี การบูรณาการตามหน่วยการเรียนรู้	4.29	0.70	มาก
4. ครูวิเคราะห์ความสัมพันธ์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ก่อนสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระ อื่นในการสอน	4.00	0.73	มาก
5. ครูสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่น เข้าใน การสอนของตนเอง	3.95	0.81	มาก

สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปฏิบัติ
6. ครูจัดการเรียนการสอน โดยเชื่อมโยงสาระ การเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับชีวิตจริง ของผู้เรียน	3.88	0.79	มาก
7. ครูได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอน	4.02	0.85	มาก
8. ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและ กำหนดหลักเกณฑ์การเก็บชิ้นงาน/ผลงาน	3.92	0.89	มาก
9. ครูได้บันทึกหลังสอนเกี่ยวกับปัญหา ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.92	มาก
10. ครูได้ทำการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.06	0.81	มาก
รวม	4.01	0.82	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการ
แบบสอดแทรก (Infusion) โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.01) เมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
แรก ดังนี้ ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มีการบูรณาการตามหน่วยการเรียนรู้ (\bar{X} =4.29)
ครูได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง (\bar{X} =4.08) และครูได้ทำการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
และนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ (\bar{X} =4.06)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
 เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)

สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปฏิบัติ
1. ครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตัดสินใจ ร่วมกันว่าจะจัดแผนการเรียนรู้และจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยมุ่งสอนในหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกัน แต่แยกกันสอน	3.79	0.78	มาก
2. ครูได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มี การบูรณาการตามหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบ ยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกันกับ ครูที่ได้วางแผนร่วมกัน	3.67	0.83	มาก
3. ครามีอิสระในการสอน ทั้งเนื้อหาวิชา กิจกรรมการ เรียนรู้ และเวลาโดยสะดวก	3.75	0.78	มาก
4. ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนรู้และประเมินผล	3.92	0.68	มาก
5. ครูได้จัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงมากกว่า 2 สาระ การเรียนรู้ขึ้นไป	3.59	0.75	มาก
6. ครูได้สอน โดยเน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมและ เชื่อมโยงไม่แยกส่วนเนื้อหาสาระ	3.73	0.74	มาก
7. การสอนแบบคู่ขนานทำให้ท่านได้ลดการซ้ำซ้อน ของเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ และช่วยให้ เกิดการทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู	3.78	0.69	มาก
8. ครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาจาก วิชาหนึ่งมาเชื่อมโยงกับอีกวิชาหนึ่ง	3.92	0.67	มาก

สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปฏิบัติ
9. ครูได้สอนแต่ละวิชาเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่าง วิชา	3.96	0.70	มาก
10. ครูได้ทำการวัดผลและประเมินผลตามวิชาของ ตนเอง โดยไม่ให้ซ้ำซ้อนกันกับครูอีกท่านหนึ่ง	3.72	0.71	มาก
รวม	3.78	0.73	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการ
แบบคู่ขนาน (Parallel) โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก
ดังนี้ ครูได้สอนแต่ละวิชาเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน
ระหว่างวิชา ($\bar{X} = 3.96$) ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนรู้และประเมินผล
และครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาจากวิชาหนึ่งมาเชื่อมโยงกับอีกวิชาหนึ่ง
($\bar{X} = 3.92$) และการสอนแบบคู่ขนานทำให้ท่านได้ลดการซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา กิจกรรมการ
เรียนลง และช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู ($\bar{X} = 3.78$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)

สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปฏิบัติ
1. ครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชา กัน มาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะ สอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ของตน	3.82	0.64	มาก
2. ครูเข้าใจหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร กำหนด มาตรฐานหรือจุดประสงค์ชัดเจน สามารถจัด กิจกรรมได้ทุกกลุ่มสาระ	3.68	0.62	มาก
3. ครูได้ศึกษาความรู้ ความต้องการ และความสนใจ ของนักเรียน เพื่อจัดกิจกรรมได้ตอบสนองความ ต้องการของนักเรียนได้	3.75	0.61	มาก
4. ครูได้วางแผนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง แต่ต่างคนต่างสอน	3.87	0.67	มาก
5. ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนจัดกิจกรรมและ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน ของกิจกรรม	3.79	0.71	มาก
6. ครูได้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระเข้ามา เพื่อ เชื่อมโยงจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	3.85	0.67	มาก
7. ครูได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ชัดเจนและหลากหลายรอบด้าน	3.69	0.64	มาก

สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปฏิบัติ
8. ครูได้มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการ ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงความรู้วิชาต่าง ๆ เข้า ด้วยกัน	3.72	0.66	มาก
9. ครูได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ใน กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียน ได้ลงมือทำ กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.69	0.71	มาก
10. ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ เพื่อประเมินผลชิ้นงาน และการวัดประเมินผล	3.88	0.80	มาก
รวม	3.77	0.67	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการบูรณาการ
แบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline) โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 10 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงาน
และการวัดประเมินผล ($\bar{X} = 3.88$) ครูได้วางแผนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
แต่ต่างคนต่างสอน ($\bar{X} = 3.87$) และครูได้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระเข้ามาเพื่อเชื่อมโยง
จัดการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.85$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กาฬสินธุ์ เขต 1 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Tran
 disciplinary Instruction)

สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการ เรียนรู้เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปฏิบัติ
1. ครูและเพื่อนครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผน กำหนดหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน แล้วร่วมกัน สอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียน กลุ่มเดียวกัน	3.67	0.77	มาก
2. ครูได้ร่วมกันวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ และวางแผนการ จัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกัน	3.75	0.83	มาก
3. ครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและ กัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยน ข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กัน และกัน มีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับ วิชาอื่น	3.78	0.90	มาก
4. ครูได้ร่วมกันจัดห้องเรียนแบบบูรณาการ โดยมีอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก จากกลุ่มสาระต่าง ๆ ครบถ้วน	3.74	0.87	มาก
5. ครูได้ร่วมกันจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับ ชีวิตประจำวัน โดยนำสภาพแวดล้อมใกล้ตัวมา ผสมผสานกับการเรียนรู้ของนักเรียน	3.70	0.82	มาก

สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการ เรียนรู้เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปฏิบัติ
6. ครูได้ร่วมกันจัดหาสื่อ ตำรา และแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ อย่างกระตือรือร้นและไม่หยุดนิ่ง	3.86	0.80	มาก
7. ครูได้ให้นักเรียนได้ผลิตชิ้นงาน ชื่นชมผลงาน เกิดความภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ได้รับ จากการเรียนรู้	3.83	0.80	มาก
8. ครูได้มอบหมายงาน/โครงการให้นักเรียนทำ ร่วมกัน โดยครูทุกวิชาร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนร่วมกัน	3.88	0.81	มาก
9. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน วิเคราะห์ ผล เสนอแนะ และแก้ไขรูปแบบ การเรียนรู้หลังจบกระบวนการเรียนรู้	3.56	0.81	มาก
10. ครูได้ร่วมกับการประเมินความก้าวหน้าของ ผู้เรียนและประเมินผลกิจกรรม	3.56	0.81	มาก
รวม	3.73	0.82	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 การบูรณาการข้าม
กลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction) โดยรวมการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 10 ข้อ
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ครูได้มอบหมายงาน/โครงการให้
นักเรียนทำร่วมกัน โดยครูทุกวิชาร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียน
ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.88$) ครูได้ร่วมกันจัดหาสื่อ ตำรา และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้
นักเรียนได้แสวงหาความรู้อย่างกระตือรือร้นและไม่หยุดนิ่ง ($\bar{X} = 3.86$) และครูได้ให้นักเรียน
ได้ผลิตชิ้นงาน ชื่นชมผลงานเกิดความภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.82$)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

สภาพการจัดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ตำแหน่งทางวิชาการ							
	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก	3.92	0.81	4.09	0.85	4.01	0.81	4.01	0.82
2. ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน	3.69	0.76	3.91	0.68	3.76	0.74	3.78	0.73
3. ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ	3.67	0.66	3.87	0.60	3.77	0.69	3.77	0.67
4. ด้านการบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ	3.58	0.77	3.94	0.83	3.71	0.81	3.73	0.82
โดยรวม	3.72	0.75	3.95	0.74	3.81	0.76	3.82	0.76

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก ($\bar{X} = 4.01$)
 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ ($\bar{X} = 3.77$)
 และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ ($\bar{X} = 3.73$)
 เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งทางวิชาการ พบว่า

ครู คศ. 1 เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย
 จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก ($\bar{X} = 3.92$) ด้านการบูรณาการแบบ
 คู่ขนาน ($\bar{X} = 3.69$) ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ ($\bar{X} = 3.67$) และการบูรณาการข้าม
 กลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ ($\bar{X} = 3.58$)

ครู คศ. 2 เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก ($\bar{X} = 4.09$)
 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ ($\bar{X} = 3.94$) ด้านการบูรณาการ
 แบบคู่ขนาน ($\bar{X} = 3.91$) และด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ ($\bar{X} = 3.87$)

ครู คศ. 3 เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก ($\bar{X} = 4.01$)
 ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ ($\bar{X} = 3.77$) ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน ($\bar{X} = 3.76$)
 และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ ($\bar{X} = 3.71$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้
แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

สภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	SS	DF	MS	F	p-value
1. ด้านการบูรณาการแบบ สอดแทรก	1.16	2.00	0.58	1.30	0.27
	213.65	480.00	0.45		
	214.81	482.00			
2. ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน	2.30	2.00	1.15	3.93	0.02*
	140.61	480.00	0.29		
	142.91	482.00			
3. ด้านการบูรณาการแบบ พหุวิทยาการ	1.74	2.00	0.87	2.58	0.08
	162.31	480.00	0.34		
	164.05	482.00			
4. ด้านการบูรณาการแบบ ข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ	5.80	2.00	2.90	7.71	0.00*
	180.51	480.00	0.38		
	186.30	482.00			
รวม	2.46	2.00	1.23	7.08	0.00*
	83.32	480.00	0.17		
	85.78	482.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\text{sig} \leq .05$)

จากตารางที่ 10 พบว่า ครูผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกันมีสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน และด้านการบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก และด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการไม่แตกต่าง

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม

		ตำแหน่งทางวิชาการ		
		ครู คศ. 1	ครู คศ. 2	ครู คศ. 3
	\bar{X}	3.72	3.95	3.81
ครู คศ. 1	3.72	-	0.24*	0.10
ครู คศ. 2	3.95		-	0.14*
ครู คศ. 3	3.81			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\text{sig} \leq .05$)

จากตารางที่ 11 พบว่า ครู คศ. 1 และครู คศ. 3 มีสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม แตกต่างจากครู คศ. 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน

		ตำแหน่งทางวิชาการ		
		ครู คศ. 1	ครู คศ. 2	ครู คศ. 3
	\bar{X}	3.69	3.91	3.76
ครู คศ. 1	3.69	-	0.22*	0.07
ครู คศ. 2	3.91		-	0.15
ครู คศ. 3	3.76			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\text{sig} \leq .05$)

จากตารางที่ 12 พบว่า ครู คศ. 1 มีสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1
 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน แตกต่างจากครู คศ. 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ

		ตำแหน่งทางวิชาการ		
		ครู คศ. 1	ครู คศ. 2	ครู คศ. 3
	\bar{X}	3.58	3.94	3.71
ครู คศ. 1	3.58	-	0.36*	0.12
ครู คศ. 2	3.94		-	0.23*
ครู คศ. 3	3.71			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\text{sig} \leq .05$)

จากตารางที่ 13 พบว่า ครู คศ. 1 และครู คศ. 3 มีสภาพการการจัดการเรียนรู้
 แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะแตกต่างจากครู คศ. 2
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตารางที่ 14 แสดงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความถี่
1. ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการก่อนทำการสอน โดยการอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสอดแทรก การฝึกการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ การวัดและประเมินผล	25
2. ครูควรศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และการวัดผลประเมินผลก่อนที่จะนำมาเชื่อมโยงหรือบูรณาการและ หา จุดร่วมรายวิชาที่จะบูรณาการเข้าด้วยกัน ได้โดยการปฏิบัติทุกครั้ง เพราะ จะทำให้เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	17
3. ควรจัดทำแผนการกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชีวิตจริงและมี การบูรณาการเชื่อมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน	16
4. ควรจัดทำรูปแบบและวิธีที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้และ สำเร็จขึ้นมาเพื่อให้ครูนำไปประยุกต์ใช้	5
5. บูรณาการสอดคล้องกับชีวิตจริง และบริบทของสถานศึกษาโดยยึด คุณธรรมจริยธรรม ลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนให้มาก ที่สุด	4
6. การจัดการเรียนบูรณาการแบบสอดแทรกในระดับประถมศึกษานั้น กระทำได้ค่อนข้างง่าย โดยสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นเข้าใน การสอนในกลุ่มสาระหลักที่กำลังดำเนินการอยู่ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยคำนึงถึง ผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งสถานศึกษาสามารถทำได้ดี	4
7. เป็นรูปแบบการสอนที่ครูต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอน ถ้าครูเตรียม มาดี จะจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาก	2

จากตารางที่ 14 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการก่อนทำการสอน โดยการอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสอดแทรก การฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล (ความถี่ 25) ครูควรศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและการวัดผล ประเมินผลก่อนที่จะนำมาเชื่อมโยงหรือบูรณาการและ หาจุดร่วมรายวิชาที่จะบูรณาการเข้าด้วยกัน ได้โดยการปฏิบัติทุกครั้ง เพราะจะทำให้เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้อื่น ๆ (ความถี่ 17) และควรจัดทำแผนการกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีการบูรณาการเชื่อมโยงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน (ความถี่ 16)

ตารางที่ 15 แสดงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความถี่
1. ควรให้ผู้บริหารและครูเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน การบูรณาการแบบคู่ขนาน โดยมีการศึกษาร่วมกันถึงวิธีการที่เหมาะสม สำหรับการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ	30
2. ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และประเมินผล ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ความรู้ได้ศึกษาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่ง มาเชื่อมโยงกับอีกกลุ่มสาระหนึ่งให้มากที่สุด	20
3. ครูควรลดภาระงานและ ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระเพื่อให้ สอดคล้องกับการบูรณาการสอนที่มีประสิทธิภาพ	19
4. ส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและช่วยให้เกิด การทำงานร่วมกันกับเพื่อนครูและเกิดความสามัคคีในองค์กร	7
5. ควรจัดทำแผนการเรียนรู้เชื่อมโยงตั้งแต่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นไป	2
6. เป็นรูปแบบการสอนที่ครูต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอน ถ้าครู เตรียมมาดี จะจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาก	2

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความถี่
7. ครูไม่เข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้แบบคู่ขนาน ยังขาดทักษะในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการสอนแบบบูรณาการรูปแบบต่าง ๆ	1

จากตารางที่ 15 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนานเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ควรให้ผู้บริหารและครูเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนการบูรณาการแบบคู่ขนาน โดยมีการศึกษาร่วมกันถึงวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ (ความถี่ 30) ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และประเมินผล ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ความรู้ได้ศึกษาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งมาเชื่อมโยงกับอีกกลุ่มสาระหนึ่งให้มากที่สุด (ความถี่ 20) ครูควรลดภาระงานและ ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระเพื่อให้สอดคล้องกับการบูรณาการสอนที่มีประสิทธิภาพ (ความถี่ 19)

ตารางที่ 16 แสดงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความถี่
1. ครูควรมีเวลาในการพูดคุยและวางแผนเพื่อสอนร่วมกันโดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน อย่างน้อยเดือนละครั้ง	31
2. ควรจัดอบรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นครูให้เกิดความกระตือรือร้น	25
3. มีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และจุดประสงค์ให้ชัดเจน	20
4. ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานกลุ่มให้มาก ๆ และฝึกปฏิบัติและประเมินผลงาน ชิ้นชมผลงานและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	2

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความถี่
5. การสอนแบบพหุวิทยาการทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกันและลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรม	1
6. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการสอนให้มาก ๆ	1

จากตารางที่ 16 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ครูควรมีเวลาในการพูดคุยและวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ความถนัด/ข้อดี/ปัญหาเดียวกัน อย่างน้อยเดือนละครั้ง (ความถี่ 31) ควรจัดอบรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นครูให้เกิดความกระตือรือร้น (ความถี่ 25) และมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และจุดประสงค์ให้ชัดเจน (ความถี่ 20)

ตารางที่ 17 แสดงแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความถี่
1. ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกันสอน เป็นคณะได้ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์แก่กัน ให้นักเรียนมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	20
2. ควรให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์และมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้	15
3. ควรจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นคณะใหญ่ เช่น คณะชั้น ป.1 ป. 2 ป. 3 โดยรวมกลุ่มกันให้มากที่สุด	10
4. ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกันสอน เป็นคณะได้ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์แก่กัน ให้นักเรียนมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	3

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความถี่
5. ควรมีการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ให้กับครูทุกคน ฝึกทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพิ่มงบประมาณให้โรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในห้องเรียนครบทุกชั้น	2
6. วิเคราะห์สภาพปัญหาหารือร่วมกัน จากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์และเชื่อมโยงกลุ่มสาระต่าง ๆ ด้วยกัน ทำให้เกิดการพัฒนาต่อผู้เรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	1
7. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแต่ละคนควรควบคุมเวลาให้ทันตามกำหนด	1

จากตารางที่ 17 พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกันสอน เป็นคณะได้แลกเปลี่ยน ข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์แก่กัน ให้นักเรียนมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (ความถี่ 20) ควรให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อให้ นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ความคิด ประสบการณ์และมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิด เข้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ (ความถี่ 15) และควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นคณะใหญ่ เช่น คณะชั้น ป.1 ป. 2 ป. 3 โดยรวมกลุ่มกันให้มากที่สุด (ความถี่ 10)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลตามลำดับต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก ($\bar{X} = 4.01$) ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการบูรณาการแบบพหุวิทยาการ ($\bar{X} = 3.77$) และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ ($\bar{X} = 3.73$)

2. ครูผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกันมีสภาพการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า 1) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการก่อนทำการสอน โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการรูปแบบต่าง ๆ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการนิเทศการ

สอน 2) ควรให้ผู้บริหารและครูเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนการบูรณาการแบบ
 คู่ขนานโดยมีการศึกษาร่วมกันถึงวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ
 3) ครูควรมีเวลา ในการพูดคุยและวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/
 ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน อย่างน้อยเดือนละครั้ง และ 4) ครูจัดทำแผนการจัดการ
 เรียนรู้ร่วมกันร่วมกันสอน เป็นคณะได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์แก่กัน
 ให้นักเรียนมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล
 คือ

1. สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ การบูรณาการแบบ
 สอดแทรก การบูรณาการแบบคู่ขนาน การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ และการบูรณาการ
 แบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะการสอน
 แบบบูรณาการทั้ง 4 รูปแบบนั้น เป็นการการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด
 ทักษะ/กระบวนการ ประสบการณ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นองค์ประกอบเป็น
 เป้าหมายสำคัญ โดยเน้นที่การนำไปใช้จริง และสอดคล้องกับวิถีชีวิต เป็นกระบวนการส่งเสริม
 ให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง การจะเลือกใช้รูปแบบใดนั้น
 ขึ้นอยู่กับว่าความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด เจตคติและทักษะที่ต้องเน้น ครู
 จึงต้องทำหน้าที่ในการบริหารจัดการห้องเรียน ปรับแนวคิดความเชื่อ กระบวนการเรียนรู้ให้
 ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างวิชา
 ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ เจตคติ และการกระทำที่เหมาะสมกับความต้องการ ความ
 สนใจของผู้เรียนอย่างแท้จริง ตอบสนองต่อคุณค่าในการดำรงชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน จึงเป็น
 ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและผู้เรียนให้เป็นคนไทยที่
 มีความสมบูรณ์ตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่ง
 สอดคล้องกับบุญถ้ำ ธรรมสินธุ์ (2548 : 100) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและ
 ครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานวิจัยขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดแบบบูรณาการของผู้สอนในสถานวิจัยขั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก สุคนธ์ สนิะพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร (2556 : 148) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นวิธีการที่แนวทางการศึกษาที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาครูเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนที่หลากหลายซึ่งวิธีการสอนแบบบูรณาการเป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมต่อการบูรณาการความรู้เจตคติ ทักษะ/กระบวนการให้แก่ผู้เรียน ศรีนยา นำเอ็นดู (2553 : 100) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า สภาพการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเครือพรรณ นนทสิงห์ (2552 : 99) ได้ศึกษาสภาพการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมพ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมพ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกันมีสภาพการจัดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เพราะตำแหน่งทางวิชาการบ่งบอกถึงความรู้ความเข้าใจความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ประสบการณ์ในการทดลอง ความทุ่มเทในการทำงานการทดลองวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การบูรณาการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จในที่สุดซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของออร์ทัย มูลคำ และคณะ (2544 : 14-45) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่าเป็นวิธีการที่ทำได้ค่อนข้างยาก เพราะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ชำนาญในวิทยาการต่าง ๆ หลายฝ่าย และต้องเป็นความร่วมมืออย่างจริงจังและจริงใจด้วย และยังเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนจะต้องทุ่มเททั้งความรู้ และความสามารถอย่างเต็มที่ บางโอกาสต้องร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย จึงอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารการเรียนการสอน นอกจากนี้ในการดำเนินจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการจะส่งผลให้ผู้เรียน

ได้รับประโยชน์อันหลากหลาย ส่งผลคือผู้สอนกำหนดวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของบุญเลี้ยง หุมทอง (2556 : 153-154) ได้กล่าวว่าการสอนแบบบูรณาการถือเป็นนวัตกรรมขั้นสำคัญของครู ซึ่งช่วยให้เกิดการวางแผนการสอน วิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น และทำให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้หลากหลายในขณะเดียวกัน ดังนั้นครูที่มีตำแหน่งทางวิชาการสูงย่อมมีความรู้ความสามารถประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ได้ดีกว่าครูที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่ำกว่า สอดคล้องกับการวิจัยของ ศรีนยา น้าเอ็นดู (2553 : 100) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เครือพรรณ นนทสิงห์ (2552 : 99) ได้ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกันมีสภาพการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประพิศ นาโควงศ์ (2550 : 108) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูกลุ่ม โรงเรียนเครือข่ายนางวังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสมยศ สมภักดี (2551 : 85 – 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ครูมีตำแหน่งแตกต่างกันมีการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า 1) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการก่อนทำการสอน โดยการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการรูปแบบต่าง ๆ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการนิเทศการสอน 2) ควรให้ผู้บริหารและครูเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนการบูรณาการแบบคู่ขนาน โดยมีการศึกษาร่วมกันถึงวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ 3) ครูควรมีเวลา ในการพูดคุยและวางแผนเพื่อสอนร่วมกันโดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/

ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน อย่างน้อยเดือนละครั้ง และ 4) ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกันสอน เป็นคณะได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์แก่กัน ให้นักเรียนมีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการพัฒนาการบูรณาการการสอนในสถานศึกษานั้นจะต้องมีการส่งเสริมทั้งในด้านบุคคลที่ต้องการมีการประสานงานวางแผนและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการสอนที่จะใช้ การทำความเข้าใจระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน ส่วนวัสดุและสื่อมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งสนับสนุนที่ช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอน ประสบผลสำเร็จโดยง่าย เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน เพื่อที่จะสามารถนำหลักการที่จำเป็นในการบูรณาการสอนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของต่อพงศ์ เหล็กกล้า และคณะ (2552 : 28-30) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองฆ้องนาสีนวล กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนภูพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี เขต 4 ผลการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การศึกษาดูงาน (Field trip) และการฝึกอบรม (Training) พบว่า ผู้ร่วมการวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการดีสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ร่วมวิจัยได้แนวคิดและประสบการณ์ตรงจากการศึกษาดูงานและการฝึกอบรมซึ่งทำให้นำไปใช้ได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของตนเอง แต่ผู้ร่วมวิจัยยังขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งต้องมีการฝึกปฏิบัติจริงจากการสอน ซึ่งทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ดี สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้ร่วมวิจัยได้แนวคิดและประสบการณ์ตรงจากการสอนงานในการปฏิบัติจริงทำให้สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จะต้องมีการพัฒนาให้ครูเข้าใจในวิธีการสอนรูปแบบการสอน อย่างถูกต้องชัดเจนและเป็น ไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แก่ครูและเพื่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ต้องอาศัย ความรู้ ประสบการณ์และความร่วมมือกับทุกฝ่าย ดังนั้น ผู้บริหารควรวางแผนการดำเนินการ

ประสานงานกับทุกฝ่ายและให้การกำกับ ติดตาม นิเทศอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.3 ควรมีการประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาครูผู้สอน เพื่อให้ นำรูปแบบการบูรณาการการเรียนรู้ไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กนกพร โชคชัย. การพัฒนาการเรียนรู้อุตสาหกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้
การสอนแบบบูรณาการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.
- กฤษดา บุญญาสถิตย์. การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนจินดา-
อารมณ อำเภอยะยี่น จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2555.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ลายแทงนักคิด. กรุงเทพฯ : ชัศเชสมีเดีย, 2549.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, สำนักงาน. รายงานผลการทดสอบทาง
การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน 2555. กาฬสินธุ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2555.
- . รายงานผลประจำปี 2557. กาฬสินธุ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1, 2557.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2550.
- . แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,
2553.
- . แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2556.
- คณะกรรมการการวิจัยเอกชน, สำนักงาน. หลักการแบบบูรณาการสอนในสถานศึกษาเอกชน.
กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษา, 2546.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- เครือข่ายธรรม นนทสิงห์. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครู
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมพร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การ
บริหารการศึกษา) นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2552.

- จริณ แก้วสนิท. แนวทางการบริหารการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2544.
- จันทร์หอม ทองนำ. การศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตร
และการสอน) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- จำเนียร พลหาญ. เอกสารประกอบการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2554.
- ชนาธิป พรกุล. การออกแบบการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท วี พรินท์ (1991)
จำกัด, 2552.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์ จำกัด, 2548.
- คอกอ้อ มิมะละ. ศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียน
บูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ โรงเรียน
โนนศรีทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
- ต่อพงษ์ เหล็กกล้า และคณะ. “การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
โรงเรียนบ้านหนองพ้องนาสีนวล กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนภูพาน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุดรธานี เขต 4,” วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 3(2) :
23-30 ; เมษายน-มิถุนายน, 2552.
- ถวัลย์ มาศจรัส. PDCA นวัตกรรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
และการเขียนหนังสือสำหรับครูและผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : ชารอักษรจำกัด, 2546.
- ถวิล พันธุ์น้อย. การพัฒนาครูด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนหนองผือ
อำเภออุบลรัตน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2552.
- ทิตินา แคมมณี. รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. การพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียน
บ้านหนองฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์มหาสารคาม เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2549.

- ธีระ รุญเจริญ. ความเป็นมืออาชีพอในการบริหารจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2553.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2554.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2556.
- บุญล้ำ ธรรมสินธุ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2548.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บুদ্ধพอยท์, 2545.
- ประจักษ์ลักษณ์ บัวกลาง. การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : กรณีโรงเรียนเทศบาลพลประชานุกูล สังกัดกองการวิจัย เทศบาลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.
- ประพิศ นาโควงส์. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายนาจิวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2550.
- ปรีชา พุทธธา และบุญถิ่น ทิดไร. “การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์ อำเภอประทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 32(4) : 50-56 ; กรกฎาคม-สิงหาคม, 2556.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด, 2553.
- ผาสุก วงศ์พิน. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลลำพูน จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2551.
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์, เพยาว์ ยินดีสุข,. การสอนเขียนแผนแบบบูรณาการบนฐานเด็กเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, เพียว ยินดีสุข, ราชน มีศรี. การสอนคิดด้วยโครงการการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- พัฒนาความก้าวหน้า, สถาบัน. ยุทธศาสตร์การปรับวิธีเรียน การเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อเตรียมตัวสู่ความก้าวหน้าในอนาคต. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2545.
- ไพศาล วรคำ. การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม : ตักศิลาการพิมพ์, 2556.
- มนลธิช สิริขันธ์. ระเบียบวิธีวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 8). พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2544.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่พหุปัญญา. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2550.
- วัฒนา บุญญฤทธิ์. การศึกษาปฐมวัย : แนวคิด หลักการสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มิวเซียม บุคส์, 2552.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. แผนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุรสาลาดพร้าว, 2542.
- วิชากร, กรม. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : การรับส่งสินค้าพัสดุ, 2545.
- วิชากรและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงาน. แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2556.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- ศรินยา นำเอ็นดู. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2553.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. แนวทางจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2545.

- ศึกษาศึกษา, กระทรวง. การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย. กรุงเทพฯ : อรุณสาร
ลาดพร้าว, 2556.
- สด บุตรโศตร. การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้าน
หนองเมย อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551.
- สมนึก กัททิษฐี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- สมยศ สมภักดี. การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.
- สว่างจิต วิเศษ และฉลองรัฐ อินทรีย์. “การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
บูรณาการ โรงเรียนเทศบาล 7 เทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี,”
วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 3(1) : 93-98 ; มกราคม-เมษายน, 2556.
- สิรินาถ กางโหลน. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการชนิดข้ามกลุ่มสาระโดยใช้
ผังความคิด (Mind Mapping) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเป็อยน้อยศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2549.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : บริษัทบุ๊คพอยท์จำกัด,
2546.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และจินตนา วีระเกียรติสุนทร. การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด, 2556.
- สุนทรี สุวรรณภูมิ. การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
กรณีโรงเรียนวัดสารภีวิทยาจารย์ อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- สุวรรณมา รัตนธรรมเมธี. หลักสูตรและการจัดการ. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์,
2554.
- สุวิทย์ มูลคำ. กลยุทธ์การสอนคิดบูรณาการ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด, 2547.
- อมรรัตน์ สุณัยกลาง. การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สำหรับครู
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

- อรรถีย์ มูลคำ และคณะ. การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2544.
- อรัญญา สุราลีโนเบล. "การสอนแบบบูรณาการ," วารสารวิชาการ. 5(12) : 20 – 26 ; ธันวาคม, 2545.
- Castle, Victoria L. "Development of Critical Teaching Process : A Multi Sensorial Integrated Approach," **Dissertation Abstracts International**. 63(9) : 3097-A; March, 2003.
- Chuang, Jerlin. "The Relationships between junior High School Teachers' Information technology into Curriculum in Tai (china)," **Dissertation Abstracts International**. 64(02) : 320– A ; August, 2003.
- Hill. Mary Denise. "The Effects of integrated Mathematics/science Curriculum and instruction on Mathematics Achievement and student Aptitudes in Grade Six," **Dissertation Abstracts International**. 63(06) : 2168– A ; August, 2002.
- King. Bobbie Jean. "The Effect of Integrated Teaching styles on the Mathematics performance of eighth-grade students in a prealgebra Class," **Dissertation Abstracts International**. 64(09) : 3179-A; March, 2004.
- Malcolm, Sandra Lee. "A Book-ends Approach : Implementing Literature Circles to Foster Emergent Literacy in Kindergarten," **Dissertation Abstracts International**. 60(1) : 63-A ; July, 1999.
- Martin, Robin Ann. "Teacher as Learners : Case Study of an Action Research Program Within Holistic Education," **Dissertation Abstracts International**. 64(03) : 781 – A ; September, 2003.
- Martin, RoSE LAWSON. "Effects of Cooperative and individual Integrated Learning system on Attitudes and achievement in Mathematics," **Dissertation Abstracts International**. 66(09) : 3201 – A ; March, 2005.
- Mckernan, J.S. "The Act of Discovery," **Harvard Education Review**. 31(3) : 21-32 ; May, 1996.

Whatley. Ciemie B. "Initiation Implementation, and Influence of an integrated learning System in the Mathematics classrooms of one urban African American school : a case study," **Dissertation Abstracts International**. 64(10) : 3598-A; April, 2004.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์เพิ่มเติมค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตาม
ตำแหน่งทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) จำนวนตามตำแหน่งทางวิชาการ

	ตำแหน่งทางวิชาการ											
	ครู คศ. 1 (n=76)			ครู คศ. 2 (n=91)			ครู คศ. 3 (n=316)			รวม (n=483)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ครูได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้สาระ การเรียนรู้ สรรพสาระสำคัญ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม หลักสูตรแกนกลาง	3.95	0.83	มาก	4.21	0.84	มาก	4.07	0.78	มาก	4.08	0.82	มาก
2. ครูได้กำหนดเรื่องที่จะสอน กำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้และกำหนด วิธีการวัดประเมินผลก่อนทำการสอน ทุกครั้ง	3.80	0.83	มาก	3.97	1.02	มาก	3.87	0.89	มาก	3.88	0.91	มาก
3. ครูได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ มีการบูรณาการตามหน่วยการเรียนรู้	4.18	0.78	มาก	4.36	0.72	มาก	4.30	0.67	มาก	4.28	0.72	มาก

ตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการ	ครู คศ. 1 (n=76)						ครู คศ. 2 (n=91)						ครู คศ. 3 (n=316)						รวม (n=483)					
	S.D.		แปรผล		\bar{x}		S.D.		แปรผล		\bar{x}		S.D.		แปรผล		\bar{x}		S.D.		แปรผล			
4. ครูได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ก่อนสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่น ในการสอน	3.84	0.75	มาก		4.12	0.84	มาก		4.01	0.68	มาก		3.99	0.76	มาก									
5. ครูได้สอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่น เข้าในการสอนของตนเอง	3.83	0.79	มาก		4.10	0.84	มาก		3.94	0.80	มาก		3.96	0.81	มาก									
6. ครูจัดการเรียนการสอนโดยเชื่อมโยง สาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้อง กับชีวิตจริงของผู้เรียน	3.97	0.73	มาก		3.55	0.75	มาก		3.96	0.79	มาก		3.83	0.76	มาก									
7. ครูได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน การสอน	3.93	0.82	มาก		4.14	0.85	มาก		4.01	0.86	มาก		4.03	0.84	มาก									

ด้านการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)		ตำแหน่งทางวิชาการ											
		ครู คศ. 1 (n=76)			ครู คศ. 2 (n=91)			ครู คศ. 3 (n=316)			รวม (n=483)		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
8.	ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดหลักเกณฑ์การเก็บชิ้นงาน/ผลงาน	3.82	0.84	มาก	4.08	0.95	มาก	3.90	0.88	มาก	3.93	0.89	มาก
9.	ครูได้บันทึกหลังสอนเกี่ยวกับปัญหาข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยอย่างต่อเนื่อง	3.91	0.91	มาก	4.15	0.91	มาก	3.98	0.92	มาก	4.02	0.91	มาก
10.	ครูได้ทำการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.95	0.78	มาก	4.18	0.78	มาก	4.06	0.82	มาก	4.06	0.79	มาก
	รวม	3.92	0.81	มาก	4.09	0.85	มาก	4.01	0.81	มาก	4.00	0.82	มาก

ตารางภาคผนวกที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel) จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

	ตำแหน่งทางวิชาการ										
	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)				
	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตัดสินใจร่วมกันว่าจะจัดแผนการ เรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย มุ่งสอนในหัวเรื่อง (Theme) ความคิด รวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกัน แต่แยกกันสอน	3.67	มาก	3.97	0.71	มาก	3.77	0.79	มาก	3.80	0.76	มาก
2. ครูได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ มีการบูรณาการตามหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และ ปัญหา (Problem) เดียวกันกับครูที่ได้ วางแผนร่วมกัน	3.58	มาก	3.82	0.77	มาก	3.64	0.86	มาก	3.68	0.81	มาก

ตำแหน่งทางวิชาการ

ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
3. ครูมีอิสระในการสอน ทั้งเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ และเวลา โดยสะดวก	3.63	0.81	มาก	3.93	0.71	มาก	3.76	0.77	มาก
4. ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และประเมินผล	3.76	0.69	มาก	4.08	0.58	มาก	3.92	0.65	มาก
5. ครูได้จัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้ขึ้นไป	3.62	0.85	มาก	3.56	0.69	มาก	3.59	0.76	มาก
6. ครูได้สอนโดยเน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมและเชื่อมโยงไม่แยกส่วนเนื้อหาสาระ	3.68	0.77	มาก	3.86	0.74	มาก	3.75	0.75	มาก

ตำแหน่งทางวิชาการ

	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)									
7. การสอนแบบคู่ขนานทำให้ครูได้ลด การซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา กิจกรรม การเรียนลง และช่วยให้เกิดการ ทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู	3.64	0.72	มาก	3.99	0.66	มาก	3.80	0.69	มาก
8. ครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้ ศึกษามาจากวิชาหนึ่งมาเชื่อมโยงกับ อีกวิชาหนึ่ง	3.80	0.69	มาก	4.09	0.61	มาก	3.93	0.66	มาก
9. ครูได้สอนแต่ละวิชาเสริมซึ่งกันและ กัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็น ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่าง วิชา	3.79	0.70	มาก	4.18	0.63	มาก	3.97	0.68	มาก

ตำแหน่งทางวิชาการ

ด้านการบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
10. ครูได้ทำการวัดผลและประเมินผลตามวิชาของตนเอง โดยไม่เข้าช้อยันกับครูอีกท่านหนึ่ง	3.74	0.74	3.67	0.72	3.73	0.71	3.71	0.72
รวม	3.69	0.76	3.91	0.68	3.76	0.74	3.79	0.72

ตารางภาคผนวกที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline) จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

ด้านบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)	ตำแหน่งทางวิชาการ											
	ครู คศ. 1 (n=76)			ครู คศ. 2 (n=91)			ครู คศ. 3 (n=316)			รวม (n=483)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สอนต่างวิชากัน มาวางแผนเพื่อสอน ร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัว เรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหา เดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตาม แผนการจัดการเรียนรู้ของตน	3.72	0.69	มาก	3.89	0.60	มาก	3.83	0.64	มาก	3.81	0.64	มาก
2. ครูเข้าใจหลักสูตร การวิเคราะห์ หลักสูตร กำหนดมาตรฐานหรือ จุดประสงค์ชัดเจน สามารถจัด กิจกรรมได้ทุกกลุ่มสาระ	3.58	0.57	มาก	3.80	0.56	มาก	3.66	0.64	มาก	3.68	0.59	มาก

ตำแหน่งทางวิชาการ

ด้านบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)	ครู คศ. 1 (n=76)			ครู คศ. 2 (n=91)			ครู คศ. 3 (n=316)			รวม (n=483)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
	3. ครูได้ศึกษาความรู้ ความต้องการ และ ความสนใจของนักเรียน เพื่อจัด กิจกรรมได้ตอบสนองความต้องการ ของนักเรียนได้	3.64	0.60	มาก	3.85	0.61	มาก	3.75	0.60	มาก	3.75	0.61
4. ครูได้วางแผนและเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต่างกัน ต่างกัน	3.78	0.72	มาก	3.98	0.63	มาก	3.85	0.67	มาก	3.87	0.67	มาก
5. ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนจัด กิจกรรมและส่งเสริมการทำงาน ร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของ กิจกรรม	3.70	0.65	มาก	3.90	0.58	มาก	3.78	0.75	มาก	3.79	0.66	มาก

ด้านบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidiscipline)	ตำแหน่งทางวิชาการ											
	ครู คศ. 1 (n=76)			ครู คศ. 2 (n=91)			ครู คศ. 3 (n=316)			รวม (n=483)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
6. ครูได้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระ เข้ามา เพื่อเชื่อมโยงจัดการเรียนรู้ ร่วมกัน	3.71	0.67	มาก	4.05	0.48	มาก	3.82	0.71	มาก	3.86	0.62	มาก
7. ครูได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้แบบ บูรณาการชัดเจนและหลากหลายรอบ ด้าน	3.57	0.62	มาก	3.77	0.60	มาก	3.69	0.65	มาก	3.67	0.62	มาก
8. ครูได้มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือ โครงการร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเหลือเชื่อมโยง ความรู้วิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน	3.61	0.63	มาก	3.78	0.59	มาก	3.73	0.69	มาก	3.71	0.64	มาก
9. ครูได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงาน กลุ่ม ในกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรม ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.58	0.64	มาก	3.76	0.60	มาก	3.69	0.75	มาก	3.68	0.66	มาก

ด้านบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)	ตำแหน่งทางวิชาการ											
	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)					
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	S.D.		
10. ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ กำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงาน และการวัดประเมินผล	3.83	0.76	มาก	3.97	0.69	มาก	3.86	0.84	มาก	3.89	0.76	มาก
รวม	3.67	0.66	มาก	3.87	0.60	มาก	3.77	0.69	มาก	3.77	0.65	มาก

ตารางภาคผนวกที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction) จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการ จัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)	ตำแหน่งทางวิชาการ										
	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)				
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
1. ครูและเพื่อนครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผน กำหนดหัวเรื่อง/ ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่ม เดียวกัน	3.47	0.62	มาก	4.02	0.75	มาก	3.61	0.78	3.70	0.71	มาก
2. ครูได้ร่วมกันวิเคราะห์สาระการ เรียนรู้ การวิเคราะห์ประเด็นการ เรียนรู้ และวางแผนการจัดกิจกรรม บูรณาการร่วมกัน	3.51	0.77	มาก	4.07	0.81	มาก	3.72	0.82	3.76	0.80	มาก

การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการ จัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)	ตำแหน่งทางวิชาการ											
	ครู คศ. 1 (n=76)			ครู คศ. 2 (n=91)			ครู คศ. 3 (n=316)			รวม (n=483)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
3. ครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกัน และกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กัน และกัน มีอิสระในการเชื่อมโยง ความคิดเข้ากับวิชาอื่น	3.55	0.91	มาก	4.12	0.88	มาก	3.73	0.88	มาก	3.80	0.89	มาก
4. ครูได้ร่วมกันจัดห้องเรียนแบบบูรณา การ โดยมีอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก สะดวกจากกลุ่มสาระต่าง ๆ ครบถ้วน	3.71	0.80	มาก	3.70	0.95	มาก	3.76	0.87	มาก	3.72	0.87	มาก

ตำแหน่งทางวิชาการ

การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการ จัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)				
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล			
5. ครูได้ร่วมกันจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยง กับชีวิตประจำวัน โดยนำ สภาพแวดล้อมใกล้ตัวมาผสมผสาน กับการเรียนรู้ของนักเรียน	3.43	0.75	มาก	4.03	0.80	มาก	3.67	0.81	3.71	0.79	มาก
6. ครูได้ร่วมกันจัดหาสื่อ ตำรา และ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนได้แสวงหาความรู้อย่าง กระตือรือร้นและไม่หยุดนิ่ง	3.80	0.80	มาก	3.75	0.77	มาก	3.91	0.81	3.82	0.79	มาก
7. ครูได้ให้นักเรียนได้ผลิตชิ้นงาน ชิ้น ชมผลงาน เกิดความภูมิใจและพอใจ ในสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้	3.62	0.71	มาก	4.16	0.75	มาก	3.78	0.81	3.85	0.76	มาก

ตำแหน่งทางวิชาการ

การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ หรือการ จัดการเรียนรู้เป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)	ครู คศ. 1 (n=76)		ครู คศ. 2 (n=91)		ครู คศ. 3 (n=316)		รวม (n=483)	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล	แปลผล
8. ครูได้มอบหมายงาน/โครงการให้ นักเรียนทำร่วมกัน โดยครูทุกวิชา ร่วมกันกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผล ชิ้นงานของผู้เรียนร่วมกัน	3.72	0.78	3.99	0.82	3.88	0.81	3.87	0.80
9. ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมิน วิเคราะห์ผล เสนอแนะ และ แก้ไขรูปแบบการเรียนรู้หัดจับ กระบวนกรเรียนรู้	3.62	0.77	3.63	0.89	3.53	0.80	3.59	0.82
10. ครูได้ร่วมกันการประเมิน ความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละ ประเมินผลกิจกรรม	3.39	0.75	3.93	0.89	3.49	0.76	3.61	0.80
รวม	3.58	0.77	3.94	0.83	3.71	0.81	3.74	0.80

ภาคผนวก ข

คุณภาพของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ/แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณา

การ

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบสมบูรณ์ทุกข้อตามความเป็นจริง โปรดอย่าเว้น
ข้อใดข้อหนึ่งเพราะจะทำให้ได้แบบสอบถามไม่สมบูรณ์ใช้ไม่ได้ทั้งฉบับ ข้อมูลที่สมบูรณ์
ครบถ้วน จะช่วยให้การสรุปผลการวิจัยน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

3. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่เป็นผลเสียใดๆ ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน
แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดในอนาคต

4. คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และใช้เฉพาะในขอบเขตทาง
วิชาการเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
ชุดนี้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

นางมุดจรินทร์ อุ่นบุญมา

นักศึกษานิเทศศาสตร์ วิทยาลัยการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัว

ท่าน

1. ตำแหน่งทางวิชาการ

- () ครู คศ. 1
- () ครู คศ. 2
- () ครู คศ. 3

2. ประสบการณ์ทางการสอน

- () น้อยกว่า 5 ปี
- () 5 – 10 ปี
- () 10 ปีขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2

สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของท่าน ตามกรอบแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่าแต่ละข้อท่านได้ปฏิบัติอยู่ในระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามความเป็นจริง โดยกำหนดค่าคะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตัวอย่างแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	ได้วิเคราะห์หลักสูตรก่อนออกแบบเขียน แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	✓				

คำอธิบาย จากตัวอย่างแบบสอบถาม ข้อ 0 หมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณมีการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนออกแบบเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	การบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)					
1	ครูได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระ การเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง					
2	ครูได้กำหนดเรื่องที่จะสอน กำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้และกำหนดวิธีการวัด ประเมินผลก่อนทำการสอนทุกครั้ง					
3	ครูได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มี การบูรณาการตามหน่วยการเรียนรู้					
4	ครูได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์มาตรฐานการ เรียนรู้ สาระการเรียนรู้ก่อนสอดแทรกเนื้อหา กลุ่มสาระอื่นในการสอน					
5	ครูได้สอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่น เข้าใน การสอนของตนเอง					
6	ครูจัดการเรียนการสอนโดยเชื่อมโยงสาระ การเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับชีวิตจริง ของผู้เรียน					
7	ครูได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการสอน					
8	ครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและ กำหนดหลักเกณฑ์การเก็บชิ้นงาน/ผลงาน					
9	ครูได้บันทึกหลังสอนเกี่ยวกับปัญหา ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
10	ครูได้ทำการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ					
	การบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)					
11	ครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตัดสินใจ ร่วมกันว่าจะจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยมุ่งสอนในหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกัน แต่แยกกันสอน					
12	ครูได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มี การบูรณาการตามหัวเรื่อง (Theme) ความคิด รวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกันกับครูที่ได้วางแผนร่วมกัน					
13	ครูมีอิสระในการสอน ทั้งเนื้อหาวิชา กิจกรรม การเรียนรู้ และเวลาโดยสะดวก					
14	ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การเรียนรู้และประเมินผล					
15	ครูได้จัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้ขึ้นไป					
16	ครูได้สอนโดยเน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมและ เชื่อมโยงไม่แยกส่วนเนื้อหาสาระ					
17	การสอนแบบคู่ขนานทำให้ครูได้ลดการ ซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนลง และช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู					

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
18	ครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาจากวิชาหนึ่งมาเชื่อมโยงกับอีกวิชาหนึ่ง					
19	ครูได้สอนแต่ละวิชาเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างวิชา					
20	ครูได้ทำการวัดผลและประเมินผลตามวิชาของตนเอง โดยไม่ให้ซ้ำซ้อนกันกับครูอีกท่านหนึ่ง					
	การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)					
21	ครูและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ความถึครบยอด/ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ของตน					
22	ครูเข้าใจหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดมาตรฐานหรือจุดประสงค์ชัดเจน สามารถจัดกิจกรรมได้ทุกกลุ่มสาระ					
23	ครูได้ศึกษาความรู้ ความต้องการ และความสนใจของนักเรียน เพื่อจัดกิจกรรมได้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้					
24	ครูได้วางแผนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต่างคนต่างสอน					

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
25	ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวางแผนจัดกิจกรรม และส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรม					
26	ครูได้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระเข้ามา เพื่อเชื่อมโยงจัดการเรียนรู้ร่วมกัน					
27	ครูได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ชัดเจนและหลากหลายรอบด้าน					
28	ครูได้มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงความรู้วิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน					
29	ครูได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ในกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
30	ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ เพื่อประเมินผลชิ้นงาน และการวัดประเมินผล					
	การบูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)					
31	ครูและเพื่อนครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผน กำหนดหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ ปัญหาเดียวกัน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน					

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
32	ครูได้ร่วมกันวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ และวางแผน การจัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกัน					
33	ครูได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและ กัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และ ประสบการณ์แก่กันและกัน มีอิสระในการ เชื่อมโยงความคิดเข้ากับวิชาอื่น					
34	ครูได้ร่วมกันจัดห้องเรียนแบบบูรณาการ โดยมีอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก จากกลุ่มสาระต่าง ๆ ครบถ้วน					
35	ครูได้ร่วมกันจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับ ชีวิตประจำวัน โดยนำสภาพแวดล้อมใกล้ตัวมา ผสมผสานกับการเรียนรู้ของนักเรียน					
36	ครูได้ร่วมกันจัดหาสื่อ ตำรา และแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้แสวงหา ความรู้อย่างกระตือรือร้นและไม่หยุดนิ่ง					
37	ครูได้ให้นักเรียนได้ผลิตชิ้นงาน ชิ้นชมผลงาน เกิดความภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ได้รับ จากการเรียนรู้					
38	ครูได้มอบหมายงาน/โครงการให้นักเรียนทำ ร่วมกัน โดยครูทุกวิชาร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนร่วมกัน					

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
39	ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน วิเคราะห์ผล เสนอแนะ และแก้ไขรูปแบบ การเรียนรู้หลังจบกระบวนการเรียนรู้					
40	ครูได้ร่วมกันการประเมินความก้าวหน้าของ ผู้เรียนและประเมินผลกิจกรรม					

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 3

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของ
ครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

- 1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion Instruction)

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

- 2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction)

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

- 3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline Instruction)

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Tran disciplinary Instruction)

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณท่านที่อนุเคราะห์กรอกแบบสอบถามจนแล้วเสร็จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค
คุณภาพของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 5 การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ΣR	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion)								
1	ท่านได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
2	ท่านได้กำหนดเรื่องที่จะสอน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และกำหนดวิธีการวัดประเมินผล ก่อนทำการสอนทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
3	ท่านได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มีการบูรณาการตามหน่วยการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
4	ท่านได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ก่อนสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่นในการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
5	ท่านได้สอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่น เข้าในการสอนของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
6	ท่านจัดการเรียนการสอนโดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ΣR	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
7	ท่านได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ในการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
8	ท่านให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ วางแผนและกำหนดหลักเกณฑ์ การเก็บชิ้นงาน/ผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
9	ท่านได้บันทึกหลังสอนเกี่ยวกับ ปัญหา ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุด ด้อยอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
10	ท่านได้ทำการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง และนำผลการ ประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณา การ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
	บูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel)								
11	ท่านและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปตัดสินใจร่วมกันว่าจะจัด แผนการเรียนรู้และจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยมุ่งสอนในหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกัน แต่แยกกันสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ΣR	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
12	ท่านได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มีการบูรณาการตามหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหา (Problem) เดียวกันกับครูที่ได้วางแผนร่วมกัน	0	+1	+1	0	+1	+3	0.60	สอดคล้อง
13	ท่านมีอิสระในการสอน ทั้งเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ และเวลาโดยสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
14	ท่านได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
15	ท่านได้จัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงมากกว่า 2 สาระการเรียนรู้ขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
16	ท่านได้สอนโดยเน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมและเชื่อมโยงไม่แยกส่วนเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
17	การสอนแบบคู่ขนานทำให้ท่านได้ลดการซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ และช่วยให้เกิดการทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ΣR	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
18	ท่านได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ ความรู้ที่ได้ศึกษามาจากวิชาหนึ่ง มาเชื่อมโยงกับอีกวิชาหนึ่ง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
19	ท่านได้สอนแต่ละวิชาเสริมซึ่ง กันและกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็น ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ระหว่างวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
20	ท่านได้ทำการวัดผลและ ประเมินผลตามวิชาของตนเอง โดยไม่ให้ซ้ำซ้อนกันกับครูอีก ท่านหนึ่ง	+1	+1	0	+1	+1	+4	0.80	สอดคล้อง
	บูรณาการแบบพหุวิทยาการ (Multidiscipline)								
21	ท่านและเพื่อนครูตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปสอนต่างวิชากัน มา วางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง/ ความถี่รอบยอด/ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตาม แผนการจัดการเรียนรู้ของตน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
22	ท่านเข้าใจหลักสูตรการวิเคราะห์ หลักสูตร กำหนดมาตรฐานหรือ จุดประสงค์ชัดเจน สามารถจัด กิจกรรมได้ทุกกลุ่มสาระ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ΣR	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
23	ท่านได้ศึกษาความรู้ ความ ต้องการ และความสนใจของ นักเรียน เพื่อจัดกิจกรรมได้ ตอบสนองความต้องการของ นักเรียนได้	+1	0	+1	+1	0	+3	0.60	สอดคล้อง
24	ท่านได้วางแผนและเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ต่างคนต่างสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
25	ท่านได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม วางแผนจัดกิจกรรมและส่งเสริม การทำงานร่วมกัน เพื่อลดความ ซ้ำซ้อนของกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
26	ท่านได้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่ม สาระเข้ามา เพื่อเชื่อมโยงจัดการ เรียนรู้ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
27	ท่านได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ แบบบูรณาการชัดเจนและ หลากหลายรอบด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
28	ท่านได้มอบหมายให้ผู้เรียน ทำงานหรือโครงการร่วมกัน ซึ่ง จะช่วยเชื่อมโยงความรู้วิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ΣR	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
29	ท่านได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ในกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
30	ท่านได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงาน และการวัดประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
	บูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Transdisciplinary Instruction)								
31	ท่านและเพื่อนครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผน กำหนดหัวเรื่อง/ความคิดรวบยอด/ปัญหาเดียวกัน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
32	ท่านได้ร่วมกันวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์ประเด็นการเรียนรู้ และวางแผนการจัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ΣR	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
33	ท่านได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกัน มีอิสระในการเชื่อมโยงความคิดเข้ากับวิชาอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
34	ท่านได้ร่วมกันจัดห้องเรียนแบบบูรณาการ โดยมีอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกจากกลุ่มสาระต่าง ๆ ครบถ้วน	0	+1	+1	+1	+1	+3	0.80	สอดคล้อง
35	ท่านได้ร่วมกันจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน โดยนำสภาพแวดล้อมใกล้ตัวมาผสมผสานกับการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
36	ท่านได้ร่วมกันจัดหาสื่อ ตำรา และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้อย่างกระตือรือร้นและไม่หยุดนิ่ง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

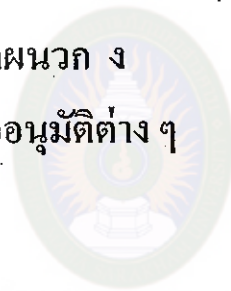
ข้อที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ΣR	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
37	ท่านได้ให้นักเรียนได้ผลิต ชิ้นงาน ชิ้นชมผลงาน เกิดความ ภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ได้รับ จากการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
38	ท่านได้มอบหมายงาน/โครงการ ให้นักเรียนทำร่วมกัน โดยครูทุก วิชาร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เพื่อประเมินผลชิ้นงานของ ผู้เรียนร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
39	ท่านให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การประเมิน วิเคราะห์ผล เสนอแนะ และแก้ไขรูปแบบ การเรียนรู้หลังจบกระบวนการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง
40	ท่านได้ร่วมกับการประเมิน ความก้าวหน้าของผู้เรียนและ ประเมินผลกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	สอดคล้อง

ตารางภาคผนวกที่ 6 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ของแบบสอบถาม
1	0.42
2	0.46
3	0.55
4	0.61
5	0.44
6	0.44
7	0.34
8	0.42
9	0.58
10	0.57
11	0.66
12	0.42
13	0.37
14	0.55
15	0.48
16	0.61
17	0.63
18	0.58
19	0.50
20	0.58
21	0.67
22	0.57
23	0.47
24	0.67
25	0.71

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ของแบบสอบถาม
26	0.66
27	0.37
28	0.55
29	0.59
30	0.56
31	0.53
32	0.45
33	0.71
34	0.52
35	0.63
36	0.53
37	0.72
38	0.66
39	0.54
40	0.67
รวม	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ระหว่าง 0.34 - 0.72 และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95

ภาคผนวก ง
หนังสืออนุมัติต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ศษ.๐๕๔๐.๐๑/ว.๐๕๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ชนาธิป สำเริง

ด้วย นางมณฑกรินทร์ อุ่มบุญมา รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๕๐๕๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาดัชนีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องค่านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์ โทรสาร ๐-๔๓๑๒-๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๕๐:๐๑/ว ๐๕๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมืองจ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณธนวรรณ วิชาโลก

ด้วย นางมุดจรินทร์ อุ่นบุญมา รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๕๐๕๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาดภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษากาฬสินธุ์ เขต๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนิน ไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรธรรม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๑๒-๕๕๑๘

ที่ ศธ ๐๕๕๐.๐๑/ว ๐๕๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
จ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๕๐๐๑

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณอินทวน สารม

ด้วย นางมุดจรินทร์ อุ่นบุญมา รหัสประจำตัว ๕๕๕๒๑๐๑๕๐๕๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไทวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๓๒ - ๕๕๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๐๕๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๔๐๐๑

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน คุณธีระพงษ์ ลาภบุญเรือง

ด้วย นางมุลจรินทร์ อุบลขมา รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๕๐๕๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษากิจกรรมจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องค้ำเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบต้นการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบค้ำสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ โพรวรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๑๗๒-๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๕๐.๐๑/ว ๐๕๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณศิริรัตน์ ชวขรรักษา

ด้วย นางมุกดาจรินทร์ อุ้นบุญมา รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๑๕๐๕๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาศภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาภพดิษฐ์ เขต ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรอรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๕๓๘

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๐๑/ว๐๕๐๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยน้ำคำเจริญศิลป์

ด้วย นางมุดจรินทร์ อุ่นบุญมา รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๑๐๑๕๐๕๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน ๓๐ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ โพรวรวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๕๓๘

ที่ ศร ๐๕๕๐.๐๑/ว ๐๕๐๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนคงบังวิทยา

ด้วย นางมุดจรินทร์ อุ่นบุญมา รหัสประจำตัว ๕๕๕๒๑๐๑๕๐๕๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน ๓๐ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

A

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรพรม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๕๓๗๒ - ๕๔๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางมุดจรินทร์ อุ่นบุญมา
วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2522
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 117 หมู่ 12 บ้านหัวขวา ตำบลหลักเมือง
อำเภออมลาคาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครู
สถานที่ทำงาน โรงเรียนหนองพอกวิทยายน ตำบลสะอาดไชยศรี อำเภอดอนจาน
จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2541 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรค์ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2545 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2558 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY